

دائرة المعارف تاريفى

فرهنگ نامہ مؤلفان اسلامى

جلد اول

«از آغاز تا ۳۰۰ هجرى»

گروہى از پژوہشگران

نشر پژوہشگاہ علوم و فرهنگ اسلامى

فرهنگ نامه مؤلفان اسلامی

چند اول «از آغاز تا ۱۳۰۰ هجری»

گروهی از پژوهشگران

ناشر: پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی

معاونت پژوهشی دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم

تهیه و تدوین: پژوهشکده تاریخ و سیره اهل بیت (ع)

ویراستار: ایوب زارعی

چاپ: باقری

چاپ اول: زمستان ۱۳۸۹

شمارگان: ۱۴۰۰ نسخه

قیمت: ۲۸۰۰۰ تومان

عنوان: ۱۵۴؛ مسلسل: ۲۸۴

همه حقوق برای ناشر محفوظ است.

نشانی: قم، خیابان شهداء، کوچه آمار، پلاک ۴۲

تلفن و دورنگار: ۷۸۳۲۸۳۳، پخش: قم: ۷۸۳۲۸۳۴؛ تهران ۵-۸۸۹۴۰۳۰۳

ص.ب: ۳۷۱۸۵/۳۸۵۸، کدپستی: ۱۶۴۳۹-۳۷۱۵۶

وبسایت: www.isca.ac.ir

پست الکترونیک: nashr@isca.ac.ir

فرهنگ نامه مؤلفان اسلامی / تألیف گروهی از پژوهشگران؛ تهیه پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی، پژوهشکده تاریخ و سیره اهل بیت (ع) - قم؛ دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم، معاونت پژوهشی، پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی، ۱۳۸۹.

۹۳۶ ص.

(دوره)

(ج. ۱) ۲۸۰۰۰۰ ریال.

فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فیبا.
کتابنامه.

مندرجات: ج. ۱. سه قرن اول هجری.

۱. دانشمندان اسلامی - سرگذشت نامه و کتاب شناسی. ۲. نویسندگان اسلامی - سرگذشت نامه و کتاب شناسی.

۳. اسلام - سرگذشت نامه و کتاب شناسی. ۴. سرگذشت نامه - مجموعه ها. الف. دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه

قم. معاونت پژوهشی. پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی. پژوهشکده تاریخ و سیره اهل بیت (ع). ب. دفتر تبلیغات

اسلامی حوزه علمیه قم. معاونت پژوهشی. پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی.

۲۹۷/۹۹

BP۵۴ / ف۴

[۹۲۰ / ۰۱۷۶۷۱]

[۴۴ ف / ۳۰۳ CTY]

همکاران فرهنگ‌نامه مؤلفان اسلامی

طراح اولیه پروژه

قدرت‌الله رضائزاد

ناظر علمی

سید علیرضا واسعی

مدیریت علمی و اجرایی

محمد غفوری

ارزیاب، پژوهش و تدوین

پژوهش و تدوین

ارزیاب

ارزیاب

اسماعیل اسماعیلی

محمود هشتی

سید مهدی حسینی عربی

سید محمد حسین میر عبداللہی

ابراہیم اسفندیاری

سید عیسی حسینی اهرمی

سید محمد علوی

عبدالعلی باقری

محمد جعفر مرادی

احسان آذرکمند

رضا جعفری نوقاب

عبدالرحمان انصاری

محمد حسین علی اکبری

ارزیاب

تدوین

مصطفی صادقی

علی اکبر امامی حجتی

بازبینی و مقابله

اعظم عباسی

زہرا خلیلی

امور فنی

حروف‌نگار و صفحه‌آرا

حروف‌نگار

رمضانعلی قربانی

ابتهام طاقتی

ویرایش

ایوب زارعی

سایر همکاران

عبدالمجید ناصری، مرتضی نجفی، حسن جعفری پور، علی اکبر رضایی، علی محمدیان کبریاء، علی زارع بیدکی، سید جعفر حسینی سبزواری، احمد شاکری، یدالله مقدسی، سیدرسول کاظمی نسب و زنده یاد احمد رحمتی.

نشر

یدالله جنتی و همکاران

فهرست

سخنی با خواننده	۴۹	ابراهیم - اسدی (در عصر امام جواد علیه السلام)	۶۵
مقدمه	۵۱	ابراهیم - اسلمی (۱۰۰ - ۱۸۴ هـ)	۶۶
آدم - بیاع الرقیق (در عصر امام صادق علیه السلام)	۵۹	ابراهیم - اشعری (در عصر امام رضا علیه السلام)	۶۶
آدم - بیاع اللؤلؤ (در عصر امام صادق علیه السلام)	۵۹	ابراهیم - اصفهانی (زنده در قرن سوم هجری)	۶۷
آدم - عسقلانی (۱۳۲ - ۲۲۰ هـ)	۵۹	ابراهیم - اعجمی (زنده در قرن سوم هجری)	۶۷
آدم - قرشی (م دهه ۶۰ قرن دوم هجری)	۶۰	ابراهیم - انصاری (در عصر امام رضا علیه السلام)	۶۷
آدم - قمی (پیش از ۲۰۳ - اواخر قرن سوم هجری)	۶۰	ابراهیم - انماطی (در عصر امام کاظم علیه السلام)	۶۷
آدمی	۶۱	ابراهیم - اهوازی (در عصر امام مهدی علیه السلام)	۶۷
اباصلت	۶۱	ابراهیم - بلخی (حدود ۱۰۰ - ۱۶۱ هـ)	۶۸
ایان - احمر (م حدود ۲۰۰ هـ)	۶۱	ابراهیم بن بشر (قرن سوم هجری)	۶۸
ایان - اسدی (در عصر امام صادق علیه السلام)	۶۱	ابراهیم بن زیاد (در عصر مهدی عباسی)	۶۹
ایان - سندی (در عصر امام هادی علیه السلام)	۶۱	ابراهیم بن یحیی (قرن سوم هجری)	۶۹
ایان - کوفی (در عصر امام صادق علیه السلام)	۶۲	ابراهیم - ثقفی (حدود ۲۰۰ - ۲۸۲ هـ)	۶۹
ایان - کوفی (م ۱۴۱ هـ)	۶۲	ابراهیم - جعفری (در عصر امام رضا علیه السلام)	۷۰
ایان - لاحقی (م ۲۰۰ هـ)	۶۳	ابراهیم - جعفی (م قرن سوم هجری)	۷۰
ایح	۶۴	ابراهیم - جوزجانی (م ۲۵۹ هـ)	۷۱
ابراهیم - اباضی (م ۱۴۵ هـ)	۶۴	ابراهیم - جوهری (پس از ۱۷۰ - ۲۵۳ هـ)	۷۱
ابراهیم - ابن ابی برده (در عصر امام کاظم علیه السلام)	۶۴	ابراهیم - حربی (۱۹۸ - ۲۸۵ هـ)	۷۱
ابراهیم - ابن صتیاح (قرن سوم یا چهارم هجری)	۶۴	ابراهیم - حزامی (م ۲۳۶ هـ)	۷۲
ابراهیم - ابن صلت (قرن سوم هجری)	۶۴	ابراهیم - ختلی (م حدود ۲۶۰ هـ)	۷۲
ابراهیم - ابن مبارک (قرن سوم هجری)	۶۵	ابراهیم - خراسانی (در عصر امام جواد علیه السلام)	۷۳
ابراهیم - آزدی (در عصر امام کاظم علیه السلام)	۶۵	ابراهیم - خزاز (در عصر امام کاظم علیه السلام)	۷۳
		ابراهیم - رازی (م حدود ۲۸۰ هـ)	۷۳

ابن جراح	۹۱	ابن زَوَیْدَه	۹۲
ابن جریج	۹۱	ابن زنجویه	۹۲
ابن جُنْدَب	۹۱	ابن زَیَّات	۹۲
ابن حائِک	۹۱	ابن زَیَّات	۹۲
ابن حاجب	۹۱	ابن سَخْنُون	۹۲
ابن حمیب	۹۱	ابن سَرايُون	۹۲
ابن حَمَّاد	۹۱	ابن سَعْد	۹۲
ابن حِذَار	۹۱	ابن سِکِّیْت	۹۲
ابن حَمَّاد	۹۱	ابن سَمَاعَه	۹۲
ابن حُمَیضَه	۹۱	ابن سَمْعَان	۹۲
ابن خاقان	۹۱	ابن سَمِیع	۹۲
ابن خانبه	۹۱	ابن سَنَجَر	۹۲
ابن خانبه	۹۱	ابن سَیْرین	۹۲
ابن خردادبه	۹۱	ابن شاذان	۹۲
ابن خصیب	۹۱	ابن شاکر	۹۲
ابن خصیب	۹۱	ابن شاه	۹۲
ابن خیران	۹۱	ابن شُبَّه	۹۲
ابن داره	۹۱	ابن شَرِشْمِر	۹۲
ابن دایه	۹۱	ابن شَقْرَاء (زنده در قرن دوم هجری)	۹۲
ابن دَرَّاج	۹۱	ابن شَکَلَه	۹۲
ابن دَمِیْنَه	۹۱	ابن شَهَاب	۹۲
ابن دهن - هندی (قرن سوم هجری)	۹۱	ابن شَبِیْه	۹۲
ابن دیزیل	۹۱	ابن صَرْد	۹۲
ابن دینار - همدانی (قرن سوم هجری)	۹۱	ابن صِلَت	۹۲
ابن ذکوان	۹۲	ابن طَیْب	۹۲
ابن راوندی	۹۲	ابن طَیْفُور	۹۲
ابن راهویه	۹۲	ابن عَاجِز	۹۲
ابن رِبْن طَیْرِ	۹۲	ابن عَایِشَه	۹۲
ابن ربیعہ	۹۲	ابن عَبَّاس	۹۲
ابن رَزَیْن	۹۲	ابن عَبْدِ الحَمِید	۹۲
ابن رستم	۹۲	ابن عَبْدِ کَانَ	۹۲
ابن رُشْتَه	۹۲	ابن عَبْدِ وِیْس	۹۲

۹۳.....	ابن مردان	۹۲.....	ابن عیدون
۹۳.....	ابن مزین	۹۳.....	ابن عبده
۹۳.....	ابن مَسْلَمَه	۹۳.....	ابن عَتَّام
۹۳.....	ابن معتز	۹۳.....	ابن عروس
۹۳.....	ابن معین	۹۳.....	ابن عُلَیْه
۹۳.....	ابن مکرم	۹۳.....	ابن عیاض - مصری (زنده دو قرن دوم هجری)
۹۳.....	ابن مُلَوْن	۹۳.....	ابن غراب
۹۳.....	ابن مُعَزَّق	۹۳.....	ابن غوری
۹۳.....	ابن منجم	۹۳.....	ابن فرجی
۹۳.....	ابن منجم	۹۳.....	ابن فروخ
۹۳.....	ابن منجم	۹۳.....	ابن فَضَّال
۹۳.....	ابن مُوَّاز	۹۳.....	ابن فَضَّال
۹۳.....	ابن ناجیه	۹۳.....	ابن قادم
۹۳.....	ابن ناعمه	۹۳.....	ابن قُتَیْبَه
۹۳.....	ابن نَطَّاح	۹۳.....	ابن قَدَّاح
۹۴.....	ابن نَهْیک	۹۳.....	ابن قَدَّاح
۹۴.....	ابن واسع	۹۳.....	ابن کابلی
۹۴.....	ابن واضح	۹۳.....	ابن کثیر
۹۴.....	ابن وزیر	۹۳.....	ابن کَحَّالَه
۹۴.....	ابن وَضَّاح	۹۳.....	ابن کَرَّام
۹۴.....	ابن وَضَّاح	۹۳.....	ابن کلاب
۹۴.....	ابن وَلاَد	۹۳.....	ابن کناسه
۹۴.....	ابن وَهَّیب	۹۳.....	ابن کیسان
۹۴.....	ابن هانی	۹۳.....	ابن لره
۹۴.....	ابن هرمه	۹۳.....	ابن لیث
۹۴.....	ابن هشام	۹۳.....	ابن ماجه
۹۴.....	ابن یامین - بصری (زنده در قرن دوم هجری)	۹۳.....	ابن ماسویه
۹۴.....	ابن یزیدی	۹۳.....	ابن ماهویه
۹۴.....	ابن یزیدی	۹۳.....	ابن مخارق
۹۴.....	ابن یزیدی	۹۳.....	ابن مُدَبِّر
۹۴.....	ابو اسماعیل - بصری (زنده در قرن دوم هجری)	۹۳.....	ابن مدینی
۹۴.....	ابو اسماعیل - قراء (قرن دوم و سوم هجری)	۹۳.....	ابن مدینی

۹۸..... ابوحنیفه	۹۵..... ابوالاحوص
۹۸..... ابوحنیفه دینوری	۹۵..... ابوالاسود - دثلی
۹۸..... ابو خالد غنوی (قرن دوم یا سوم هجری)	۹۵..... ابوالبختری
۹۸..... ابو خالد - واسطی	۹۵..... ابوالتیار
۹۸..... ابوداود	۹۵..... ابوالحسن - ابن خیران (زنده در قرن دوم هجری)
۹۸..... ابودکف	۹۵..... ابوالحسن - نهدی (در عصر امام صادق علیه السلام)
۹۸..... ابوذر	۹۵..... ابوالشیخ
۹۸..... ابورافع	۹۵..... ابوالصباح کنانی
۹۸..... ابوروح - صابی (قرن سوم یا چهارم هجری)	۹۵..... ابوالعباس (م قرن سوم هجری)
۹۸..... ابوروح - نمر (زنده در قرن دوم هجری)	۹۵..... ابوالعبر
۹۸..... ابوزید انصاری	۹۵..... ابوالغناهیة
۹۸..... ابوزید - رطاب (م قرن سوم هجری)	۹۵..... ابوالعیناء
۹۸..... ابوزید - علوی (قرن دوم یا سوم هجری)	۹۵..... ابوالفضل - جنابی (قرن سوم یا چهارم هجری)
۹۹..... ابوسعید مخزومی	۹۵..... ابوالمعافا
۹۹..... ابوسعید - جندی شاپوری (قرن سوم هجری)	۹۶..... ابوالهذیل غلاف
۹۹..... ابوسعید خدری	۹۶..... ابویوب - مدنی (قرن سوم هجری)
۹۹..... ابوسعید - رقی (قرن سوم یا چهارم هجری)	۹۶..... ابوبدر - کوفی (قرن دوم و سوم هجری)
۹۹..... ابوسعید سُکری	۹۶..... ابوبرزه حاسب
۹۹..... ابوسلمه - بصری (قرن دوم یا سوم هجری)	۹۶..... ابویکر
۹۹..... ابوسلیمان - جبلی (قرن سوم هجری)	۹۶..... ابوللال - اشعری (م قرن سوم هجری)
۱۰۰..... ابوسهل - نویختی (زنده در عصر هارون الرشید)	۹۶..... ابوثمام طائی
۱۰۰..... ابوشدید - فزاری (م ۱۴۵ هـ)	۹۶..... ابوتیجان (قرن سوم هجری یا پیش از آن)
۱۰۰..... ابوشهاب - خیاط (قرن سوم هجری)	۹۶..... ابوثروان - عکلی (قرن دوم یا سوم هجری)
۱۰۱..... ابوصلع - سندی (زنده در قرن دوم هجری)	۹۷..... ابوجعفر - ابن حبش (قرن دوم یا سوم هجری)
۱۰۱..... ابوطالب - بصری (زنده در قرن دوم هجری)	۹۷..... ابوجعفر اسکافی
۱۰۱..... ابوطالب - مکفوف (زنده در ۱۸۹ هـ)	۹۷..... ابوحاتم
۱۰۱..... ابوطیب - ابن خلال (قرن سوم یا چهارم هجری)	۹۷..... ابوحاتم - بلخی (قرن دوم هجری)
۱۰۱..... ابوعباس - ابن رجا (زنده در قرن دوم هجری)	۹۷..... ابوحشیمة
۱۰۲..... ابوعباس - مروزی (م ۲۰۰ هـ)	۹۷..... ابوحفص صغیر
۱۰۲..... ابوعبدالرحمان - عرزمی (قرن سوم هجری)	۹۷..... ابوحفص کبیر
۱۰۲..... ابوعبدالرحمان - مسعودی (م قرن سوم هجری)	۹۷..... ابوحزمه ثمالی
۱۰۲..... ابوعبدالله (زنده در قرن دوم هجری)	۹۷..... ابوحزمه - غنوی (قرن دوم هجری)

- ۱۰۷..... ابو هلال (زنده در قرن دوم هجری)
- ۱۰۷..... ابو هیثم - رازی (م ۲۲۶هـ)
- ۱۰۷..... ابو یحیی جرجانی
- ۱۰۷..... ابو یحیی فزاری
- ۱۰۷..... ابو یحیی - مروزی (قرن سوم هجری)
- ۱۰۷..... ابو یحیی - مکفوف (در عصر امام صادق علیه السلام)
- ۱۰۸..... ابو یعقوب - جعفی (قرن سوم هجری)
- ۱۰۸..... ابی - انصاری (م ۳۰هـ)
- ۱۰۹..... اثیر (قرن سوم و چهارم هجری)
- ۱۰۹..... احمد - ایبار (م ۲۹۰هـ)
- ۱۰۹..... احمد - ابن ثوابه (م ۲۷۷هـ)
- ۱۱۰..... احمد - ابن حنبل (۱۶۴ - ۲۴۱هـ)
- ۱۱۰..... احمد - ابن خاقان (قرن سوم هجری)
- ۱۱۱..... احمد - ابن رسته (پس از ۲۹۳هـ)
- ۱۱۱..... احمد - ابن سلیمان (م ۲۹۰هـ)
- ۱۱۲..... احمد - ابن مبارک (قرن دوم و سوم هجری)
- ۱۱۲..... احمد - ابن مدبر (م ۲۷۰هـ)
- ۱۱۳..... احمد - ابن منجم (قرن سوم هجری)
- ۱۱۳..... احمد - ابن هشام (م ۲۱۷هـ)
- ۱۱۳..... احمد - اثم (م ۲۶۱هـ)
- ۱۱۴..... احمد - احول (م ۲۷هـ)
- ۱۱۴..... احمد - اسدی (م ۲۸۶هـ)
- ۱۱۴..... احمد - اشعری (در عصر امام حسن عسکری علیه السلام)
- ۱۱۴..... احمد - اشعری (م اواخر قرن سوم هجری)
- ۱۱۵..... احمد - اشعری (م حدود ۳۰۰هـ)
- ۱۱۵..... احمد - اشعری (م قرن سوم هجری)
- ۱۱۵..... احمد - اصفهانی (م ۲۷۲هـ)
- ۱۱۶..... احمد - اصم (۱۶۰ - ۲۴۴هـ)
- ۱۱۶..... احمد - الهانی (م پیش از ۲۵۰هـ)
- ۱۱۷..... احمد - اموی (م ۲۵۰هـ)
- ۱۱۷..... احمد - انباری (قرن سوم هجری)
- ۱۱۷..... احمد - انباری (م ۲۹۰هـ)
- ۱۰۳..... ابو عصام (قرن سوم هجری)
- ۱۰۳..... ابو عَصِیده
- ۱۰۳..... ابو علی بصیر
- ۱۰۳..... ابو علی - جوانی (در عصر امام صادق علیه السلام)
- ۱۰۳..... ابو عمار - طحان (قرن سوم یا چهارم هجری)
- ۱۰۳..... ابو عمران - سُلمی (زنده در قرن دوم هجری)
- ۱۰۳..... ابو عمر - ضریر (قرن سوم هجری)
- ۱۰۴..... ابو عمیشل
- ۱۰۴..... ابو عیسی وراق
- ۱۰۴..... ابو عیینه - مهلبی (م بین ۱۷۰ - ۱۹۳هـ)
- ۱۰۴..... ابو غسان
- ۱۰۴..... ابو قران (م قرن سوم هجری)
- ۱۰۴..... ابو مالک - جُهَنی (در عصر امام صادق علیه السلام)
- ۱۰۴..... ابو محمد انصاری
- ۱۰۵..... ابو محمد - خزاز (قرن دوم هجری)
- ۱۰۵..... ابو محمد زبیری
- ۱۰۵..... ابو محمد - واسطی (زنده در قرن دوم هجری)
- ۱۰۵..... ابو مَخلَد - سراج (در عصر امام صادق علیه السلام)
- ۱۰۵..... ابو مُسَحَّل اعرابی
- ۱۰۵..... ابو مسکین - بردعی (قرن سوم هجری)
- ۱۰۵..... ابو مُسَهَّر اعرابی
- ۱۰۵..... ابو مضر جی - کلایی (زنده در قرن دوم هجری)
- ۱۰۶..... ابو مُعَشَّر
- ۱۰۶..... ابو منعم (زنده در نیمه قرن سوم هجری)
- ۱۰۶..... ابو موسی مردار
- ۱۰۶..... ابو موسی - مکفوف (قرن سوم هجری)
- ۱۰۶..... ابو نخیله سعدی
- ۱۰۶..... ابو نُعَیم طحَّان
- ۱۰۶..... ابو نواس
- ۱۰۶..... ابو هارون - سنجی (زنده در قرن دوم هجری)
- ۱۰۶..... ابو هریره - عجلی (م قرن دوم هجری)
- ۱۰۶..... ابو هفَّان

- احمد - انطاکی (۱۴۰ - ۲۳۹ هـ) ۱۱۷
- احمد - انماطی (در عصر امام کاظم علیه السلام) ۱۱۸
- احمد - اودی (در عصر امام هادی علیه السلام) ۱۱۸
- احمد - باهلی (حدود ۱۶۰ - ۲۳۱ هـ) ۱۱۸
- احمد - بخاری (۱۵۰ - ۲۱۷ هـ) ۱۱۹
- احمد - برتی (م ۲۸۰ هـ) ۱۱۹
- احمد - برقی (پس از ۲۰۰ - ۲۸۰ هـ) ۱۱۹
- احمد - برقی (حدود ۱۹۰ - ۲۷۰ هـ) ۱۲۰
- احمد - بزار (حدود ۲۱۰ - ۲۹۲ هـ) ۱۲۱
- احمد - بزنگی (م ۲۲۱ هـ) ۱۲۱
- احمد - بغدادی (حدود ۲۰۰ - ۲۸۰ هـ) ۱۲۱
- احمد - بغدادی (زنده پیش از ۲۵۷ هـ) ۱۲۲
- احمد - بغدادی (م حدود ۲۶۵ هـ) ۱۲۲
- احمد - بغدادی (م حدود ۲۵۸ هـ) ۱۲۳
- احمد - بغدادی (م حدود ۲۵۵ هـ) ۱۲۳
- احمد - بغدادی (م قرن سوم هجری) ۱۲۳
- احمد - بغدادی (م ۲۶۰ هـ) ۱۲۳
- احمد - بکری (م حدود ۲۵۰ هـ) ۱۲۴
- احمد - بکیلی (م ۳۰۰ هـ) ۱۲۴
- احمد - بلاذری (م ۲۷۹ هـ) ۱۲۴
- احمد بن ابی عثمان ۱۲۵
- احمد بن ابی نجم ۱۲۵
- احمد - تیمی (در عصر امام رضا علیه السلام) ۱۲۵
- احمد - جارودی (م ۲۹۹ هـ) ۱۲۶
- احمد - جرجانی (در عصر امام هادی علیه السلام) ۱۲۶
- احمد - جرجانی (زنده در نیمه دوم قرن دوم هجری) ۱۲۶
- احمد - جعفی (زنده در ۲۷۱ هـ) ۱۲۷
- احمد - جوزجانی (م پس از ۲۰۰ هـ) ۱۲۷
- احمد - جهمی (م ۲۴۰ هـ) ۱۲۷
- احمد - حاسب (م حدود ۲۱۵ هـ) ۱۲۸
- احمد - حجاج (در عصر امام کاظم علیه السلام) ۱۲۸
- احمد - حلال (در عصر امام رضا علیه السلام) ۱۲۸
- احمد - حلبی (در عصر امام رضا علیه السلام) ۱۲۹
- احمد - حلوانی (م حدود ۲۶۰ هـ) ۱۲۹
- احمد - حمدان (۱۸۲ - ۲۶۴ هـ) ۱۲۹
- احمد - خارکی (م قرن سوم هجری) ۱۳۰
- احمد - خزاز (م حدود ۲۵۸ هـ) ۱۳۰
- احمد - خزاز (م ۲۸۶ هـ) ۱۳۰
- احمد - خراسانی (۲۰۴ - ۲۸۰ هـ) ۱۳۱
- احمد - خزاز (زنده در قرن دوم هجری) ۱۳۲
- احمد - خزاعی (در عصر امام رضا علیه السلام) ۱۳۲
- احمد - خصاص (۱۸۱ - ۲۶۱ هـ) ۱۳۲
- احمد - خفاف (م ۲۹۹ هـ) ۱۳۲
- احمد - دندان (زنده در قرن سوم هجری) ۱۳۳
- احمد - دیلمی (حدود ۱۸۵ - ۲۷۸ هـ) ۱۳۳
- احمد - دینوری (م ۲۸۹ هـ) ۱۳۴
- احمد - دینوری (م ۲۸۲ هـ) ۱۳۴
- احمد - دینوری (۲۱۴ - ۲۹۸ هـ) ۱۳۵
- احمد - رازی (حدود ۱۸۰ - ۲۵۸ هـ) ۱۳۵
- احمد - رازی (م ۳۰۰ هـ) ۱۳۶
- احمد - راوندی (حدود ۲۱۰ - ۲۴۵ هـ) ۱۳۶
- احمد - رمادی (۱۸۲ - ۲۶۵ هـ) ۱۳۷
- احمد - سجری (م اواخر قرن سوم هجری) ۱۳۷
- احمد - سراج (در عصر امام کاظم علیه السلام) ۱۳۸
- احمد - سرخی (م ۲۸۶ هـ) ۱۳۸
- احمد - سکونی (زنده در قرن دوم هجری) ۱۳۹
- احمد - سکونی (زنده در ۲۹۱ هـ) ۱۳۹
- احمد - سیاری (در عصر امام حسن عسکری علیه السلام) ۱۳۹
- احمد - شافعی (زنده در ۲۳۰ هـ) ۱۴۰
- احمد - شروطی (م حدود ۲۰۰ هـ) ۱۴۰
- احمد - شیبانی (۲۰۶ - ۲۸۷ هـ) ۱۴۱
- احمد - شیبانی (۲۰۰ - ۲۹۱ هـ) ۱۴۱
- احمد - صدقی (م ۲۹۳ هـ) ۱۴۱
- احمد - صواف (۲۰۶ - ۲۹۱ هـ) ۱۴۲

۱۵۲.....	احمد - کوفی (در عصر امام رضا علیه السلام)	۱۴۲.....	احمد - صیقل (قرن سوم هجری)
۱۵۲.....	احمد - کوفی (در عصر امام کاظم علیه السلام)	۱۴۲.....	احمد - طائی (۱۵۷ - ۲۶۰ هـ)
۱۵۲.....	احمد - کوفی (م حدود ۲۰۰ هـ)	۱۴۳.....	احمد - طالقانی (م قرن سوم هجری)
۱۵۲.....	احمد - مخرمی (۱۹۱ - ۲۷۵ هـ)	۱۴۳.....	احمد - طبری (قرن سوم هجری)
۱۵۳.....	احمد - مرثدی (م ۲۸۶ هـ)	۱۴۳.....	احمد - طوسی (۲۱۴ - ۲۹۹ هـ)
۱۵۳.....	احمد - مروزی (حدود ۲۰۰ - ۲۶۸ هـ)	۱۴۳.....	احمد - عباسی (۱۷۵ - ۲۵۰ هـ)
۱۵۴.....	احمد - مروزی (حدود ۲۰۰ - ۲۷۵ هـ)	۱۴۴.....	احمد - عبدی (م ۲۴۰ هـ)
۱۵۴.....	احمد - مروزی (قرن سوم هجری)	۱۴۴.....	احمد - غیرتانی (۱۸۰ - ۲۶۷ هـ)
۱۵۴.....	احمد - مروزی (۲۰۲ - ۲۹۲ هـ)	۱۴۵.....	احمد - عجلی (م ۲۱۳ هـ)
۱۵۵.....	احمد - مستور (۱۹۸ - ۲۶۵ هـ)	۱۴۵.....	احمد - عجلی (۱۸۲ - ۲۶۱ هـ)
۱۵۵.....	احمد - مصری (م ۲۹۰ هـ)	۱۴۶.....	احمد - عقیقی (م حدود ۲۸۰ هـ)
۱۵۶.....	احمد - منصوری (م ۲۹۲ هـ)	۱۴۶.....	احمد - عیالی (م حدود ۲۶۰ هـ)
۱۵۶.....	احمد - میثمی (در عصر امام رضا علیه السلام)	۱۴۶.....	احمد - غفاری (حدود ۱۸۰ - ۲۷۶ هـ)
۱۵۶.....	احمد - میثمی (م قرن سوم هجری)	۱۴۶.....	احمد - غلام خلیل (م ۲۷۵ هـ)
۱۵۶.....	احمد - نسائی (۱۸۵ - ۲۷۹ هـ)	۱۴۷.....	احمد - غمّشانی (در عصر امام صادق علیه السلام)
۱۵۷.....	احمد - نوبختی (م قرن سوم هجری)	۱۴۷.....	احمد - فرجی (م قرن سوم هجری)
۱۵۷.....	احمد - نوری (م ۲۹۵ هـ)	۱۴۷.....	احمد - فرغانی (م قرن سوم هجری)
۱۵۷.....	احمد - نیشابوری (حدود ۱۷۵ - ۲۳۴ هـ)	۱۴۸.....	احمد - قاضی (م ۲۷۸ هـ)
۱۵۸.....	احمد - نیشابوری (م ۲۸۶ هـ)	۱۴۸.....	احمد - قرشی (قرن سوم یا چهارم هجری)
۱۵۸.....	احمد - واسطی (پس از ۱۷۰ - ۲۵۸ هـ)	۱۴۸.....	احمد - قرّاز (م ۲۶۱ هـ)
۱۵۸.....	احمد - وراق (م حدود ۲۷۰ هـ)	۱۴۹.....	احمد - قُطْرُبُلّی (م ۲۶۱ هـ)
۱۵۹.....	احمد - وهبی (حدود ۱۲۵ - ۲۱۴ هـ)	۱۴۹.....	احمد - قُطْرُبُلّی (م ۲۶۶ هـ)
۱۵۹.....	احمد - یعقوبی (م پس از ۲۹۲ هـ)	۱۴۹.....	احمد - قمی (در عصر امام جواد علیه السلام)
۱۶۰.....	احنف - تیمیمی (ق ۳ هـ - ۶۷ هـ)	۱۴۹.....	احمد - قمی (در عصر امام هادی علیه السلام)
۱۶۰.....	اخطل	۱۵۰.....	احمد - قمی (قرن سوم هجری)
۱۶۰.....	اخفش اوسط	۱۵۰.....	احمد - قیسی (م قرن سوم هجری)
۱۶۰.....	ادریس - اشعری (در عصر امام کاظم علیه السلام)	۱۵۰.....	احمد - کاتب (حدود ۲۲۵ - ۲۸۵ هـ)
۱۶۱.....	ادریس - اموی (م پس از ۲۳۵ هـ)	۱۵۱.....	احمد - کاتب (زنده در حدود ۲۵۰ هـ)
۱۶۱.....	ادریس - خولانی (قرن دوم و سوم هجری)	۱۵۱.....	احمد - کاتب (قرن سوم هجری)
۱۶۱.....	ادریس - کفرتوئی (در عصر امام حسن عسکری علیه السلام)	۱۵۱.....	احمد - کاتب (قرن دوم یا سوم و یا چهارم هجری)
۱۶۱.....	ادریسی (قرن سوم هجری)	۱۵۱.....	احمد - کاتب (م قرن سوم هجری)
۱۶۲.....	ادهم - بلخی (م قرن دوم هجری)	۱۵۱.....	احمد - کرخی (م قرن سوم هجری)

- ادیم - جعفی (در عصر امام صادق علیه السلام) ۱۶۲
- ارطاة - اسدی (در عصر امام صادق علیه السلام) ۱۶۲
- اسباط - بیاض زطی (در عصر امام صادق علیه السلام) ۱۶۲
- اسحاق - ازرق (۱۱۷ - ۱۹۵ هـ) ۱۶۲
- اسحاق - اشعری (در عصر امام کاظم علیه السلام) ۱۶۳
- اسحاق - انباری (۱۶۴ - ۲۵۲ هـ) ۱۶۳
- اسحاق - بجلی (م پس از ۱۸۳ هـ) ۱۶۳
- اسحاق - بخاری (م ۲۰۶ هـ) ۱۶۴
- اسحاق - یزوغانی (م قرن سوم هجری) ۱۶۴
- اسحاق بن ابراهیم (حدود نیمه دوم قرن دوم هجری) ۱۶۵
- اسحاق - حکیم (م ۱۹۷ هـ) ۱۶۵
- اسحاق - ختلی (۲۰۳ - ۲۸۳ هـ) ۱۶۵
- اسحاق - خرمی (م ۲۱۴ هـ) ۱۶۵
- اسحاق - ساباطی (در عصر امام صادق علیه السلام) ۱۶۶
- اسحاق - سعدی (م ۲۴۲ هـ) ۱۶۶
- اسحاق - سم ساعه (م ۲۹۴ هـ) ۱۶۶
- اسحاق - شیبانی (اوایل قرن دوم - ۲۱۰ هـ) ۱۶۷
- اسحاق - صیرفی (در عصر امام کاظم علیه السلام) ۱۶۷
- اسحاق - طائی (در عصر امام صادق علیه السلام) ۱۶۸
- اسحاق - عبادی (۲۱۵ - ۲۹۸ هـ) ۱۶۸
- اسحاق - فرائضی (در عصر امام صادق علیه السلام) ۱۶۹
- اسحاق - کاتب (قرن سوم یا چهارم هجری) ۱۶۹
- اسحاق - کوسج (۱۷۰ - ۲۵۱ هـ) ۱۶۹
- اسحاق - مروزی (۱۶۱ - ۲۳۸ هـ) ۱۶۹
- اسحاق - مصری (زنده در نیمه دوم قرن دوم هجری) ۱۷۰
- اسحاق - موصلی (م ۱۵۰ - ۲۳۵ هـ) ۱۷۱
- اسحاق - نخعی (م ۲۸۶ هـ) ۱۷۲
- اسحاق - والبی (در عصر امام صادق علیه السلام) ۱۷۲
- اسحاق - وزدولی (م ۲۵۹ هـ) ۱۷۲
- اسحاق - هاشمی (زنده در ۱۷۹ هـ) ۱۷۳
- اسد السنه ۱۷۳
- اسد - اموی (۱۳۲ - ۲۱۲ هـ) ۱۷۳
- اسد - حرانی (۱۴۵ - ۲۱۳ هـ) ۱۷۳
- اسد - عتی (زنده در نیمه دوم قرن سوم هجری) ۱۷۴
- اسطاط - کندی (زنده در ۱۷۹ هـ) ۱۷۴
- اسعد - ریاحی (زنده در نیمه دوم قرن دوم هجری) ۱۷۵
- اسلم - بحشل (م ۲۹۲ هـ) ۱۷۵
- اسلم - قبطی (پیش از اسلام - ۴۰ هـ) ۱۷۵
- اسلم - منبجی (م حدود ۲۵۴ هـ) ۱۷۶
- اسماعیل - ابن ابان (قرن سوم هجری) ۱۷۶
- اسماعیل - ابن علقیه (۱۱۰ - ۱۹۳ هـ) ۱۷۶
- اسماعیل - آزدی (در عصر امام صادق علیه السلام) ۱۷۷
- اسماعیل - آزدی (م ۲۱۶ هـ) ۱۷۷
- اسماعیل - آزدی (۱۹۹ - ۲۸۲ هـ) ۱۷۸
- اسماعیل - اسدی (در عصر امام کاظم علیه السلام) ۱۷۸
- اسماعیل - اشعری (در عصر امام رضا علیه السلام) ۱۷۹
- اسماعیل - بصری (در عصر امام رضا علیه السلام) ۱۷۹
- اسماعیل - ثقفی (م ۲۸۲ هـ) ۱۷۹
- اسماعیل - جعفری (زنده در ۲۶۳ هـ) ۱۷۹
- اسماعیل - جعفی (در عصر امام کاظم علیه السلام) ۱۸۰
- اسماعیل - حمیری (۱۰۵ - ۱۷۳ هـ) ۱۸۰
- اسماعیل - حنفی (م ۲۱۲ هـ) ۱۸۱
- اسماعیل - دهقان (در عصر امام جواد علیه السلام) ۱۸۱
- اسماعیل - رافعی (زنده در ۲۲۷ هـ) ۱۸۱
- اسماعیل - سکونی (در عصر امام صادق علیه السلام) ۱۸۱
- اسماعیل - سکونی (در عصر امام جواد علیه السلام) ۱۸۲
- اسماعیل - شالتجی (م ۲۳۰ هـ) ۱۸۲
- اسماعیل - صیرفی (در عصر امام صادق علیه السلام) ۱۸۲
- اسماعیل - عریشی (زنده پیش از ۲۹۰ هـ) ۱۸۳
- اسماعیل - عطار (م ۲۳۲ هـ) ۱۸۳
- اسماعیل - علوی (زنده در ۲۱۰ هـ) ۱۸۳
- اسماعیل - عتی (م قرن سوم هجری) ۱۸۴
- اسماعیل - عنزی (۱۳۰ - ۲۱۱ هـ) ۱۸۴
- اسماعیل - قراطیسی (م قرن سوم هجری) ۱۸۵

۱۸۵	اسماعیل - سُدی (م ۱۲۷ هـ)
۱۸۶	اسماعیل - قصیر (در عصر امام صادق علیه السلام)
۱۸۶	اسماعیل - قطان (م پیش از ۲۶۰ هـ)
۱۸۶	اسماعیل - قطعی (حدود ۱۵۰ - ۲۳۶ هـ)
۱۸۶	اسماعیل - کلبی (م ۲۲۷ هـ)
۱۸۷	اسماعیل - کوفی (زنده در قرن سوم یا چهارم هجری)
۱۸۷	اسماعیل - کوفی (قرن دوم و سوم هجری)
۱۸۷	اسماعیل - مخزومی (قرن سوم هجری)
۱۸۸	اسماعیل - مدنی (۱۳۰ - ۱۸۰ هـ)
۱۸۸	اسماعیل - مُزنی (۱۷۵ - ۲۶۴ هـ)
۱۸۹	اسماعیل - نویختی (زنده در ۲۳۲ هـ)
۱۸۹	اسماعیل - هاشمی (م قرن سوم هجری)
۱۸۹	اسماعیل - یحصبی (م قرن سوم هجری)
۱۹۰	اسماعیل - یزیدی (م ۲۴۰ هـ)
۱۹۰	اسود - مزنی (در عصر امام صادق علیه السلام)
۱۹۰	اسید - ثقفی (م ۲۷۰ هـ)
۱۹۰	اشجع - سلمی (م حدود ۱۹۵ هـ)
۱۹۱	اصبغ - حنظلی (م پس از ۱۰۰ هـ)
۱۹۱	اصبغ - مصری (پس از ۱۵۰ - ۲۲۵ هـ)
۱۹۲	اصرم - همدانی (زنده در ۲۰۲ هـ)
۱۹۲	اصطفی بن یاسیل (م قرن سوم هجری)
۱۹۲	افلح - اباضی (م ۲۴۰ هـ)
۱۹۲	الیاس - بجلی (در عصر امام رضا علیه السلام)
۱۹۳	امیه - شعیری (در عصر امام کاظم علیه السلام)
۱۹۳	امیه - کاتب (زنده در حدود ۱۶۰ هـ)
۱۹۳	انس - انصاری (۹۳ - ۱۰ هـ)
۱۹۴	انس - خثعمی (م ۳۷ هـ)
۱۹۴	انس - لیثی (۱۰۴ - ۲۰۰ هـ)
۱۹۴	اهرن - قس (زنده در اوایل قرن اول هجری)
۱۹۵	ایوب - جعفری (در عصر امام کاظم علیه السلام)
۱۹۵	ایوب - حذاء (در عصر امام صادق علیه السلام)
۱۹۵	ایوب - سختیانی (۶۸ - ۱۳۱ هـ)
۱۹۶	ایوب - نخعی (در عصر امام رضا علیه السلام)
۱۹۶	أسامه - هذلی (زنده در جاهلیت و صدر اسلام)
۱۹۶	أصمعی
۱۹۶	أعشی اکبر
۱۹۶	أمیه - قیسی (در عصر امام جواد علیه السلام)
۱۹۶	بحر - راجز (زنده در نیمه دوم قرن دوم هجری)
۱۹۷	بخاری
۱۹۷	بُختیشوع - نصرانی (م ۲۵۶ هـ)
۱۹۷	براء - کوفی (م قرن دوم هجری)
۱۹۸	برد - اسکاف (در عصر امام صادق علیه السلام)
۱۹۸	برید - عجلی (م ۱۵۰ هـ)
۱۹۸	بریه - نصرانی (م پیش از ۱۸۳ هـ)
۱۹۹	بُزرج
۱۹۹	بُزرج - عروضی (زنده در نیمه دوم قرن دوم هجری)
۱۹۹	بسّام - صیرفی (م بین ۱۳۶ - ۱۵۸ هـ)
۱۹۹	بسّاطم - جعفری (در عصر امام صادق علیه السلام)
۲۰۰	بسّاطم - فارسی (م قرن سوم هجری)
۲۰۰	بسّاطم - واسطی (در عصر امام کاظم علیه السلام)
۲۰۰	بسیل - رومی (زنده در ۲۲۴ هـ)
۲۰۰	بشار - ضیبی (در عصر امام کاظم علیه السلام)
۲۰۱	بشار - عقیلی (حدود ۸۰ - ۱۶۷ هـ)
۲۰۱	بشر - بجلی (م قرن سوم هجری)
۲۰۱	بُشر - حافی (۱۵۰ - ۲۲۷ هـ)
۲۰۲	بُشر - کندی (حدود ۱۵۰ - ۲۳۸ هـ)
۲۰۳	بشر - کوفی (در عصر امام کاظم علیه السلام)
۲۰۳	بُشر - کوفی (م ۲۱۰ هـ)
۲۰۳	بشر - مرّیسی (م ۲۱۸ هـ)
۲۰۴	بشر - نصیبی (م قرن سوم هجری)
۲۰۴	بقی - اندلسی (۲۰۱ - ۲۷۶ هـ)
۲۰۴	بقیه - حمصی (۱۱۰ - ۱۹۷ هـ)
۲۰۵	بکّار - ثقفی (۱۸۲ - ۲۷۰ هـ)
۲۰۵	بکر - آزدی (در عصر امام رضا علیه السلام)

۲۱۵..... ثابت - کوفی (م حدود ۲۵۰هـ)	۲۰۵..... بکر - أشج (در عصر امام جواد علیه السلام)
۲۱۵..... ثبیت - عسکری (م قرن سوم هجری)	۲۰۶..... بکر - دمیاطی (۱۹۶-۲۸۹هـ)
۲۱۶..... ثقلب	۲۰۶..... بکر - رازی (در عصر امام جواد علیه السلام)
۲۱۶..... ثعلبه - کوفی (در عصر امام کاظم علیه السلام)	۲۰۶..... بکر - عجللی (م ۱۹۲هـ)
۲۱۶..... ثمامة - نمیری (م ۲۱۳هـ)	۲۰۷..... بکر - قیسی (زنده در ۲۰۷هـ)
۲۱۷..... ثوبان - مصری (حدود ۱۵۵-۲۴۶هـ)	۲۰۷..... بکر - کاتب (زنده در پیش از ۱۹۳هـ)
۲۱۷..... جابر - آزدی (۲۱-۱۰۳هـ)	۲۰۷..... بکر - کوفی (در عصر امام کاظم علیه السلام)
۲۱۸..... جابر - جعفی (م ۱۲۸هـ)	۲۰۷..... بکر - مازنی (م ۲۴۸هـ)
۲۱۸..... جابر - طوسی (۱۲۰-۱۹۸هـ)	۲۰۸..... بکر - مزنی (قرن سوم هجری)
۲۲۰..... جاجظ	۲۰۸..... بندار (قرن دوم و سوم هجری)
۲۲۰..... جارود - کندی (در عصر امام صادق علیه السلام)	۲۰۸..... بندار - کرجی (م حدود ۲۸۰هـ)
۲۲۰..... جبرئیل - فاریابی (زنده در قرن سوم هجری)	۲۰۹..... بنو صباح
۲۲۰..... جبّله - کاتب (زنده در نیمه نخست قرن دوم هجری)	۲۰۹..... بنو موسی بن شاكر
۲۲۱..... جبّله - کنانی (در عصر امام صادق علیه السلام)	۲۰۹..... بهلول - رعینی (۱۲۸-۱۸۳هـ)
۲۲۱..... جحدر - طائی (در عصر امام صادق علیه السلام)	۲۰۹..... بهلول - صیرفی (در عصر امام صادق علیه السلام)
۲۲۱..... جراب الدوله	۲۰۹..... بهلول - مجنون (م حدود ۱۹۰هـ)
۲۲۱..... جراح - مدائنی (در عصر امام صادق علیه السلام)	۲۱۰..... بیتاع السابری
۲۲۱..... جحول - خطیبه (م ۵۹هـ)	۲۱۰..... بیان - جزری (م قرن سوم هجری)
۲۲۲..... جریر - تیمی (۳۸-۱۱۰هـ)	۲۱۰..... بیدون - خادم (زنده در ۲۴۷هـ)
۲۲۳..... جعفر - ابن اسکافی (زنده در قرن سوم هجری)	۲۱۰..... تلید - محاربی (م ۱۷۰هـ)
۲۲۳..... جعفر - احول (در عصر امام هادی علیه السلام)	۲۱۱..... تماضر - خنساء (م ۲۴هـ)
۲۲۳..... جعفر - اصفهانی (م ۲۸۹هـ)	۲۱۱..... تمیم - طوسی (حدود ۲۹۰هـ)
۲۲۳..... جعفر - اودی (زنده در قرن دوم هجری)	۲۱۱..... تمیم - عجلانی (حدود ۵۰ پیش از هجرت - ۷۰هـ)
۲۲۴..... جعفر - بجلی (قرن سوم هجری)	۲۱۲..... تمیمی (م قرن سوم هجری)
۲۲۴..... جعفر - بلخی (حدود ۱۷۰-۲۷۲هـ)	۲۱۲..... تویه - خفاجی (م ۸۵هـ)
۲۲۴..... جعفر بن محمد (قرن سوم هجری)	۲۱۲..... تیاذوق - حکیم (حدود قرن اول هجری - ۹۰هـ)
۲۲۵..... جعفر - ثقفی (م ۲۳۴هـ)	۲۱۲..... ثابت - ثمالی (م ۱۵۰هـ)
۲۲۵..... جعفر - حضرمی (در عصر امام کاظم علیه السلام)	۲۱۳..... ثابت - حدّاد (در عصر امام صادق علیه السلام)
۲۲۵..... جعفر - خثعمی (در عصر امام رضا علیه السلام)	۲۱۳..... ثابت - صانع (در عصر امام صادق علیه السلام)
۲۲۶..... جعفر - رازی (در عصر امام صادق علیه السلام)	۲۱۴..... ثابت - صابئی (۲۲۱-حدود ۳۰۰هـ)
۲۲۶..... جعفر - سمرقندی (قرن سوم هجری)	۲۱۵..... ثابت - ضریر (م ۲۲۹هـ)
۲۲۶..... جعفر - صاحب ابی بصیر	۲۱۵..... ثابت - کوفی (در عصر امام صادق علیه السلام)

۲۳۷.....	حارث - محاسبی (م ۲۴۳ هـ).....	۲۲۶.....	جعفر - طائی (م حدود ۱۵۰ هـ).....
۲۳۸.....	حارث - مصری (۱۵۴ - ۲۵۰ هـ).....	۲۲۷.....	جعفر - عطار (م قرن سوم هجری).....
۲۳۸.....	حارث - منجم (زنده در ۱۴۵ هـ).....	۲۲۷.....	جعفر - علوی (در عصر امام رضا ع).....
۲۳۸.....	حارث - نصری (در عصر امام کاظم ع).....	۲۲۷.....	جعفر - علوی (زنده در ۲۶۹ هـ).....
۲۳۹.....	حارث - وراق (زنده در نیمه دوم قرن سوم هجری).....	۲۲۸.....	جعفر - فیریابی (۲۰۷ - ۳۰۰ هـ).....
۲۳۹.....	حارثه - غُدانی (پس از هجرت - ۶۴ هـ).....	۲۲۸.....	جعفر - کلایی (در عصر امام صادق ع).....
۲۳۹.....	حبیش.....	۲۲۸.....	جعفر - مروزی (م ۲۷۴ هـ).....
۲۳۹.....	حبشی - سلولی (در عصر پیامبر ع).....	۲۲۹.....	جعفر - مصری (م ۲۶۷ هـ).....
۲۳۹.....	حبیب بن بهریز.....	۲۲۹.....	جعفر - مکی (م قرن سوم هجری).....
۲۴۰.....	حبیب - تمیمی (۲۰۱ - ۲۸۷ هـ).....	۲۲۹.....	جعفر - وشاء (۲۰۸ هـ).....
۲۴۰.....	حبیب - خثعمی (در عصر امام رضا ع).....	۲۲۹.....	جعفر - هذلی (م ۲۶۰ هـ).....
۲۴۰.....	حبیب - طائی (۱۹۰ - ۲۳۱ هـ).....	۲۳۰.....	جعفر - همدانی (حدود ۱۷۵ - ۲۳۶ هـ).....
۲۴۱.....	حبیب - عطار (قرن اول یا دوم هجری).....	۲۳۰.....	جعفر - رعینی (زنده در ۱۲۵ هـ).....
۲۴۱.....	حبیش.....	۲۳۰.....	جعفر - عبدی (در عصر امام صادق ع).....
۲۴۱.....	حبیش - أعسم (زنده پیش از ۲۶۴ هـ).....	۲۳۱.....	جعفر - لیشی (زنده در قرن دوم هجری).....
۲۴۱.....	حبیش - صینی (م حدود ۲۵۰ هـ).....	۲۳۱.....	جعفر - اسدی (در عصر امام کاظم ع).....
۲۴۲.....	حجاج - عور (م ۲۰۶ هـ).....	۲۳۱.....	جعفر - عذری (م ۸۲ هـ).....
۲۴۲.....	حجاج - حاسب (حدود ۱۲۰ - ۲۲۰ هـ).....	۲۳۱.....	جعفر - نخعی (م پیش از ۲۰۳ هـ).....
۲۴۲.....	حجاج - خشاب (در عصر امام صادق ع).....	۲۳۲.....	جعفر - غفاری (م ۳۱ یا ۳۲ هـ).....
۲۴۲.....	حجاج - واسطی (م پیش از ۱۵۰ هـ).....	۲۳۳.....	جعفر - نهاوندی (حدود ۲۲۰ - ۲۹۸ هـ).....
۲۴۳.....	حجر - حضرمی (در عصر امام صادق ع).....	۲۳۴.....	جعفر - عبسی (م ۱۹۸ هـ).....
۲۴۳.....	حدید - آزدی (در عصر امام کاظم ع).....	۲۳۴.....	جعفر - مازنی (زنده در قرن دوم هجری).....
۲۴۳.....	حذیفه - خزاعی (زنده در قرن دوم هجری).....	۲۳۴.....	جعفر - مدائنی (قرن سوم هجری).....
۲۴۴.....	حرب - سیرجانی (حدود ۱۹۰ - ۲۸۰ هـ).....	۲۳۴.....	جعفر - کوفی (در عصر امام کاظم ع).....
۲۴۴.....	حرب - طحان (م قرن سوم هجری).....	۲۳۵.....	حاتم - مدنی (م ۱۸۶ هـ).....
۲۴۴.....	حرملة - تجیبی (۱۶۶ - ۲۴۳ هـ).....	۲۳۵.....	حارث - أعور (م ۶۵ هـ).....
۲۴۵.....	حرملة - طائی (م حدود ۶۲ هـ).....	۲۳۵.....	حارث - بجلی (در عصر امام صادق ع).....
۲۴۵.....	حریر - سجستانی (در عصر امام صادق ع).....	۲۳۶.....	حارث بن بسخر (قرن دوم یا سوم هجری).....
۲۴۶.....	حسان - جمال (در عصر امام کاظم ع).....	۲۳۶.....	حارث - تغلیبی (قرن سوم هجری).....
۲۴۶.....	حسان - خزرجمی (حدود ۵۰ سال پیش از بعثت - ۵۴ هـ).....	۲۳۶.....	حارث - تمیمی (۱۸۶ - ۲۸۲ هـ).....
۲۴۶.....	حسن - ابن خصیب (زنده در قرن سوم هجری).....	۲۳۷.....	حارث - ثقفی (پیش از ظهور اسلام - ۶۰ هـ).....
۲۴۷.....	حسن - ابن فضال (م ۲۲۴ هـ).....	۲۳۷.....	حارث - کلایی (در عصر امام صادق ع).....

- ۲۵۸ حسن - سجاده (در عصر امام هادى عليه السلام)
- ۲۵۸ حسن - سراج (قرن سوم هجرى)
- ۲۵۹ حسن - سزاد (حدود ۱۵۰ - ۲۲۴ هـ)
- ۲۵۹ حسن - سرخسى (۱۶۶ - ۲۳۶ هـ)
- ۲۶۰ حسن - سكرى (۲۱۲ - ۲۷۵ هـ)
- ۲۶۱ حسن - سكونى (قرن دوم و سوم هجرى)
- ۲۶۱ حسن - شامى (م پس از ۲۴۰ هـ)
- ۲۶۱ حسن - شيبانى (در عصر امام رضا عليه السلام)
- ۲۶۲ حسن - صفار (قرن سوم هجرى)
- ۲۶۲ حسن - طفاوى (قرن دوم هجرى)
- ۲۶۲ حسن - عبدى (۱۵۸ - ۲۵۶ هـ)
- ۲۶۳ حسن - غرنى (قرن سوم هجرى)
- ۲۶۳ حسن - عطّار (در عصر امام صادق عليه السلام)
- ۲۶۳ حسن - عمى (زنده در نيمه قرن سوم هجرى)
- ۲۶۴ حسن - غزنى (م ۲۹۰ هـ)
- ۲۶۴ حسن - قمى (در عصر امام هادى عليه السلام)
- ۲۶۴ حسن - قمى (قرن سوم هجرى)
- ۲۶۴ حسن - كرخى (در عصر امام صادق عليه السلام)
- ۲۶۵ حسن - كلبى (در عصر امام صادق عليه السلام)
- ۲۶۵ حسن - كندى (م ۲۶۳ هـ)
- ۲۶۵ حسن - كوفى (در عصر امام حسن عسكرى عليه السلام)
- ۲۶۶ حسن - كوفى (قرن سوم هجرى)
- ۲۶۶ حسن - كوفى (در عصر امام حسن عسكرى عليه السلام)
- ۲۶۶ حسن - لؤلؤنى (قرن سوم هجرى)
- ۲۶۶ حسن - لؤلؤنى (۱۱۶ - ۲۰۴ هـ)
- ۲۶۷ حسن - لؤلؤى (قرن سوم هجرى)
- ۲۶۷ حسن - مدنى (در عصر امام صادق عليه السلام)
- ۲۶۷ حسن - معمرى (حدود ۲۱۰ - ۲۹۵ هـ)
- ۲۶۸ حسن - منجم (زنده در ۲۳۲ هـ)
- ۲۶۸ حسن - منجم (م قرن سوم هجرى)
- ۲۶۸ حسن - مهندس (م ۲۸۴ هـ)
- ۲۶۹ حسن - نصرى (م حدود ۲۳۰ هـ)
- ۲۴۸ حسن - اُزدى (م نيمه دوم قرن دوم هجرى)
- ۲۴۸ حسن - اسدى (م قرن سوم هجرى)
- ۲۴۸ حسن - اشعرى (قرن سوم هجرى)
- ۲۴۸ حسن - اشعرى (م قرن سوم هجرى)
- ۲۴۹ حسن - اهوазى (در عصر امام جواد عليه السلام)
- ۲۴۹ حسن - اُتج (م ۲۳۰ هـ)
- ۲۴۹ حسن - اُحول (در عصر امام كاظم عليه السلام)
- ۲۴۹ حسن - بجلّى (در عصر امام صادق عليه السلام)
- ۲۵۰ حسن - برقى (در عصر امام هادى عليه السلام)
- ۲۵۰ حسن - بزار (۱۶۹ - ۲۴۹ هـ)
- ۲۵۰ حسن - بصرى (۲۱ - ۱۱۰ هـ)
- ۲۵۱ حسن - بطائنى (زنده پيش از ۲۴۴ هـ)
- ۲۵۱ حسن - بغدادى (در عصر امام جواد عليه السلام)
- ۲۵۲ حسن - بغدادى (در عصر امام هادى عليه السلام)
- ۲۵۲ حسن - بغدادى (قرن سوم هجرى)
- ۲۵۲ حسن بن ايوب (در عصر امام كاظم عليه السلام)
- ۲۵۲ حسن بن زياد (در عصر امام رضا عليه السلام)
- ۲۵۳ حسن بن محبوب
- ۲۵۳ حسن - جُحدَرى (در عصر امام صادق عليه السلام)
- ۲۵۳ حسن - حارثى (۱۸۶ - حدود ۲۴۷ هـ)
- ۲۵۳ حسن - حرمازى (حدود ۲۲۰ هـ)
- ۲۵۴ حسن - حصارى (م ۲۴۴ هـ)
- ۲۵۴ حسن - حضرمى (در عصر امام صادق عليه السلام)
- ۲۵۴ حسن - حكيمى (۱۴۵ - ۱۹۸ هـ)
- ۲۵۵ حسن - خُلوانى (م ۲۴۲ هـ)
- ۲۵۶ حسن - حناط (در عصر امام صادق عليه السلام)
- ۲۵۶ حسن - خشاب (در عصر امام حسن عسكرى عليه السلام)
- ۲۵۶ حسن - داعى كبير (م ۲۷۰ هـ)
- ۲۵۷ حسن - رازى (در عصر امام جواد عليه السلام)
- ۲۵۷ حسن - زبىدى (در عصر امام صادق عليه السلام)
- ۲۵۷ حسن - زيادى (حدود ۱۶۰ - ۲۴۲ هـ)
- ۲۵۸ حسن - زيتونى (قرن سوم هجرى)

- ۲۷۹..... حسین - سکونی (در عصر امام رضا علیه السلام)
- ۲۷۹..... حسنین - سلمی (پس از ۱۵۰ - ۲۴۶ هـ)
- ۲۷۹..... حسین - سلمی (م ۲۰۴ هـ)
- ۲۸۰..... حسین - شعرانی (م ۲۶۰ هـ)
- ۲۸۰..... حسین - صحاف (در عصر امام کاظم علیه السلام)
- ۲۸۰..... حسین - عامری (در عصر امام کاظم علیه السلام)
- ۲۸۰..... حسین - عیدی (در عصر امام صادق علیه السلام)
- ۲۸۱..... حسین - فارسی (قرن سوم هجری)
- ۲۸۱..... حسین - قبتانی (پس از ۲۱۰ - ۲۸۹ هـ)
- ۲۸۱..... حسین - قلانسی (در عصر امام کاظم علیه السلام)
- ۲۸۱..... حسین - کرایسی (م ۲۴۸ هـ)
- ۲۸۲..... حسین - کلبی (م حدود ۲۱۰ هـ)
- ۲۸۲..... حسین - کوفی (زنده در قرن دوم هجری)
- ۲۸۲..... حسین - لیثی (در عصر امام صادق علیه السلام)
- ۲۸۳..... حسین - مروزی (در عصر امام حسن عسکری علیه السلام)
- ۲۸۳..... حسین - مروزی (م ۱۵۹ هـ)
- ۲۸۳..... حسین - منقری (در عصر امام کاظم علیه السلام)
- ۲۸۴..... حسین - نجار (م حدود ۲۲۰ هـ)
- ۲۸۴..... حسین - نفعی (قرن سوم هجری)
- ۲۸۵..... حسین - نوفلی (در عصر امام رضا علیه السلام)
- ۲۸۵..... حسین - نوفلی (در عصر امام کاظم علیه السلام)
- ۲۸۵..... حسین - هاشمی (در عصر امام صادق علیه السلام)
- ۲۸۵..... حصین - سلولی (م حدود ۲۰۰ هـ)
- ۲۸۶..... حفص - اموی (زنده در ۱۳۲ هـ)
- ۲۸۶..... حفص - بغدادی (در عصر امام کاظم علیه السلام)
- ۲۸۶..... حفص - حنّاط (در عصر امام کاظم علیه السلام)
- ۲۸۷..... حفص - دوری (۱۵۰ - ۲۴۶ هـ)
- ۲۸۷..... حفص - سلمی (در عصر امام صادق علیه السلام)
- ۲۸۷..... حفص - سمرقندی (م ۲۰۸ هـ)
- ۲۸۸..... حفص - عمری (در عصر امام کاظم علیه السلام)
- ۲۸۸..... حفص - عمری (قرن سوم هجری)
- ۲۸۸..... حفص - عنبری (۱۱۷ - ۱۹۴ هـ)
- ۲۶۹..... حسن - نوفلی (در عصر امام رضا علیه السلام)
- ۲۶۹..... حسن - نوفلی (قرن سوم هجری)
- ۲۶۹..... حسن - نهربانی (زنده در قرن سوم هجری)
- ۲۶۹..... حسن - وشاء (در عصر امام هادی علیه السلام)
- ۲۷۰..... حسین - آدمی (قرن سوم هجری)
- ۲۷۰..... حسین - ابن ظبیان (در عصر امام صادق علیه السلام)
- ۲۷۰..... حسین - ابن مبارک (قرن دوم هجری)
- ۲۷۱..... حسین - احمسی (در عصر امام کاظم علیه السلام)
- ۲۷۱..... حسین - ازدی (زنده در قرن سوم هجری)
- ۲۷۱..... حسین - اسدی (م ۱۶۹ هـ)
- ۲۷۱..... حسین - اهوازی (در عصر امام هادی علیه السلام)
- ۲۷۲..... حسین - بجلی (در عصر امام صادق علیه السلام)
- ۲۷۲..... حسین - بغدادی (م قرن سوم هجری)
- ۲۷۲..... حسین - بغدادی (م ۲۲۶ هـ)
- ۲۷۳..... حسین بن ایوب (زنده در قرن سوم هجری)
- ۲۷۳..... حسین بن زیاد (در عصر امام رضا علیه السلام)
- ۲۷۳..... حسین بن علی (زنده پیش از ۲۴۱ هـ)
- ۲۷۳..... حسین بن محمد (زنده در قرن سوم هجری)
- ۲۷۴..... حسین بن هذیل (زنده در قرن دوم هجری)
- ۲۷۴..... حسین - حنّاط (در عصر امام صادق علیه السلام)
- ۲۷۴..... حسین - خرقی (م ۲۹۹ هـ)
- ۲۷۴..... حسین - خزار (در عصر امام صادق علیه السلام)
- ۲۷۵..... حسین - خراز (م ۲۸۲ هـ)
- ۲۷۵..... حسین - خزاعی (قرن سوم هجری)
- ۲۷۵..... حسین - خفّاف (در عصر امام صادق علیه السلام)
- ۲۷۵..... حسین - خلیع (م ۲۵۰ هـ)
- ۲۷۶..... حسین - ذوالدمعه (۱۱۴ - ۱۹۰ هـ)
- ۲۷۷..... حسین - رسی (م ۲۹۸ هـ)
- ۲۷۷..... حسین - رواسی (زنده در قرن دوم هجری)
- ۲۷۷..... حسین - زیّات (قرن سوم هجری)
- ۲۷۸..... حسین - سرخسی (م ۲۸۲ هـ)
- ۲۷۸..... حسین - سعدی (در عصر امام هادی علیه السلام)

۲۸۹.....	حفص - فرد (م قرن سوم هجری).....	۲۸۹.....	حمزه - زیات (۸۰-۱۵۶ هـ).....
۲۸۹.....	حفص - کوفی (زنده در قرن دوم هجری).....	۲۸۹.....	حمزه - شیبانی (در عصر امام صادق ع).....
۲۸۹.....	حَفْصُویَه - مروزی (زنده در اوایل قرن سوم هجری).....	۲۸۹.....	حمزه بن عقیف (قرن سوم هجری).....
۲۹۰.....	حَفْیدَه.....	۲۹۰.....	حمید - أرقط (م حدود ۹۵ هـ).....
۲۹۰.....	حکم - خزاعی (م ۲۹۵ هـ).....	۲۹۰.....	حمید بن مسعود (در عصر امام صادق ع).....
۲۹۰.....	حکم - خِیاط (زنده در پیش از ۱۸۳ هـ).....	۲۹۰.....	حمید - خراسانی (حدود ۱۸۰-۲۵۱ هـ).....
۲۹۰.....	حکم - صیرفی (در عصر امام صادق ع).....	۲۹۰.....	حمید - خزاز (م ۲۵۸ هـ).....
۲۹۱.....	حکم - قَتَات (در عصر امام صادق ع).....	۲۹۱.....	حمید - ذَهلی (در عصر امام صادق ع).....
۲۹۱.....	حکم - کوفی (قرن سوم هجری).....	۲۹۱.....	حمید - سیبی (در عصر امام صادق ع).....
۲۹۱.....	حکم - مازنی (زنده در ۱۵۰ هـ).....	۲۹۱.....	حُمَید - طویل (۶۸-۱۴۲ هـ).....
۲۹۱.....	حکم - مکفوف (در عصر امام صادق ع).....	۲۹۱.....	حمید - عجلی (در عصر امام کاظم ع).....
۲۹۲.....	حکم - ناشری (در عصر امام صادق ع).....	۲۹۱.....	حُمید - هلالی (م حدود ۳۰ هـ).....
۲۹۲.....	حماد - اُزدی (۱۹۹-۲۶۷ هـ).....	۲۹۲.....	حنان - صیرفی (در عصر امام کاظم ع).....
۲۹۲.....	حماد - بصری (م ۱۶۷ هـ).....	۲۹۲.....	حنبل - شیبانی (حدود ۱۹۵-۲۷۳ هـ).....
۲۹۳.....	حماد - جُهَنی (حدود ۱۲۰ یا ۱۴۰-۲۰۹ هـ).....	۲۹۲.....	حفظله - شرقی (پیش از اسلام - حدود ۳۰ هـ).....
۲۹۳.....	حماد - راویه (م ۱۵۶ هـ).....	۲۹۳.....	حفظله - کاتب (م پس از ۴۰ هـ).....
۲۹۴.....	حَمَاد - عَجْرَد (م ۱۶۱ هـ).....	۲۹۳.....	حنین - عبادی (۱۹۴-۲۶۴ هـ).....
۲۹۵.....	حماد - فزازی (م ۱۹۰ هـ).....	۲۹۴.....	حیان - کنانی (زنده در ۷۶ هـ).....
۲۹۵.....	حماد - کوفی (در عصر امام صادق ع).....	۲۹۵.....	خالد - افریقی (م حدود ۱۵۰ هـ).....
۲۹۵.....	حماد - موصلی (م حدود ۲۲۰ هـ).....	۲۹۵.....	خالد - اموی (قرن دوم یا سوم هجری).....
۲۹۵.....	حماد - ناب (م ۱۹۰ هـ).....	۲۹۵.....	خالد - اموی (م ۹۰ هـ).....
۲۹۶.....	حمدان - خراسانی (در عصر امام هادی ع).....	۲۹۶.....	خالد - بجلی (در عصر امام صادق ع).....
۲۹۶.....	حمدان - صُبَیحی (م ۲۶۵ هـ).....	۲۹۶.....	خالد - تمیمی (م ۲۶۹ هـ).....
۲۹۶.....	حمدان - قمی (زنده در قرن دوم هجری).....	۲۹۶.....	خالد - خزاعی (زنده در ۱۶۶ هـ).....
۲۹۶.....	حمدان - لاحقی (زنده در قرن دوم هجری).....	۲۹۶.....	خالد - خفاف (در عصر امام باقر ع).....
۲۹۶.....	حمدان - نیشابوری (در عصر امام حسن عسکری ع).....	۲۹۶.....	خالد - دمشقی (۱۰۵-۱۸۵ هـ).....
۲۹۷.....	حمد - کاتب (زنده در قبل از ۱۹۳ هـ).....	۲۹۶.....	خالد - سراج (م ۲۳۱ هـ).....
۲۹۷.....	حمدون - بغدادی (م ۲۵۴ هـ).....	۲۹۷.....	خالد - صیرفی (در عصر امام صادق ع).....
۲۹۷.....	حمدون - حنفی (م ۲۶۱ هـ).....	۲۹۷.....	خالد - عَکَلی (در عصر امام صادق ع).....
۲۹۷.....	حمدون نَعَجَه.....	۲۹۷.....	خالد - قلاتسی (در عصر امام کاظم ع).....
۲۹۷.....	حمدیس - لخمی (م ۲۹۹ هـ).....	۲۹۷.....	خالد - قماط (در عصر امام کاظم ع).....
۲۹۸.....	حمزه - اشعری (در عصر امام جواد ع).....	۲۹۷.....	خالد - کِلَاعی (م ۱۰۳ هـ).....

- ۳۲۰ داعی الی الحق
 ۳۲۰ داود - اسدی (در عصر امام کاظم علیه السلام)
 ۳۲۰ داود - اسدی (در عصر امام کاظم علیه السلام)
 ۳۲۱ داود - انباری (در عصر امام رضا علیه السلام)
 ۳۲۱ داود - بصری (زنده در قرن سوم هجری)
 ۳۲۱ داود بن اسماعیل (قرن سوم هجری)
 ۳۲۱ داود - جعفری (م ۲۶۱ هـ)
 ۳۲۲ داود - حمار (در عصر امام کاظم علیه السلام)
 ۳۲۲ داود - خندقی (در عصر امام رضا علیه السلام)
 ۳۲۳ داود - خوارزمی (م ۲۳۹ هـ)
 ۳۲۳ داود - دهقان (قرن سوم هجری)
 ۳۲۳ داود - رقی (پس از ۲۰۳ هـ)
 ۳۲۴ داود - صرمی (در عصر امام هادی علیه السلام)
 ۳۲۴ داود - طایی (م ۲۰۶ هـ)
 ۳۲۴ داود - ظاهری (۲۰۲ - ۲۷۰ هـ)
 ۳۲۵ داود - عطار (در عصر امام کاظم علیه السلام)
 ۳۲۶ داود - قرشی (قرن دوم یا سوم هجری)
 ۳۲۶ داود - قزوینی (زنده در ۲۶۶ هـ)
 ۳۲۶ داود - قشیری (م ۱۳۹ هـ)
 ۳۲۶ داود - کاتب (م ۲۹۱ هـ)
 ۳۲۷ داود - مدنی (در عصر امام صادق علیه السلام)
 ۳۲۷ داود - مصری (م ۲۲۳ هـ)
 ۳۲۷ داود - نهدی (زنده در قرن دوم هجری)
 ۳۲۸ داود - نیشابوری (در عصر امام حسن عسکری علیه السلام)
 ۳۲۸ داود - واسطی (م ۱۷۰ هـ)
 ۳۲۸ داود - یعقوبی (در عصر امام رضا علیه السلام)
 ۳۲۸ درست - واسطی (در عصر امام کاظم علیه السلام)
 ۳۲۹ درید - چشمی (م ۸ هـ)
 ۳۲۹ دعبل - خزاعی (۱۴۸ - ۲۴۶ هـ)
 ۳۳۰ دماذ
 ۳۳۰ دنانیر (م ۲۱۰ هـ)
 ۳۳۰ دیک الجن
- ۳۱۱ خالد - کلبی (زنده در قرن دوم هجری)
 ۳۱۱ خالد - کوفی (در عصر امام صادق علیه السلام)
 ۳۱۱ خالد - کوفی (در عصر امام صادق علیه السلام)
 ۳۱۲ خالد - کوفی (در عصر امام کاظم علیه السلام)
 ۳۱۲ خالد - مدائنی (در عصر امام صادق علیه السلام)
 ۳۱۲ خالد - مهلبی (م ۲۲۳ هـ)
 ۳۱۲ خراش - شیبانی (م حدود ۱۲۰ هـ)
 ۳۱۳ خشیش - نسائی (م ۲۵۲ هـ)
 ۳۱۳ خضر - کابلی (قرن سوم هجری)
 ۳۱۳ خضر - نخعی (در عصر امام صادق علیه السلام)
 ۳۱۳ خُصَیر - هلالی (زنده در ۱۸۷ هـ)
 ۳۱۴ خطاب - کوفی (در عصر امام صادق علیه السلام)
 ۳۱۴ خطاب - لیشی (قرن دوم هجری)
 ۳۱۴ خفاف - سلمی (پیش از اسلام - حدود ۲۰ هـ)
 ۳۱۴ خلف - اسدی (در عصر امام کاظم علیه السلام)
 ۳۱۵ خلف - أحمر (م حدود ۱۸۰ هـ)
 ۳۱۵ خلف - یزار (۱۵۰ - ۲۲۹ هـ)
 ۳۱۶ خلف بن عیسی (قرن سوم هجری)
 ۳۱۶ خلف بن مرزوق (م ۱۷۵ هـ)
 ۳۱۶ خلف - عامری (حدود ۱۳۵ - ۲۰۵ هـ)
 ۳۱۶ خلید - شامی (در عصر امام صادق علیه السلام)
 ۳۱۷ خَلِیع اصغر
 ۳۱۷ خلیفه - عصفری (م حدود ۲۴۰ هـ)
 ۳۱۷ خلیل - عبیدی (در عصر امام صادق علیه السلام)
 ۳۱۸ خلیل - فراهیدی (۱۰۰ - ۱۷۰ هـ)
 ۳۱۸ خلیل - مصری (زنده در نیمه دوم قرن دوم هجری)
 ۳۱۸ خلیل - هرثمی (قرن سوم هجری)
 ۳۱۸ خویند - هذلی (م ۲۶ هـ)
 ۳۱۹ خیبری - طحان (در عصر امام صادق علیه السلام)
 ۳۱۹ خیشمه (در عصر امام جواد علیه السلام)
 ۳۱۹ خیران - خادم (در عصر امام هادی علیه السلام)
 ۳۲۰ دارم - تمیمی (در عصر امام رضا علیه السلام)

- ۳۳۹ زائده - ثقفی (م ۱۶۱ هـ)
- ۳۳۹ زبّان - مازنی (۷۲-۱۵۴ هـ)
- ۳۴۰ زبرقان - تیمی (م حدود ۴۵ هـ)
- ۳۴۰ زبیر - قرشی (۱۷۲-۲۵۶ هـ)
- ۳۴۱ زحر - اسدی (در عصر امام صادق علیه السلام)
- ۳۴۱ زرارہ
- ۳۴۱ زرعه - حضرمی (در عصر امام کاظم علیه السلام)
- ۳۴۱ زریق - خلقانی
- ۳۴۱ زریق - کوفی (م قرن سوم هجری)
- ۳۴۲ زفر - عنبری (۱۱۰-۱۵۸ هـ)
- ۳۴۲ زکار - دینوری (قرن سوم هجری)
- ۳۴۲ زکریا - اشعری (در عصر امام جواد علیه السلام)
- ۳۴۲ زکریا - اشعری (م اواخر قرن دوم هجری)
- ۳۴۲ زکریا - بزار (م ۲۹۸ هـ)
- ۳۴۲ زکریا - بلخی (حدود ۱۷۵-۲۳۰ هـ)
- ۳۴۲ زکریا - تیمی (م قرن سوم هجری)
- ۳۴۴ زکریا - جعفی (در عصر امام صادق علیه السلام)
- ۳۴۴ زکریا - حنّاط (در عصر امام کاظم علیه السلام)
- ۳۴۴ زکریا - خفاف (م ۲۸۶ هـ)
- ۳۴۵ زکریا - فیاض (در عصر امام کاظم علیه السلام)
- ۳۴۵ زکریا - مؤمن (در عصر امام رضا علیه السلام)
- ۳۴۵ زکریا - واسطی (در عصر امام رضا علیه السلام)
- ۳۴۵ زنیور
- ۳۴۶ زنیور بن فرج (قرن سوم هجری)
- ۳۴۶ زند - کوفی (م ۱۶۱ هـ)
- ۳۴۶ زهیر - خراسانی (م ۱۶۲ هـ)
- ۳۴۷ زهیر - رواسی (م ۲۳۸ هـ)
- ۳۴۷ زهیر - نسائی (۱۶۰-۲۳۴ هـ)
- ۳۴۷ زیاد - اعجم (م حدود ۱۰۰ هـ)
- ۳۴۸ زیاد - بگائی (م ۱۸۳ هـ)
- ۳۴۸ زیاد - ثقفی (م ۵۳ هـ)
- ۳۴۹ زیاد - حذاء (در عصر امام صادق علیه السلام)
- ۳۳۰ ذریح - محاربی (در عصر امام کاظم علیه السلام)
- ۳۳۱ ذوالنون
- ۳۳۱ زابعه - عدویّه (م ۱۳۵ هـ)
- ۳۳۱ رازی (م قرن سوم هجری)
- ۳۳۱ راشد - انباری (م پس از ۲۴۰ هـ)
- ۳۳۲ رافع - أشجعی (در عصر امام صادق علیه السلام)
- ۳۳۲ رافع - غنوی (زنده در ۲۹۹ هـ)
- ۳۳۲ ربعی - هذلی (در عصر امام کاظم علیه السلام)
- ۳۳۳ ربیع - کوفی (در عصر امام صادق علیه السلام)
- ۳۳۳ ربیع - کوفی (زنده در قرن دوم هجری)
- ۳۳۳ ربیع - مسلّی (در عصر امام کاظم علیه السلام)
- ۳۳۳ ربیع - وراق (قرن دوم و سوم هجری)
- ۳۳۴ ربیعہ - رقیّ (م ۱۹۸ هـ)
- ۳۳۴ ربیعۃ بن سمیع (در عصر امام علی علیه السلام)
- ۳۳۴ رزیک - خلقانی (در عصر امام صادق علیه السلام)
- ۳۳۴ رزین - خزاعی (زنده در قرن سوم هجری)
- ۳۳۵ رزّین - عروضی (م ۲۴۷ هـ)
- ۳۳۵ رشید - جعفی (زنده در قرن سوم هجری)
- ۳۳۵ رفاعه - نخّاس (در عصر امام کاظم علیه السلام)
- ۳۳۵ رفیع الدین - مرزبانی (قرن سوم هجری)
- ۳۳۶ رفیع - عبدی (م قرن سوم هجری)
- ۳۳۶ رقیعه
- ۳۳۶ رُقیم - بجلی (در عصر امام صادق علیه السلام)
- ۳۳۶ روح - بصری (زنده در اوایل قرن سوم هجری)
- ۳۳۶ روح - قیسی (م ۲۰۵ هـ)
- ۳۳۷ روح - کوفی (در عصر امام صادق علیه السلام)
- ۳۳۷ روح - هذیلی (م ۲۳۳ هـ)
- ۳۳۷ رومی - شیبانی (در عصر امام کاظم علیه السلام)
- ۳۳۷ روندی (قرن دوم هجری)
- ۳۳۸ ریّان - اشعری (در عصر امام هادی علیه السلام)
- ۳۳۸ ریّان بن شیب (در عصر امام جواد علیه السلام)
- ۳۳۹ رؤبه - تیمی (م ۱۴۵ هـ)

۳۵۹	سعد - اشعری (در عصر امام جواد علیه السلام)	۳۴۹	زیاد - قندی (در عصر امام رضا علیه السلام)
۳۵۹	سعد - اشعری (م ۳۰۱ هـ)	۳۴۹	زیاد - کوفی (در عصر امام صادق علیه السلام)
۳۶۰	سعدان - ضریر (م ۲۲۰ هـ)	۳۵۰	زیاد - کوفی (در عصر امام صادق علیه السلام)
۳۶۰	سعد - حنظلی (در عصر امام صادق علیه السلام)	۳۵۰	زیاده - عذری (م حدود ۵۴ هـ)
۳۶۱	سعد - خادم (در عصر امام رضا علیه السلام)	۳۵۰	زید - همدانی (م ۱۵۰ هـ)
۳۶۱	سعد - خُدَری (۱۰ - ۷۴ هـ)	۳۵۰	زید - ابن معتمر (م حدود ۲۸۵ هـ)
۳۶۲	سعد - زام (در عصر امام کاظم علیه السلام)	۳۵۰	زید - جُهَنی (م ۹۶ هـ)
۳۶۲	سعید - اخفش (م ۲۱۰ هـ)	۳۵۱	زید - زُرّاد (در عصر امام صادق علیه السلام)
۳۶۲	سعید - اُزَی (۹۸ - ۱۶۸ هـ)	۳۵۱	زید - شَحّام (در عصر امام کاظم علیه السلام)
۳۶۳	سعید - اسدی (در عصر امام صادق علیه السلام)	۳۵۱	زید - عدوی (م ۱۳۶ هـ)
۳۶۳	سعید - اشناندانی (م ۲۸۸ هـ)	۳۵۲	زید - علوی (۸۰ - ۱۲۲ هـ)
۳۶۳	سعید - انصاری (م حدود ۱۱۵ هـ)	۳۵۲	زید - نرسی (در عصر امام کاظم علیه السلام)
۳۶۳	سعید - انصاری (۱۱۹ - ۲۱۵ هـ)	۳۵۳	زید - هلالی (قرن دوم هجری)
۳۶۴	سعید - أعرج (در عصر امام کاظم علیه السلام)	۳۵۳	زینب - کبری (۵ - ۶۲ هـ)
۳۶۴	سعید - بصری (م ۲۰۹ هـ)	۳۵۳	ساعده - هذلی (زنده در آغاز اسلام)
۳۶۴	سعید - بغدادی (در عصر امام رضا علیه السلام)	۳۵۴	سالم بن عبدالرحمان (زنده در ۱۲۵ هـ)
۳۶۵	سعید - بغدادی (م حدود ۲۵۰ هـ)	۳۵۴	سالم - حنّاط (در عصر امام صادق علیه السلام)
۳۶۵	سعید - بغدادی (م قرن سوم هجری)	۳۵۴	سالم - رقیّی (زنده در حدود ۱۲۵ هـ)
۳۶۵	سعید - جمحی (۱۴۴ - ۲۲۴ هـ)	۳۵۵	سالم - عجلی (م ۱۳۷ هـ)
۳۶۶	سعید - سائق الحاج (در عصر امام صادق علیه السلام)	۳۵۵	سالم - غطفانی (م حدود ۳۰ هـ)
۳۶۶	سعید - ضیعی (در عصر امام کاظم علیه السلام)	۳۵۵	سالم - کناسی (در عصر امام صادق علیه السلام)
۳۶۶	سعید - طالقانی (م ۲۲۴ هـ)	۳۵۶	سالم - کندی (در عصر امام صادق علیه السلام)
۳۶۷	سعید - عدوی (م ۱۵۶ هـ)	۳۵۶	سَحْنون
۳۶۷	سعید - عطار (زنده در ۲۶۹ هـ)	۳۵۶	سحیم - ریاحی (م حدود ۶۰ هـ)
۳۶۷	سعید - قرشی (۱۵ - ۹۴ هـ)	۳۵۶	سُحَیم - عبد بنی حسحاس (م حدود ۴۰ هـ)
۳۶۷	سعید - کلایی (قرن سوم هجری)	۳۵۷	سدیف - مکی (م ۱۴۷ هـ)
۳۶۸	سعید - کوفی (زنده در قرن دوم هجری)	۳۵۸	سراقه - یارقی (م ۷۹ هـ)
۳۶۸	سعید - لخمی (در عصر امام صادق علیه السلام)	۳۵۸	سری - اصفهانی (در عصر امام هادی علیه السلام)
۳۶۸	سعید - مروزی (م ۲۲۷ هـ)	۳۵۸	سری بن عاصم (قرن سوم هجری)
۳۶۸	سعید - والبی (۴۵ - ۹۵ هـ)	۳۵۸	سَرّی بن عبدالرحمان (زنده در نیمه دوم قرن اول هجری)
۳۷۰	سعید - وراق (م حدود ۲۴۵ هـ)	۳۵۸	سریج - مروزی (م ۲۳۵ هـ)
۳۷۰	سفیان بن صالح (زنده در قرن دوم هجری)	۳۵۹	سری - سلمی (در عصر امام صادق علیه السلام)

۳۸۲.....	سليمان - قطان (م ۲۸۱ هـ).....	۳۷۰.....	سفيان - ثوري (۹۷-۱۶۱ هـ).....
۳۸۲.....	سليمان - مسترق (۱۴۱-۲۳۱ هـ).....	۳۷۰.....	سفيان - عبيد (م حدود ۱۲۰ هـ).....
۳۸۲.....	سليمان - مولى طربال (در عصر امام صادق ع).....	۳۷۱.....	سفيان - هلالی (۱۰۷-۱۹۸ هـ).....
۳۸۲.....	سليمان - نوبختی (م حدود ۱۹۳ هـ).....	۳۷۱.....	سلام - ابرش (زنده در ۲۰۷ هـ).....
۳۸۳.....	سليمان - واسطی (۱۵۱-۲۴۶ هـ).....	۳۷۱.....	سلام - خراسانی (در عصر امام صادق ع).....
۳۸۳.....	سليم - فراء (در عصر امام كاظم ع).....	۳۷۲.....	سلام - كوفي (م ۱۷۹ هـ).....
۳۸۳.....	سليم - هلالی (م حدود ۸۵ هـ).....	۳۷۲.....	سلام - هاشمی (در عصر امام صادق ع).....
۳۸۳.....	سماعه - حضرمی (حدود ۸۵-۱۴۵ هـ).....	۳۷۲.....	سلمان - فارسی (پیش از اسلام - ۳۵ هـ).....
۳۸۴.....	ستان - حرانی (م قرن سوم هجری).....	۳۷۴.....	سلم (زنده در قرن سوم هجری).....
۳۸۴.....	سند - بغدادی (م حدود ۲۹۰ هـ).....	۳۷۵.....	سلم - خاسر (م ۱۸۶ هـ).....
۳۸۴.....	سندی - بغدادی (در عصر امام حسن عسکری ع).....	۳۷۵.....	سلمه - براوستانی (م ۲۸۰ هـ).....
۳۸۵.....	سندی (زنده در اواخر قرن دوم هجری).....	۳۷۵.....	سلمة بن عیاش (زنده در قرن دوم هجری).....
۳۸۵.....	سندی - همدانی (م قرن سوم هجری).....	۳۷۶.....	سلمه - كوفي (در عصر امام كاظم ع).....
۳۸۵.....	شنید.....	۳۷۶.....	سليمان - اعمش (۶۱-۱۴۸ هـ).....
۳۸۵.....	سوره - دینوری (م قرن سوم هجری).....	۳۷۶.....	سليمان - اقطع (م پیش از ۱۴۸ هـ).....
۳۸۵.....	سويد - ذبیانی (م حدود ۶۵ هـ).....	۳۷۷.....	سليمان - بجلی (زنده در ۱۳۲ هـ).....
۳۸۶.....	سويد - قلاء (در عصر امام صادق ع).....	۳۷۷.....	سليمان بن عیسی (زنده در قرن دوم هجری).....
۳۸۶.....	سويد - مولای محمد بن مسلم (زنده در قرن دوم هجری).....	۳۷۷.....	سليمان - جصاص (در عصر امام صادق ع).....
۳۸۶.....	سهل - آدمی (زنده در ۲۵۵ هـ).....	۳۷۷.....	سليمان - جعفری (در عصر امام رضا ع).....
۳۸۷.....	سهل - اشعری (در عصر امام رضا ع).....	۳۷۸.....	سليمان - حارثی (۱۹۰-۲۷۲ هـ).....
۳۸۷.....	سهل - تهری (۲۰۰-۲۸۳ هـ).....	۳۷۸.....	سليمان - خشنی (م حدود ۱۵۰ هـ).....
۳۸۷.....	سهل - حکیم (زنده در نیمه دوم قرن دوم هجری).....	۳۷۸.....	سليمان - دیلمی (در عصر امام صادق ع).....
۳۸۷.....	سهل - دشت میثانی (م ۲۱۵ هـ).....	۳۷۹.....	سليمان - دیلمی (در عصر امام صادق ع).....
۳۸۸.....	سهل - رازی (۱۶۰-۲۳۸ هـ).....	۳۷۹.....	سليمان - زهرانی (حدود ۱۴۰-۲۳۴ هـ).....
۳۸۸.....	سهل - سجستانی (م ۲۵۵ هـ).....	۳۷۹.....	سليمان - سجستانی (۲۰۲-۲۷۵ هـ).....
۳۸۹.....	سهل - صفار (م قرن سوم هجری).....	۳۸۰.....	سليمان - سعدی (زنده در نیمه دوم قرن دوم هجری).....
۳۸۹.....	سهل - قمی (قرن سوم هجری).....	۳۸۰.....	سليمان - سلمويه (م ۲۱۰ هـ).....
۳۸۹.....	سهل - قمی (م قرن سوم یا چهارم هجری).....	۳۸۰.....	سليمان - سنجی (م ۲۵۷ هـ).....
۳۸۹.....	سهل - کوسج (م ۲۱۸ هـ).....	۳۸۰.....	سليمان - شاذکونی (م ۲۳۴ هـ).....
۳۹۰.....	سهل - مصری (سه قرن اول هجری).....	۳۸۱.....	سليمان - ضبی (نیمه نخست قرن سوم هجری).....
۳۹۰.....	سهل - منجم (م ۲۳۵ هـ).....	۳۸۱.....	سليمان - ضبی (۲۰۰-۲۹۱ هـ).....
۳۹۰.....	سهیل - واسطی (در عصر امام حسن عسکری ع).....	۳۸۱.....	سليمان - طيالىسى (۱۳۳-۲۰۴ هـ).....

۳۹۸	صالح - ابن سندی (قرن سوم هجری)
۳۹۸	صالح - اسدی (در عصر امام باقر علیه السلام)
۳۹۸	صالح - بصری (م ۱۶۷ هـ)
۳۹۹	صالح - جَزَزَه (۲۱۰ - ۲۹۴ هـ)
۳۹۹	صالح - حذاء (زنده در قرن دوم هجری)
۴۰۰	صالح - حناط (در عصر امام صادق علیه السلام)
۴۰۰	صالح - رازی (در عصر امام حسن عسکری علیه السلام)
۴۰۰	صالح - قماط (در عصر امام صادق علیه السلام)
۴۰۰	صالح - کتاب (م حدود ۱۰۳ هـ)
۴۰۱	صالح - کوفی (در عصر امام صادق علیه السلام)
۴۰۱	صالح - لخمی (م قرن دوم یا سوم هجری)
۴۰۱	صالح - محاملی (در عصر امام کاظم علیه السلام)
۴۰۲	صالح - مروک (در عصر امام جواد علیه السلام)
۴۰۲	صالح - مولی رسول الله (در عصر امام کاظم علیه السلام)
۴۰۲	صالح - ناجی (م ۱۷۶ هـ)
۴۰۳	صالح - نتاج (م ۲۲۵ هـ)
۴۰۳	صالح - نیلی (در عصر امام صادق علیه السلام)
۴۰۳	صباح - حذاء (در عصر امام صادق علیه السلام)
۴۰۳	صباح - مزنی (در عصر امام صادق علیه السلام)
۴۰۴	صباح - هندی (در عصر امام رضا علیه السلام)
۴۰۴	صبیح - صانع (م قرن سوم هجری)
۴۰۴	صبیح - صیرفی (در عصر امام صادق علیه السلام)
۴۰۴	صخار - عبیدی (م حدود ۴۰ هـ)
۴۰۵	صخر - خضری (م حدود ۱۴۰ هـ)
۴۰۵	صریح القوانی
۴۰۵	صفصه - عبیدی (م حدود ۶۰ هـ)
۴۰۵	صعداء
۴۰۵	صفوان - بجلی (م ۲۱۰ هـ)
۴۰۶	صفوان - جمال (در عصر امام کاظم علیه السلام)
۴۰۷	صلت - جعفری (در عصر امام صادق علیه السلام)
۴۰۷	صمه - قشیری (م حدود ۹۵ هـ)
۴۰۷	صنجهل - هندی (قرن سوم هجری)

۳۹۰	سیابه - مدنی (در عصر امام کاظم علیه السلام)
۳۹۱	تنبویه
۳۹۱	سید حمیری
۳۹۱	سیف - تیمی (م ۲۰۰ هـ)
۳۹۱	سیف - نخعی (در عصر امام کاظم علیه السلام)
۳۹۱	سیفنه
۳۹۱	شاپور - خوزی (م ۲۵۵ هـ)
۳۹۲	شاناق - هندی (زنده در قرن دوم هجری)
۳۹۲	شاه - کرمانی (م حدود ۲۷۰ هـ)
۳۹۲	شیل - ضبعی (حدود ۶۰ - ۱۴۰ هـ)
۳۹۲	شجاع - تهامی (قرن دوم و سوم هجری)
۳۹۳	شراعه - کوفی (زنده در عصر ولید دوم)
۳۹۳	شرقی بن قطامی
۳۹۳	شریف - تفلسی (در عصر امام رضا علیه السلام)
۳۹۳	شعبه - أسدی (۹۶ - ۱۹۳ هـ)
۳۹۳	شعبه - واسطی (۸۲ - ۱۶۰ هـ)
۳۹۴	شعیب - حداد (در عصر امام صادق علیه السلام)
۳۹۴	شعیب - عرقوفی (در عصر امام کاظم علیه السلام)
۳۹۴	شعیب - محاملی (زنده در قرن دوم هجری)
۳۹۵	شقیق - بلخی (م ۱۹۴ هـ)
۳۹۵	شماخ - غطفانی (قبل از ظهور اسلام - ۲۲ هـ)
۳۹۶	شمر - هروی (م ۲۵۵ هـ)
۳۹۶	شملی (م قرن سوم یا چهارم هجری)
۳۹۶	شوینس - ساسی (م قرن سوم هجری)
۳۹۷	شهاب - اسدی (در عصر امام کاظم علیه السلام)
۳۹۷	شیبان - ابن قره (زنده پیش از ۲۸۸ هـ)
۳۹۷	شیبان - نحوی (م ۱۶۴ هـ)
۳۹۷	شیلنه
۳۹۷	ضابر - مولای بسام (در عصر امام صادق علیه السلام)
۳۹۸	صاحب الصومعه
۳۹۸	صاحب زنج
۳۹۸	صالح - ابن ابی نجم (قرن سوم هجری)

- عبدالله بن هلال (در عصر امام هادی علیه السلام) ۴۶۳
- عبدالله - بیاع الوشی (در عصر امام صادق علیه السلام) ۴۶۳
- عبدالله - تمیمی (در عصر امام جواد علیه السلام) ۴۶۳
- عبدالله - تمیمی (۲۱۷ - ۲۷۶ هـ) ۴۶۳
- عبدالله - تَوَزی (م ۲۳۸ هـ) ۴۶۴
- عبدالله - تیمی (در عصر امام جواد علیه السلام) ۴۶۴
- عبدالله - تیمی (م ۲۰۹ هـ) ۴۶۴
- عبدالله - جزینی (در عصر امام رضا علیه السلام) ۴۶۵
- عبدالله - جعفری (در عصر امام کاظم علیه السلام) ۴۶۵
- عبدالله - جعفری (زنده در ۲۵۶ هـ) ۴۶۵
- عبدالله - جنوجردی (۲۲۰ - ۲۹۳ هـ) ۴۶۶
- عبدالله - حارثی (در عصر امام کاظم علیه السلام) ۴۶۶
- عبدالله - حجال (در عصر امام رضا علیه السلام) ۴۶۶
- عبدالله - حصینی (در عصر امام جواد علیه السلام) ۴۶۷
- عبدالله - حضرمی (م ۱۲۷ هـ) ۴۶۷
- عبدالله - حمیدی (م ۲۱۹ هـ) ۴۶۷
- عبدالله - حمیری (م ۲۹۲ هـ) ۴۶۸
- عبدالله - حناط (م قرن سوم هجری) ۴۶۹
- عبدالله - حنظلی (۱۱۸ - ۱۸۱ هـ) ۴۶۹
- عبدالله - حشمتی (م حدود ۱۴۳ هـ) ۴۶۹
- عبدالله - خراسانی (۱۱۵ - ۱۷۵ هـ) ۴۷۰
- عبدالله - خزاعی (زنده در ۲۳۱ هـ) ۴۷۰
- عبدالله - خیاط (زنده در قرن دوم هجری) ۴۷۰
- عبدالله - دارمی (م ۲۵۵ هـ) ۴۷۱
- عبدالله - دمشقی (۱۷۳ - ۲۴۲ هـ) ۴۷۱
- عبدالله - دینوری (۲۱۳ - ۲۷۶ هـ) ۴۷۱
- عبدالله - رازی (م ۲۴۰ هـ) ۴۷۲
- عبدالله - رسی (زنده در نیمه دوم قرن سوم هجری) ۴۷۲
- عبدالله - زبیری (قرن سوم هجری) ۴۷۲
- عبدالله - زُبیری (۱۱۵ - ۱۸۴ هـ) ۴۷۴
- عبدالله - زُهری (در عصر امام صادق علیه السلام) ۴۷۴
- عبدالله - زهری (م ۲۳۸ هـ) ۴۷۴
- عبدالله - ابن اشعث (م قرن سوم هجری) ۴۵۲
- عبدالله - ابن سلام (م ۴۳ هـ) ۴۵۲
- عبدالله - ابن طاهر (۱۸۲ - ۲۳۰ هـ) ۴۵۲
- عبدالله - ابن عباس (ق ۳ هـ - ۷۰ هـ) ۴۵۳
- عبدالله - ابن مُسکان (زنده در نیمه دوم قرن دوم هجری) ۴۵۴
- عبدالله - ابن مقفع (۱۰۹ - ۱۴۲ هـ) ۴۵۴
- عبدالله - ابوعتبه (قرن سوم هجری) ۴۵۵
- عبدالله - احمري (در عصر امام صادق علیه السلام) ۴۵۵
- عبدالله - ارمی (در عصر امام صادق علیه السلام) ۴۵۶
- عبدالله - اسدی (در عصر امام صادق علیه السلام) ۴۵۶
- عبدالله - اسدی (در عصر امام صادق علیه السلام) ۴۵۶
- عبدالله - اسدی (در عصر امام صادق علیه السلام) ۴۵۷
- عبدالله - اسدی (در عصر امام کاظم علیه السلام) ۴۵۷
- عبدالله - اسدی (در عصر امام هادی علیه السلام) ۴۵۷
- عبدالله - اسکندری (م ۲۵۶ هـ) ۴۵۸
- عبدالله - اشج (حدود ۱۶۰ - ۲۵۷ هـ) ۴۵۸
- عبدالله - اصبحی (م ۱۶۹ هـ) ۴۵۸
- عبدالله - اصفهانی (م ۲۸۳ هـ) ۴۵۸
- عبدالله - افریقی (۱۲۸ - ۱۹۰ هـ) ۴۵۹
- عبدالله - اُموی (م ۲۰۰ هـ) ۴۵۹
- عبدالله - انباری (م ۲۹۳ هـ) ۴۵۹
- عبدالله - انصاری (زنده پیش از ۲۳۶ هـ) ۴۶۰
- عبدالله - انصاری (زنده در ۲۲۹ هـ) ۴۶۰
- عبدالله - اهوازی (در عصر امام کاظم علیه السلام) ۴۶۰
- عبدالله - اهوازی (زنده در ۱۶۵ هـ) ۴۶۱
- عبدالله - بجلي (در عصر امام رضا علیه السلام) ۴۶۱
- عبدالله - بجلي (در عصر امام رضا علیه السلام) ۴۶۱
- عبدالله - بصری (م پس از ۱۱۰ هـ) ۴۶۱
- عبدالله - بطل (در عصر امام کاظم علیه السلام) ۴۶۲
- عبدالله - بغدادی (م قرن سوم هجری) ۴۶۲
- عبدالله - بلخی (م ۲۹۵ هـ) ۴۶۲
- عبدالله بن ادریس (م قرن سوم هجری) ۴۶۲

عبدالله - زهری (م ۲۰۰ هـ).....	۴۷۵	عبدالله - مأمون (۱۷۰-۲۱۸ هـ).....	۴۸۶
عبدالله - زیات (م قرن دوم هجری).....	۴۷۵	عبدالله - مروزی (م ۲۶۱ هـ).....	۴۸۷
عبدالله - سُری (قرن سوم هجری).....	۴۷۵	عبدالله - مسمعی (در عصر امام کاظم ع).....	۴۸۸
عبدالله - سمان (در عصر امام صادق ع).....	۴۷۶	عبدالله - مُسندی (م ۲۲۹ هـ).....	۴۸۸
عبدالله - سویی (م ۲۴۷ هـ).....	۴۷۶	عبدالله - مصری (۱۵۰-۲۱۴ هـ).....	۴۸۸
عبدالله - شامی (م قرن سوم هجری).....	۴۷۶	عبدالله - مکی (زنده در نیمه دوم قرن دوم هجری).....	۴۸۹
عبدالله - شیبانی (در عصر امام صادق ع).....	۴۷۶	عبدالله - منقری (زنده در قرن دوم هجری).....	۴۸۹
عبدالله - شیبانی (در عصر امام صادق ع).....	۴۷۷	عبدالله - مُهری (در عصر امام جواد ع).....	۴۸۹
عبدالله - شیبانی (۲۱۳-۲۹۰ هـ).....	۴۷۷	عبدالله - مهزومی (م ۲۵۷ هـ).....	۴۹۰
عبدالله - صانغ (۱۲۰-۲۰۶ هـ).....	۴۷۸	عبدالله - نابغه (م ۱۲۵ هـ).....	۴۹۰
عبدالله - صیرفی (در عصر امام صادق ع).....	۴۷۸	عبدالله - نخعی (قرن سوم یا چهارم هجری).....	۴۹۰
عبدالله - طرابلسی (در عصر امام حسن عسکری ع).....	۴۷۸	عبدالله - نهدی (در عصر امام صادق ع).....	۴۹۱
عبدالله - عایشی (قرن سوم هجری).....	۴۷۹	عبدالله - نیشابوری (م ۲۳۶ هـ).....	۴۹۱
عبدالله - عباسی (۲۴۷-۲۹۶ هـ).....	۴۷۹	عبدالله - وراق (م ۲۷۴ هـ).....	۴۹۱
عبدالله - عیدی (م ۱۳۱ هـ).....	۴۸۰	عبدالله - هاشمی (در عصر امام صادق ع).....	۴۹۲
عبدالله - عیسی (۱۵۹-۲۲۵ هـ).....	۴۸۰	عبدالله - هاشمی (م ۶۱ هـ).....	۴۹۲
عبدالله - عتبی (قرن سوم هجری).....	۴۸۰	عبدالله - هاشمی (۱۳۱ هـ).....	۴۹۲
عبدالله - عَزْجی (حدود ۷۵-۱۲۰ هـ).....	۴۸۱	عبدالله - یَحْضَبی (۲۱-۱۱۸ هـ).....	۴۹۳
عبدالله - علوی (در عصر امام رضا ع).....	۴۸۱	عبدالله - یزیدی (م ۲۳۷ هـ).....	۴۹۳
عبدالله - غفاری (در عصر امام رضا ع).....	۴۸۱	عبدالمجید - کاتب (م ۱۳۲ هـ).....	۴۹۴
عبدالله - فلکی (م ۳۰۰ هـ).....	۴۸۲	عبدالمسیح - حصی (قرن سوم هجری).....	۴۹۴
عبدالله - فهری (۱۲۵-۱۹۷ هـ).....	۴۸۲	عبدالمسیح - کندی (قرن سوم هجری).....	۴۹۴
عبدالله - قَدَّاح (م ۱۸۰ هـ).....	۴۸۲	عبدالملک - اصمعی (۱۲۲-۲۱۵ هـ).....	۴۹۵
عبدالله - قرشی (۲۰۸-۲۸۱ هـ).....	۴۸۳	عبدالملک - انصاری (م ۱۷۶ هـ).....	۴۹۵
عبدالله - قطان (م اندکی پس از ۲۴۰ هـ).....	۴۸۴	عبدالملک - تَمَّار (۱۳۷-۲۲۸ هـ).....	۴۹۶
عبدالله - قُطْرُبلی (م ۲۹۲ هـ).....	۴۸۴	عبدالملک - حمیری (م ۲۱۸ هـ).....	۴۹۶
عبدالله - کاتب (زنده در نیمه اول قرن سوم هجری).....	۴۸۵	عبدالملک - خثعمی (در عصر امام کاظم ع).....	۴۹۷
عبدالله - کاهلی (در عصر امام کاظم ع).....	۴۸۵	عبدالملک - رقاشی (۱۹۰-۲۷۶ هـ).....	۴۹۷
عبدالله - کنانی (م ۲۱۹ هـ).....	۴۸۵	عبدالملک - سَلَمی (پس از ۱۷۰-۲۳۸ هـ).....	۴۹۷
عبدالله - کنانی (م ۲۴۰ هـ).....	۴۸۶	عبدالملک - شیبانی (زنده در قرن دوم هجری).....	۴۹۸
عبدالله - کوفی (در عصر امام صادق ع).....	۴۸۶	عبدالملک - صیرفی (در عصر امام کاظم ع).....	۴۹۸
عبدالله - کوفی (در عصر امام کاظم ع).....	۴۸۶	عبدالملک - عَمّی (قرن سوم هجری).....	۴۹۸

عبدالملك - قيروانى (م ۲۵۶هـ).....	۴۹۸	عبيدالله - واسطى (در عصر امام رضا عليه السلام).....	۵۰۸
عبدالملك - كوفى (م قرن سوم هجرى).....	۴۹۹	عبيدالله - واقدى (م ۲۹۸هـ).....	۵۰۹
عبدالملك - ماجشونى (م ۲۱۲هـ).....	۴۹۹	عبيدالله - وضايفى (در عصر امام صادق عليه السلام).....	۵۰۹
عبدالملك - مكى (۸۰-۱۵۰هـ).....	۴۹۹	عبيد - بهلى (در عصر امام صادق عليه السلام).....	۵۰۹
عبدالمعنى - يمانى (حدود ۱۳۰-۲۲۸هـ).....	۵۰۰	عبيد - بغدادى (م حدود ۳۰۰هـ).....	۵۰۹
عبدالمؤمن - انصارى (۶۶-۱۴۷هـ).....	۵۰۰	عبيد - جرهمى (م ۶۷هـ).....	۵۰۹
عبدالواحد - احذب (م ۲۰۹هـ).....	۵۰۰	عبيد - راعى (م ۹۰هـ).....	۵۱۰
عبدالواحد - بصرى (م ۱۹۰هـ).....	۵۰۱	عبيد - شيبانى (در عصر امام صادق عليه السلام).....	۵۱۰
عبدالوهاب - اعرابى (حدود ۱۷۰-۲۳۰هـ).....	۵۰۱	عبيد - عامرى (م ۲۹۴هـ).....	۵۱۱
عبدالوهاب - ثقفى (۱۰۸-۱۹۴هـ).....	۵۰۱	عبيد - كوفى (در عصر امام صادق عليه السلام).....	۵۱۱
عبدالوهاب - خفاف (م ۲۰۴هـ).....	۵۰۲	عبيد - كوفى (قرن سوم هجرى).....	۵۱۱
عبدالوهاب - مدائنى (قرن سوم هجرى).....	۵۰۲	عبيد - كئس (م قرن اول هجرى).....	۵۱۱
عبدالوهاب - وراق (م ۲۵۰هـ).....	۵۰۲	عبيد - هاشمى (زنده در قرن دوم هجرى).....	۵۱۲
عبدان - جويمى (در عصر امام حسن عسكرى عليه السلام).....	۵۰۲	عتبيه - بيتاع القصب (در عصر امام صادق عليه السلام).....	۵۱۲
عبدان مروزى.....	۵۰۳	عثمان - اخميمى (م ۲۹۸هـ).....	۵۱۲
عبدان (م نيمه دوم قرن سوم هجرى).....	۵۰۳	عثمان - دارمى (۲۰۰-۲۸۰هـ).....	۵۱۲
عبدبن حميد.....	۵۰۳	عثمان - عامرى (در عصر امام جواد عليه السلام).....	۵۱۳
عبدربه - زراره (م ۱۵۰هـ).....	۵۰۳	عثمان - عيسى (۱۵۰-حدود ۲۳۹هـ).....	۵۱۳
عبدوس - بغدادى (زنده در قرن سوم هجرى).....	۵۰۴	عثمان - محاربى (م قرن سوم هجرى).....	۵۱۳
عبدوس بن زيد (زنده در اواخر قرن سوم هجرى).....	۵۰۴	عدلى (زنده در قرن سوم هجرى).....	۵۱۴
عبد يسوع - ابن بهريز (زنده در اوایل قرن سوم هجرى).....	۵۰۴	عدياء - مصرى (قرن سوم هجرى).....	۵۱۴
عبيدالله - ابن خردادبه (۲۱۱-حدود ۳۰۰هـ).....	۵۰۴	عدى - عاملى (زنده در اواخر قرن اول هجرى).....	۵۱۴
عبيدالله - حلبى (در عصر امام صادق عليه السلام).....	۵۰۵	عراف - مصرى (قرن سوم هجرى).....	۵۱۴
عبيدالله - خزاعى (۲۲۳-۳۰۰هـ).....	۵۰۵	عزام - سلمى (م حدود ۲۷۵هـ).....	۵۱۴
عبيدالله - رازى (۲۰۰-۲۶۴هـ).....	۵۰۶	عروه - عذرى (م ۲۵هـ).....	۵۱۵
عبيدالله - رقيات (م حدود ۸۵هـ).....	۵۰۶	عروه - مدنى (۲۹-۹۴هـ).....	۵۱۵
عبيدالله - زيات (زنده در قرن سوم هجرى).....	۵۰۶	عريب - مأمونيه (۱۸۱-۲۷۷هـ).....	۵۱۵
عبيدالله - سدوسى (م پس از ۲۰۰هـ).....	۵۰۷	عزير - هذلى (زنده در اوایل قرن سوم هجرى).....	۵۱۶
عبيدالله - عيشى (پس از ۱۴۰-۲۲۸هـ).....	۵۰۷	عصام - بلخى (م ۲۱۰هـ).....	۵۱۶
عبيدالله - كاتب (قرن سوم يا چهارم هجرى).....	۵۰۷	عطارد - بابلى (م ۲۰۶هـ).....	۵۱۶
عبيدالله - مدنى (م حدود ۱۰۰هـ).....	۵۰۷	عطاء - جندى (۲۷-۱۱۴هـ).....	۵۱۶
عبيدالله - نهيكى (زنده در قرن سوم هجرى).....	۵۰۸	عطاء - خراسانى (۵۰-۱۳۵هـ).....	۵۱۷

- عطاء - هذلی (م ۱۲۶ هـ) ۵۱۷
- عطاء - هلالی (۱۹-۱۰۳ هـ) ۵۱۷
- عطیه - عوفی (م ۱۱۱ هـ) ۵۱۸
- عطیه - همدانی (م ۱۹۰ هـ) ۵۱۸
- عقبه - اسدی (در عصر امام صادق علیه السلام) ۵۱۹
- عقبه - جعفری (در عصر امام صادق علیه السلام) ۵۱۹
- عکاشه - عتی (م حدود ۱۷۵ هـ) ۵۱۹
- عکرمه - مدنی (۲۵ ق- ۱۰۵ هـ) ۵۱۹
- علاقه - کلایی (زنده در ۶۰ هـ) ۵۲۰
- علآن - شعوبی (زنده در ۲۱۸ هـ) ۵۲۰
- علاء - باهلی (م ۲۲۸ هـ) ۵۲۰
- علاء - قلّاء (در عصر امام صادق علیه السلام) ۵۲۱
- علاء - کوفی (در عصر امام کاظم علیه السلام) ۵۲۱
- علاء - مکفوف (قرن سوم هجری) ۵۲۱
- علاء - نهدی (در عصر امام صادق علیه السلام) ۵۲۱
- علی - ابن ابی راشد (م قرن سوم هجری) ۵۲۲
- علی - ابن ابی رافع (در عصر امام علی علیه السلام) ۵۲۲
- علی - ابن اشعث (قرن سوم هجری) ۵۲۲
- علی - ابن رومی (۲۲۱-۲۸۳ هـ) ۵۲۲
- علی - ابن غراب (م ۱۸۴ هـ) ۵۲۵
- علی - ابن فضال (م اواخر قرن سوم هجری) ۵۲۵
- علی - ابن کردین (م قرن سوم هجری) ۵۲۶
- علی - ابن مسکان (م قرن سوم هجری) ۵۲۶
- علی - ابن وهبان (در عصر امام کاظم علیه السلام) ۵۲۶
- علی - ابن یقطین (۱۲۴-۱۸۲ هـ) ۵۲۶
- علی - اثرم (م ۲۳۰ هـ) ۵۲۷
- علی - احمر (م ۱۹۴ هـ) ۵۲۷
- علی - اسدی (در عصر امام کاظم علیه السلام) ۵۲۸
- علی - اسطرلابی (قرن سوم هجری) ۵۲۸
- علی - اشعری (در عصر امام حسن عسکری علیه السلام) ۵۲۸
- علی - اشعری (در عصر امام کاظم علیه السلام) ۵۲۸
- علی - اشعری (قرن سوم هجری) ۵۲۹
- علی - اشعری (قرن سوم هجری) ۵۲۹
- علی - اعرج (زنده در قرن دوم هجری) ۵۲۹
- علی - انباری (در عصر امام جواد علیه السلام) ۵۲۹
- علی - انصاری (قرن دوم هجری) ۵۳۰
- علی - اهوازی (در عصر امام هادی علیه السلام) ۵۳۰
- علی - بجلی (در عصر امام رضا علیه السلام) ۵۳۱
- علی - بردعی (زنده در قرن دوم هجری) ۵۳۱
- علی - برقی (م ۲۴۵ هـ) ۵۳۱
- علی - بزرج (م حدود ۳۰۰ هـ) ۵۳۱
- علی - بصری (در عصر امام جواد علیه السلام) ۵۳۲
- علی - بصری (قرن سوم هجری) ۵۳۲
- علی - بطّانی (م قرن دوم هـ) ۵۳۲
- علی - بغدادی (در عصر امام حسن عسکری علیه السلام) ۵۳۳
- علی - بغدادی (در عصر امام هادی علیه السلام) ۵۳۳
- علی - بغدادی (م حدود ۲۳۰ هـ) ۵۳۳
- علی - بغوی (حدود ۱۹۰-۲۸۷ هـ) ۵۳۴
- علی بن ابی صالح ۵۳۴
- علی بن ابی کثیر (زنده در قرن دوم هجری) ۵۳۴
- علی بن ثابت ۵۳۴
- علی بن خلّت (زنده در قرن سوم هجری) ۵۳۴
- علی بن عمرو (م قرن سوم هجری) ۵۳۴
- علی - تمیمی (زنده در قرن دوم هجری) ۵۳۴
- علی - تیمی (قرن سوم هجری) ۵۳۵
- علی - جرجرائی (زنده در ۲۴۳ هـ) ۵۳۵
- علی - جعفری (زنده در نیمه اول قرن سوم هجری) ۵۳۵
- علی - جوهری (۱۳۶-۲۳۰ هـ) ۵۳۶
- علی - حنّاط (در عصر امام کاظم علیه السلام) ۵۳۶
- علی - خراذینی (قرن سوم هجری) ۵۳۷
- علی - خزاز (قرن سوم هجری) ۵۳۷
- علی - خزاعی (م حدود ۱۷۲ هـ) ۵۳۷
- علی - خزاعی (۱۷۲-۲۸۳ هـ) ۵۳۷
- علی - دهّان (م قرن سوم هجری) ۵۳۸

۵۴۹..... علی - کابلی (م ۲۱۰ هـ).....	۵۳۸..... علی - ذهلی (م پس از ۲۵۱ هـ).....
۵۴۹..... علی - کاتب (قرن سوم هجری).....	۵۳۸..... علی - رازی (حدود ۲۱۰ - ۲۹۱ هـ).....
۵۵۰..... علی - کاشانی (در عصر امام هادی علیه السلام).....	۵۳۸..... علی - رازی (م قرن سوم هجری).....
۵۵۰..... علی - کسائی (م ۱۸۹ هـ).....	۵۳۸..... علی - رامشکی (قرن سوم هجری).....
۵۵۱..... علی - کسروی (م پیش از ۲۸۹ هـ).....	۵۳۹..... علی - رقی (در عصر امام رضا علیه السلام).....
۵۵۱..... علی - کلابی (م ۲۲۸ هـ).....	۵۳۹..... علی - ریحانی (م ۲۱۹ هـ).....
۵۵۲..... علی - کوفی (زنده در قرن دوم هجری).....	۵۳۹..... علی - زبیدی (در عصر امام صادق علیه السلام).....
۵۵۲..... علی - کوفی (زنده در ۲۳۰ هـ).....	۵۴۰..... علی - سائی (در عصر امام رضا علیه السلام).....
۵۵۲..... علی - کوفی (م قرن سوم هجری).....	۵۴۰..... علی - سامی (۱۸۸ - ۲۴۹ هـ).....
۵۵۲..... علی - کوفی (م قرن سوم هجری).....	۵۴۱..... علی - سعدی (۱۶۲ - ۲۳۴ هـ).....
۵۵۳..... علی - کوفی (م ۲۶۸ هـ).....	۵۴۱..... علی - سلمانی (در عصر امام جواد علیه السلام).....
۵۵۳..... علی - لحيانی (م حدود ۲۱۰ هـ).....	۵۴۱..... علی - سمرقندی (م ۲۳۷ هـ).....
۵۵۳..... علی - مازرانی (م ۲۸۳ هـ).....	۵۴۲..... علی - شفا (در عصر امام صادق علیه السلام).....
۵۵۴..... علی - مدائنی (در عصر امام جواد علیه السلام).....	۵۴۲..... علی - شیبانی (در عصر امام کاظم علیه السلام).....
۵۵۴..... علی - مدائنی (م قرن سوم هجری).....	۵۴۳..... علی - شیبانی (قرن سوم هجری).....
۵۵۴..... علی - مدائنی (۱۳۵ - ۲۲۵ هـ).....	۵۴۳..... علی - صائغ (در عصر امام کاظم علیه السلام).....
۵۵۷..... علی - مدنی (در عصر امام صادق علیه السلام).....	۵۴۳..... علی - صاحب زنج (م ۲۷۰ هـ).....
۵۵۷..... علی - مروزی (م ۲۱۷ هـ).....	۵۴۴..... علی - صالح (م قرن سوم هجری).....
۵۵۷..... علی - مروزی (۱۵۴ - ۲۴۴ هـ).....	۵۴۵..... علی - صنعانی (در عصر امام صادق علیه السلام).....
۵۵۷..... علی - منجم (۲۰۱ - ۲۷۵ هـ).....	۵۴۵..... علی - صیرفی (قرن دوم هجری).....
۵۵۸..... علی - مقرئ (در عصر امام هادی علیه السلام).....	۵۴۵..... علی - صیمری (م ۲۸۰ هـ).....
۵۵۸..... علی - منتس (در عصر امام جواد علیه السلام).....	۵۴۶..... علی - طاطری (در عصر امام کاظم علیه السلام).....
۵۵۸..... علی - موصلی (۱۷۵ - ۲۶۵ هـ).....	۵۴۶..... علی - طاهری (م حدود ۲۵۲ هـ).....
۵۵۹..... علی - مهلبی (م حدود ۲۵۰ هـ).....	۵۴۶..... علی - طبری (حدود ۱۵۹ - ۲۶۰ هـ).....
۵۵۹..... علی - میثمی (در عصر امام رضا علیه السلام).....	۵۴۷..... علی - طحان (در عصر امام کاظم علیه السلام).....
۵۵۹..... علی - نخعی (در عصر امام رضا علیه السلام).....	۵۴۷..... علی - عریضی (م ۲۱۰ هـ).....
۵۶۰..... علی - نخعی (در عصر امام رضا علیه السلام).....	۵۴۸..... علی - عسکری (م ۳۰۰ هـ).....
۵۶۰..... علی - نوفلی (زنده در ۲۵۰ هـ).....	۵۴۸..... علی - عکوک (۱۶۰ - ۲۱۳ هـ).....
۵۶۰..... علی - نهاوندی (قرن سوم هجری).....	۵۴۸..... علی - علوی (زنده در قرن دوم هجری).....
۵۶۰..... علی - نیشابوری (زنده در قرن سوم هجری).....	۵۴۸..... علی - قمی (در عصر امام هادی علیه السلام).....
۵۶۱..... علی - والبی (م ۱۴۳ هـ).....	۵۴۹..... علی - قمی (در عصر امام صادق علیه السلام).....
۵۶۱..... علی - هاشمی (زنده در قرن دوم هجری).....	۵۴۹..... علی - قیسی (در عصر امام صادق علیه السلام).....

- عُلیّه - بنت علی بن الحسین (م ۹۵هـ) ۵۶۱
- علی - هروی (زنده پیش از ۲۸۰هـ) ۵۶۲
- علی - همانی (در عصر امام حسن عسکری (ع)) ۵۶۲
- علیّه - عباسیه (۱۶۰ - ۲۱۰هـ) ۵۶۲
- عمار - اسدی (در عصر امام صادق (ع)) ۵۶۲
- عمار - تغلبی (م ۲۶۷هـ) ۵۶۳
- عمار - دهنی (م ۱۳۳هـ) ۵۶۳
- عمار - ساباطی (زنده در قرن دوم هجری) ۵۶۳
- عمار - خیوانی (زنده در قرن سوم هجری) ۵۶۴
- عمار - فارسی (م ۲۸۹هـ) ۵۶۴
- عمار - هاشمی (م ۱۹۹هـ) ۵۶۴
- عمار - یرویعی (۱۸۲ - ۲۳۹هـ) ۵۶۵
- عمار - بن زیاد (قرن سوم هجری) ۵۶۵
- عمار - یشکری (در عصر امام کاظم (ع)) ۵۶۵
- عمار - ایزاری (در عصر امام صادق (ع)) ۵۶۵
- عمار - ابن مطرف (م حدود ۱۸۸هـ) ۵۶۶
- عمار - آزدی (در عصر امام صادق (ع)) ۵۶۶
- عمار - بصری (در عصر امام صادق (ع)) ۵۶۶
- عمار - بصری (در عصر امام کاظم (ع)) ۵۶۶
- عمار بن علی (قرن سوم هجری) ۵۶۷
- عمار - بیاع السابری (در عصر امام کاظم (ع)) ۵۶۷
- عمار - تیمی (۲۳ - ۸۲هـ) ۵۶۸
- عمار - ثقفی (۱۲۸ - ۱۹۴هـ) ۵۶۸
- عمار - جعفری (در عصر امام صادق (ع)) ۵۶۸
- عمار - رمانی (در عصر امام صادق (ع)) ۵۶۸
- عمار - زبالی (در عصر امام صادق (ع)) ۵۶۹
- عمار - زحل (در عصر امام کاظم (ع)) ۵۶۹
- عمار - شطرنجی (نیمه اول قرن سوم هجری) ۵۶۹
- عمار - صاحب السابری (در عصر امام صادق (ع)) ۵۷۰
- عمار - صیقل (در عصر امام کاظم (ع)) ۵۷۰
- عمار - طبری (م حدود ۲۰۰هـ) ۵۷۰
- عمار - قرشی (م ۲۳هـ) ۵۷۰
- عمار - کلّبی (در عصر امام کاظم (ع)) ۵۷۱
- عمار - مخزومی (۲۳ - ۹۳هـ) ۵۷۱
- عمار - مرورودی (م قرن سوم هجری) ۵۷۱
- عمار - نحوی (زنده در نیمه اول قرن سوم هجری) ۵۷۲
- عمار - نسائی (قرن سوم هجری) ۵۷۲
- عمار - نمیری (۱۷۳ - ۲۶۲هـ) ۵۷۳
- عمار - اذرعی (در عصر امام کاظم (ع)) ۵۷۳
- عمار - اشعری (در عصر امام جواد (ع)) ۵۷۴
- عمار - برقی (قرن سوم هجری) ۵۷۴
- عمار - قمی (قرن سوم هجری) ۵۷۴
- عمار - کوفی (در عصر امام صادق (ع)) ۵۷۴
- عمار - یوفکی (در عصر امام حسن عسکری (ع)) ۵۷۴
- عمار - آزدی (در عصر امام صادق (ع)) ۵۷۵
- عمار - آزدی (در عصر امام صادق (ع)) ۵۷۵
- عمار - ازرق (در عصر امام صادق (ع)) ۵۷۵
- عمار - اسدی (در عصر امام صادق (ع)) ۵۷۵
- عمار - اسدی (م حدود ۲۰هـ) ۵۷۶
- عمار - افرق (در عصر امام صادق (ع)) ۵۷۶
- عمار - باهلی (حدود ۲۸ - ۷۵هـ) ۵۷۶
- عمار - بجلّی (در عصر امام صادق (ع)) ۵۷۷
- عمار - بجلّی (در عصر امام صادق (ع)) ۵۷۷
- عمار - بصری (۸۰ - ۱۴۴هـ) ۵۷۷
- عمار - بغدادی (م ۲۷۸هـ) ۵۷۸
- عمار بن سالم (زنده در اواخر قرن دوم هجری) ۵۷۸
- عمار بن میمون (زنده در قرن دوم هجری) ۵۷۸
- عمار - یهودی (زنده در نیمه دوم قرن دوم هجری) ۵۷۸
- عمار - جاحظ (۱۵۰ - ۲۵۵هـ) ۵۷۹
- عمار - جعفری (م ۱۵۷هـ) ۵۸۰
- عمار - وجیهی (م حدود ۱۵۷هـ) ۵۸۰
- عمار - خازکی (زنده در قرن دوم هجری) ۵۸۱
- عمار - خزاز (قرن سوم هجری) ۵۸۱
- عمار - زبیدی (پیش از اسلام - ۲۱هـ) ۵۸۲

- عمر و - سیبویه (۱۴۸ - ۱۸۰ هـ) ۵۸۲
- عمر و - شرعی (در عصر امام صادق علیه السلام) ۵۸۳
- عمر و - شیبانی (م ۲۳۲ هـ) ۵۸۳
- عمر و - صولی (م ۲۱۷ هـ) ۵۸۳
- عمر و - صیرفی (حدود ۱۶۰ - ۲۴۹ هـ) ۵۸۴
- عمر و - صیرفی (در عصر امام صادق علیه السلام) ۵۸۴
- عمر و - عجللی (م ۱۷۲ هـ) ۵۸۴
- عمر و - قصافی (قرن سوم هجری) ۵۸۵
- عمر و - قیسی (در عصر امام کاظم علیه السلام) ۵۸۵
- عمر و - کوفی (م قرن سوم هجری) ۵۸۵
- عمر و - مدائنی (در عصر امام حسن عسکری علیه السلام) ۵۸۶
- عمر و - مکی (م ۲۹۷ هـ) ۵۸۶
- عمر و - نمیری (م اواخر قرن دوم یا اوایل قرن سوم هجری) ۵۸۶
- عمر و - نیشابوری (م حدود ۲۷۰ هـ) ۵۸۷
- عمر و - واسطی (م نیمه دوم قرن دوم هجری) ۵۸۷
- عمر و - وزّاق (حدود ۲۰۰ هـ) ۵۸۸
- عمیر - قطامی (م ۱۳۰ هـ) ۵۸۸
- عنان - ناطفیه (م ۲۲۶ هـ) ۵۸۸
- عنبنه - عابد (در عصر امام صادق علیه السلام) ۵۸۹
- عوام - شیبانی (م ۱۴۸ هـ) ۵۸۹
- عوانه - کلبی (م ۱۴۷ هـ) ۵۸۹
- عوف - خزاعی (حدود ۱۴۰ - ۲۲۰ هـ) ۵۹۰
- عون بن جریر (قرن سوم هجری) ۵۹۰
- عون - کوفی (قرن سوم هجری) ۵۹۰
- عیسان (زنده در قرن دوم هجری) ۵۹۰
- عیسی - اسدی (در عصر امام صادق علیه السلام) ۵۹۱
- عیسی - اشعری (زنده در قرن دوم هجری) ۵۹۱
- عیسی - بجلی (در عصر امام جواد علیه السلام) ۵۹۱
- عیسی - بزرّج (در عصر امام کاظم علیه السلام) ۵۹۱
- عیسی - بغدادی (م ۲۲۱ هـ) ۵۹۲
- عیسی بن روضه (زنده در قرن دوم هجری) ۵۹۲
- عیسی بن ماسرجیس (قرن سوم هجری) ۵۹۲
- عیسی بن ماسه (قرن سوم هجری) ۵۹۳
- عیسی - ثقفی (م ۱۴۹ هـ) ۵۹۳
- عیسی - دمشقی (زنده در قرن سوم هجری) ۵۹۳
- عیسی - دمشقی (زنده در ۲۵۵ هـ) ۵۹۴
- عیسی - سرمن رانی (در عصر امام حسن عسکری علیه السلام) ۵۹۴
- عیسی - عراقی (م پیش از ۲۸۸ هـ) ۵۹۴
- عیسی - عرزمی (در عصر امام صادق علیه السلام) ۵۹۴
- عیسی - غافقی (م ۲۱۲ هـ) ۵۹۵
- عیسی - کمال (زنده در نیمه دوم قرن سوم هجری) ۵۹۵
- عیسی - کرخی (در عصر امام صادق علیه السلام) ۵۹۵
- عیسی - کوفی (در عصر امام صادق علیه السلام) ۵۹۵
- عیسی - کوفی (م قرن سوم هجری) ۵۹۶
- عیسی - لیشی (م ۱۷۱ هـ) ۵۹۶
- عیسی - مخزومی (م حدود ۲۳۰ هـ) ۵۹۶
- عیسی - مدائنی (در عصر امام صادق علیه السلام) ۵۹۷
- عیسی - مردار (م ۲۲۶ هـ) ۵۹۷
- عیسی - مستطف (م ۲۵۰ هـ) ۵۹۷
- عیسی - مصری (م ۲۵۷ هـ) ۵۹۸
- عیسی - نجار (در عصر امام کاظم علیه السلام) ۵۹۸
- عیسی - هاشمی (در عصر امام صادق علیه السلام) ۵۹۸
- عیسی - همدانی (زنده در قرن دوم هجری) ۵۹۹
- عیص - بجلی (در عصر امام کاظم علیه السلام) ۵۹۹
- عیینه - مهلبی (م حدود ۲۰۰ هـ) ۵۹۹
- غالب - عکلی (زنده در قرن دوم هجری) ۵۹۹
- غالب - منقری (در عصر امام صادق علیه السلام) ۶۰۰
- غالب - همدانی (۸۸ - ۱۶۶ هـ) ۶۰۰
- غبار العسکر ۶۰۰
- غلام خلیل ۶۰۰
- غَنَوِيَه سَدُوسِي ۶۰۰
- غیاث - تغلبی (۱۹ - ۹۰ هـ) ۶۰۰
- غیاث - بجلی (قرن دوم و سوم هجری) ۶۰۱
- غیاث - تمیمی (در عصر امام کاظم علیه السلام) ۶۰۱

- ۶۱۳..... فضل - ملاتی (۱۳۰-۱۲۱۹ هـ)
- ۶۱۳..... فضل - نوبختی (م حدود ۲۰۰ هـ)
- ۶۱۴..... فضل - نیریزی (زنده در نیمه دوم قرن سوم هجری)
- ۶۱۴..... فضل - نیشابوری (م ۲۶۰ هـ)
- ۶۱۵..... فضل - هاشمی (زنده در قرن دوم هجری)
- ۶۱۶..... فضیل - بصری (۱۰۵-۱۸۷ هـ)
- ۶۱۶..... فضیل - کوفی (در عصر امام صادق ع)
- ۶۱۶..... فضیل - نهدی (م پیش از ۱۴۸ هـ)
- ۶۱۷..... فَتْحَةُ الْعِلْم
- ۶۱۷..... فیروز - مشرقی (م ۲۸۱ هـ)
- ۶۱۷..... فیض - جعفری (در عصر امام کاظم ع)
- ۶۱۷..... فیهس (قرن دوم یا سوم هجری)
- ۶۱۷..... قائد - حنّاط (در عصر امام کاظم ع)
- ۶۱۸..... قاسم - اصفهانی (قرن سوم هجری)
- ۶۱۸..... قاسم - بغدادی (در عصر امام صادق ع)
- ۶۱۸..... قاسم - بغدادی (در عصر امام صادق ع)
- ۶۱۹..... قاسم - بیانی (م ۲۷۶ هـ)
- ۶۱۹..... قاسم - جرجانی (زنده در حدود ۲۰۰ هـ)
- ۶۱۹..... قاسم - جوهری (در عصر امام کاظم ع)
- ۶۲۰..... قاسم - دمشقی (قرن سوم هجری)
- ۶۲۰..... قاسم - راشدی (در عصر امام رضا ع)
- ۶۲۰..... قاسم - رسی (۲۴۶-۲۶۹ هـ)
- ۶۲۱..... قاسم - عجلی (در عصر امام کاظم ع)
- ۶۲۱..... قاسم - عجلی (م پس از ۲۱۳ هـ)
- ۶۲۱..... قاسم - عجلی (م ۲۲۵ هـ)
- ۶۲۲..... قاسم - قیطی (زنده در نیمه اول قرن دوم هجری)
- ۶۲۲..... قاسم - قرشی (در عصر امام صادق ع)
- ۶۲۲..... قاسم - قرشی (قرن سوم هجری)
- ۶۲۲..... قاسم - کوفی (زنده در قرن دوم هجری)
- ۶۲۳..... قاسم - لؤلؤی (در عصر امام حسن عسکری ع)
- ۶۲۳..... قاسم - مسعودی (پس از ۱۷۵-۱۰۰ هـ)
- ۶۲۳..... قاسم - نهدی (در عصر امام رضا ع)
- ۶۰۱..... غیلان - دمشقی (زنده در ۱۰۷ هـ)
- ۶۰۲..... غیلان - ذوالرمة (۷۷-۱۱۷ هـ)
- ۶۰۲..... فارس - قزوینی (م پیش از ۲۵۴ هـ)
- ۶۰۳..... فتح - ترکی (م ۲۴۷ هـ)
- ۶۰۳..... فتح - جرجانی (در عصر امام هادی ع)
- ۶۰۳..... فرح - سندی (در عصر امام کاظم ع)
- ۶۰۴..... فرزдық
- ۶۰۴..... فروه - اسدی (م قرن سوم هجری)
- ۶۰۴..... فروه - مرادی (م حدود ۳۰ هـ)
- ۶۰۴..... فریابی صغیر
- ۶۰۴..... فریابی کبیر
- ۶۰۴..... فضالة - آزدی (قرن سوم هجری)
- ۶۰۵..... فضل - ابن ابی لهب (نیمه دوم قرن اول هجری)
- ۶۰۵..... فضل - اشعری (در عصر امام صادق ع)
- ۶۰۵..... فضل - اعور (در عصر امام صادق ع)
- ۶۰۶..... فضل - انباری (پیش از ۱۶۰ - پس از ۲۵۲ هـ)
- ۶۰۶..... فضل - بغدادی (در عصر امام کاظم ع)
- ۶۰۷..... فضل - بغدادی (۱۵۷-۲۵۰ هـ)
- ۶۰۷..... فضل - بقیاق (در عصر امام صادق ع)
- ۶۰۷..... فضل - تمیمی (در عصر امام صادق ع)
- ۶۰۸..... فضل - خبری (م ۲۶۴ هـ)
- ۶۰۸..... فضل - ختلی (م ۲۹۸ هـ)
- ۶۰۸..... فضل - خزاعی (م ۲۳۶ هـ)
- ۶۰۹..... فضل - رازی (م حدود ۲۹۰ هـ)
- ۶۰۹..... فضل - رقاشی (م حدود ۲۰۰ هـ)
- ۶۱۰..... فضل - سرخسی (۱۵۴-۲۰۲ هـ)
- ۶۱۰..... فضل - شیبانی (در عصر امام کاظم ع)
- ۶۱۱..... فضل - عیدیه (م ۲۵۷ هـ)
- ۶۱۱..... فضل - عجلی (حدود ۳۵ - نیمه اول قرن دوم هجری)
- ۶۱۲..... فضل - کندی (زنده در قرن دوم هجری)
- ۶۱۲..... فضل - لهبی (م حدود ۹۵ هـ)
- ۶۱۲..... فضل - مروزی (م ۲۱۱ هـ)

۶۲۴.....	لييد - عامري (م ۴۱۰هـ)	۶۲۴.....	قاسم - وراق (م حدود ۳۰۰هـ)
۶۲۵.....	لجيم - نميري (زنده در قرن سوم هجري)	۶۲۴.....	قاسم - هروي (۱۵۴-۲۲۴هـ)
۶۲۵.....	لغذه	۶۲۴.....	قاسم - يقطيني (در عصر امام هادي عليه السلام)
۶۲۵.....	لقيط - محاربي (م ۱۹۰هـ)	۶۲۵.....	قتاده - سدوسي (۶۰-۱۱۷هـ)
۶۲۵.....	لکذه	۶۲۵.....	قتيبه - اعشي (در عصر امام صادق عليه السلام)
۶۲۵.....	لوط - آزدي (م پيش از ۱۷۰هـ)	۶۲۶.....	قتيبه - بغلاني (۱۵۰-۲۴۰هـ)
۶۲۶.....	ليث - خراساني (حدود نيمه دوم قرن دوم هجري)	۶۲۶.....	قتيبه - خراساني (م قرن سوم هجري)
۶۲۷.....	ليث - فهمي (م ۱۷۵هـ)	۶۲۶.....	قحيف - عقيلي (م حدود ۱۲۰هـ)
۶۲۷.....	ليث - مرادي (در عصر امام كاظم عليه السلام)	۶۲۷.....	قسطا - بعلبكي (زنده در نيمه دوم قرن سوم هجري)
۶۲۷.....	ليلي - اخيليه (م حدود ۸۰هـ)	۶۲۸.....	قمامه - كاتب (زنده در ۱۹۳هـ)
۶۲۸.....	مازني	۶۲۸.....	قنبره
۶۲۸.....	ماسرجويه - بصري (زنده در نيمه دوم قرن اول هجري)	۶۲۸.....	قيس - عامري (م ۸۰هـ)
۶۲۸.....	ماشاءالله منجم	۶۲۸.....	قيس - ليثي (۵-حدود ۶۸هـ)
۶۲۸.....	مالك - احمسي (در عصر امام صادق عليه السلام)	۶۲۹.....	قيس - نابغه (زنده در نيمه دوم قرن اول هجري)
۶۲۹.....	مالك - اصبحي (۹۵-۱۷۹هـ)	۶۲۹.....	كاسولا
۶۴۰.....	مالك - تميمي (م ۱۲هـ)	۶۲۹.....	كننجي (زنده در قرن سوم هجري)
۶۴۰.....	مالك - جهني (در عصر امام صادق عليه السلام)	۶۳۰.....	كثير - خزاعي (۲۳-۱۰۵هـ)
۶۴۰.....	مالك - قطني (م ۲۶۸هـ)	۶۳۰.....	كثير - قنبري (زنده در نيمه اول قرن دوم هجري)
۶۴۱.....	مالك - نهدي (م ۲۱۹هـ)	۶۳۰.....	كسائي
۶۴۱.....	ماهر بن عباسي	۶۳۰.....	كعب - انصاري (م حدود نيمه قرن اول هجري)
۶۴۱.....	ميرد	۶۳۱.....	كعب - غنوي (م حدود ۱۰هـ)
۶۴۱.....	متمم - تميمي (م حدود ۳هـ)	۶۳۱.....	كعب - مازني (م ۲۶هـ)
۶۴۱.....	متوج - ابن ابي جنوب (زنده در اواخر قرن سوم هجري)	۶۳۲.....	كعيب - كوفي (در عصر امام صادق عليه السلام)
۶۴۱.....	متوكل بن عمير (زنده در قرن دوم هجري)	۶۳۲.....	كلاب - عقيلي (م ۳۰۰هـ)
۶۴۲.....	مثنى - حضرمي (در عصر امام صادق عليه السلام)	۶۳۲.....	كلثوم (در عصر امام رضا عليه السلام)
۶۴۲.....	مثنى - حنات (در عصر امام صادق عليه السلام)	۶۳۲.....	كلثوم - عتابي (حدود نيمه قرن دوم - ۲۲۰هـ)
۶۴۲.....	مثنى - حنات (در عصر امام صادق عليه السلام)	۶۳۳.....	كليپ - صيداوي (در عصر امام صادق عليه السلام)
۶۴۲.....	مثنى - حنات (در عصر امام صادق عليه السلام)	۶۳۳.....	كميت - اسدي (۶۰-۱۲۶هـ)
۶۴۳.....	مجاشع - كاتب (م پيش از ۲۱۳هـ)	۶۳۴.....	كميت - اوسط (پيش از اسلام - حدود ۱۰۰هـ)
۶۴۳.....	مجاهد - مكي (۲۱-۱۰۴هـ)	۶۳۴.....	كميل - نخعي (م ۸۲هـ)
۶۴۳.....	محبوب بن حسن	۶۳۴.....	كنكه
۶۴۳.....	محسن - بجلي (در عصر امام رضا عليه السلام)	۶۳۴.....	كهمس - اعشي بني عكل (م حدود ۱۰هـ)

- ۶۵۷..... محمد - اسدی (زنده در قرن دوم هجری).
- ۶۵۷..... محمد - اسدی (۱۲۳-۲۰۷هـ).
- ۶۵۷..... محمد - اسفراینی (م ۲۸۶هـ).
- ۶۵۸..... محمد - اسکافی (م ۲۴۰هـ).
- ۶۵۸..... محمد - اسکندرانی (۱۸۰-۲۶۹هـ).
- ۶۵۹..... محمد - اسلمی (زنده در قرن دوم هجری).
- ۶۵۹..... محمد - اشعری (در عصر امام جواد علیه السلام).
- ۶۵۹..... محمد - اشعری (در عصر امام صادق علیه السلام).
- ۶۶۰..... محمد - اشعری (در عصر امام حسن عسکری علیه السلام).
- ۶۶۰..... محمد - اشعری (در عصر امام جواد علیه السلام).
- ۶۶۰..... محمد - اشعری (قرن دوم و سوم هجری).
- ۶۶۰..... محمد - اشعری (م حدود ۲۸۰هـ).
- ۶۶۱..... محمد - اشعری (م قرن سوم هجری).
- ۶۶۱..... محمد - اصفهانی (در عصر امام صادق علیه السلام).
- ۶۶۱..... محمد - اعرابی (قرن سوم هجری).
- ۶۶۲..... محمد - انباری (قرن سوم هجری).
- ۶۶۲..... محمد - اندلسی (م ۲۹۳هـ).
- ۶۶۲..... محمد - انصاری (پس از ۷۰-۱۴۸هـ).
- ۶۶۲..... محمد - انصاری (۱۱۸-۲۱۵هـ).
- ۶۶۳..... محمد - انصاطی (قرن سوم هجری).
- ۶۶۳..... محمد - اهوازی (قرن سوم هجری).
- ۶۶۳..... محمد - اهوازی (قرن سوم هجری).
- ۶۶۳..... محمد - أزرقي (در عصر امام جواد علیه السلام).
- ۶۶۴..... محمد - أزرقي (قرن دوم هجری - زنده در ۲۴۸هـ).
- ۶۶۴..... محمد - باهلی (م حدود ۲۵۷هـ).
- ۶۶۴..... محمد - باهلی (م ۲۱۵هـ).
- ۶۶۵..... محمد - باهلی (م ۳۰۰هـ).
- ۶۶۵..... محمد - بجلی (زنده در قرن دوم هجری).
- ۶۶۵..... محمد - بجلی (م ۲۶۶هـ).
- ۶۶۵..... محمد - بجلی (م ۱۵۱هـ).
- ۶۶۶..... محمد - بخاری (م ۲۶۴هـ).
- ۶۶۶..... محمد - بخاری (۱۹۴-۲۵۶هـ).
- ۶۴۳..... محفوظ - همدانی (م قرن سوم هجری).
- ۶۴۴..... محمد - ابن ابی جنوب (زنده در ۲۵۲هـ).
- ۶۴۴..... محمد - ابن ابی صهبان (در عصر امام حسن عسکری علیه السلام).
- ۶۴۵..... محمد - ابن ابی عمیر (م ۲۱۷هـ).
- ۶۴۶..... محمد - ابن اسحاق (۸۰-۱۵۱هـ).
- ۶۴۷..... محمد - ابن اعرابی (۱۵۰-۲۳۱هـ).
- ۶۴۸..... محمد - ابن بشار (قرن سوم هجری).
- ۶۴۸..... محمد - ابن حاجب (م پس از ۲۸۳هـ).
- ۶۴۹..... محمد - ابن حبیبیات (قرن دوم یا سوم هجری).
- ۶۴۹..... محمد - ابن خدّاش (م قرن دوم یا اوایل قرن سوم هجری).
- ۶۴۹..... محمد - ابن زیات (۱۷۳-۲۳۳هـ).
- ۶۵۰..... محمد - ابن سعد (۱۶۸-۲۳۰هـ).
- ۶۵۰..... محمد - ابن سیرین (۳۱-۱۱۰هـ).
- ۶۵۱..... محمد - ابن صباح (قرن سوم یا چهارم هجری).
- ۶۵۱..... محمد - ابن عبدوس (۲۰۲-۲۶۰هـ).
- ۶۵۲..... محمد - ابن لره (قرن سوم هجری).
- ۶۵۲..... محمد - ابن مرزوق (قرن سوم هجری).
- ۶۵۲..... محمد - ابن مکرم (قرن سوم هجری).
- ۶۵۲..... محمد - ابن منذر (م ۱۹۸هـ).
- ۶۵۳..... محمد - ابن منده (زنده در ۲۷۷هـ).
- ۶۵۳..... محمد - ابن مولی (م ۱۶۵هـ).
- ۶۵۴..... محمد - ابن ناجیه (قرن سوم هجری).
- ۶۵۴..... محمد - احمسی (م قرن سوم هجری).
- ۶۵۴..... محمد - احول (م حدود ۱۸۰هـ).
- ۶۵۵..... محمد - احول (م ۲۵۹هـ).
- ۶۵۵..... محمد - آزدی (قرن سوم هجری).
- ۶۵۵..... محمد - آزدی (قرن سوم یا چهارم هجری).
- ۶۵۶..... محمد - آزدی (م بین ۱۲۱ تا ۱۴۰هـ).
- ۶۵۶..... محمد - آزدی (م حدود ۱۶۵هـ).
- ۶۵۶..... محمد - ازرق (م ۲۸۲هـ).
- ۶۵۶..... محمد - اسدی (در عصر امام صادق علیه السلام).
- ۶۵۷..... محمد - اسدی (در عصر امام صادق علیه السلام).

محمد - تمیمی (زنده در ۲۲۴هـ).....	۶۷۸	محمد - بُزْجَلَانِي (م ۲۳۸هـ).....	۶۶۷
محمد - تمیمی (۱۳۰ - ۲۳۳هـ).....	۶۷۸	محمد - برقی (در عصر امام جواد علیه السلام).....	۶۶۸
محمد - تنوخی (۲۰۲ - ۲۵۶هـ).....	۶۷۹	محمد - برمکی (زنده در ۲۱۸هـ).....	۶۶۸
محمد - ثعلبی (م حدود ۲۵۰هـ).....	۶۷۹	محمد - برمکی (قرن سوم هجری).....	۶۶۹
محمد - ثقفی (م ۲۶۲هـ).....	۶۸۰	محمد - بزرج (قرن سوم هجری).....	۶۶۹
محمد - ثلجی (۱۸۱ - ۲۵۷هـ).....	۶۸۰	محمد - بُسری (م ۲۳۸هـ).....	۶۶۹
محمد - ثمالی (در عصر امام صادق علیه السلام).....	۶۸۰	محمد - بصری (م قرن سوم هجری).....	۶۶۹
محمد - ثوابا (قرن سوم هجری).....	۶۸۱	محمد - بصری (م ۲۵۷هـ).....	۶۷۰
محمد - جامورانی (زنده در قرن سوم هجری).....	۶۸۱	محمد - بصری (۱۳۵ - ۲۳۵هـ).....	۶۷۰
محمد - جرجانی (زنده در نیمه نخست قرن سوم هجری).....	۶۸۱	محمد - بغدادی (حدود ۱۴۵ - ۲۵۸هـ).....	۶۷۱
محمد - جرجانی (قرن سوم هجری).....	۶۸۲	محمد - بغدادی (م حدود ۳۰۰هـ).....	۶۷۲
محمد - جرجانی (م ۲۵۸هـ).....	۶۸۲	محمد - بغدادی (م حدود ۲۹۵هـ).....	۶۷۲
محمد - جرجرای (م ۲۵۰هـ).....	۶۸۲	محمد - بغدادی (م ۲۸۹هـ).....	۶۷۲
محمد - جعفری (در عصر امام صادق علیه السلام).....	۶۸۲	محمد - بغدادی (م ۲۴۵هـ).....	۶۷۳
محمد - جعفری (زنده در نیمه دوم قرن دوم هجری).....	۶۸۳	محمد بن بلال (در عصر امام حسن عسکری علیه السلام).....	۶۷۳
محمد - جعفی (حدود اوایل قرن سوم هجری).....	۶۸۳	محمد بن ثابت (در عصر امام کاظم علیه السلام).....	۶۷۳
محمد - جمحی (۱۵۰ - ۲۱۳هـ).....	۶۸۳	محمد بن زرقان (در عصر امام کاظم علیه السلام).....	۶۷۴
محمد - جوالیقی (زنده در اوایل قرن سوم هجری).....	۶۸۴	محمد بن زین العابدین (م ۱۱۳هـ).....	۶۷۴
محمد - جوهری (۱۸۳ - ۲۸۶هـ).....	۶۸۴	محمد بن عباس (قرن سوم هجری).....	۶۷۴
محمد - حارثی (زنده در قرن دوم هجری).....	۶۸۴	محمد بن عبدالله (زنده در نیمه دوم قرن دوم هجری).....	۶۷۴
محمد - حَبِیْش (م ۲۸۵هـ).....	۶۸۴	محمد بن عبده.....	۶۷۴
محمد - حدّاد (در عصر امام صادق علیه السلام).....	۶۸۵	محمد بن قاسم (م قرن دوم هجری).....	۶۷۴
محمد - حصنی (زنده در اوایل قرن سوم هجری).....	۶۸۵	محمد - بوشنجی (۲۰۴ - ۲۹۱هـ).....	۶۷۵
محمد - حضرمی (در عصر امام رضا علیه السلام).....	۶۸۵	محمد - بیّاع السابری (در عصر امام رضا علیه السلام).....	۶۷۵
محمد - حضرمی (در عصر امام صادق علیه السلام).....	۶۸۶	محمد - بُیْدَق (زنده در قرن دوم هجری).....	۶۷۵
محمد - حلبی (م پیش از ۱۴۸هـ).....	۶۸۶	محمد - ترمذی (پس از ۱۹۰ - ۲۸۰هـ).....	۶۷۶
محمد - حمیری (م حدود ۲۲۵هـ).....	۶۸۶	محمد - ترمذی (حدود ۲۱۰ - ۲۷۹هـ).....	۶۷۶
محمد - حنّاط (در عصر امام صادق علیه السلام).....	۶۸۷	محمد - ترمذی (م حدود ۳۰۰هـ).....	۶۷۶
محمد - حنّاط (قرن سوم هجری).....	۶۸۷	محمد - ترمذی (م ۲۸۰هـ).....	۶۷۷
محمد - حنینی (م ۲۷۷هـ).....	۶۸۷	محمد - ترمذی (۲۰۰ - ۲۹۵هـ).....	۶۷۷
محمد - خنعمی (در عصر امام صادق علیه السلام).....	۶۸۸	محمد - تمیمی (حدود ۲۵۰ - ۲۹۸هـ).....	۶۷۷
محمد - خنعمی (در عصر امام کاظم علیه السلام).....	۶۸۸	محمد - تمیمی (در عصر امام کاظم علیه السلام).....	۶۷۸

محمد - رقی (م ۲۸۰هـ).....	۶۹۹	محمد - خثعمی (زنده در قرن دوم هجری).....	۶۸۸
محمد - ریاشی (حدود ۱۵۰ - ۲۱۰هـ).....	۶۹۹	محمد - خثعمی (زنده در قرن سوم هجری).....	۶۸۹
محمد - رؤاسی (م بین ۱۷۳ - ۱۹۳هـ).....	۶۹۹	محمد - خراسانی (م ۲۵۱هـ).....	۶۸۹
محمد - زاهری (م ۲۲۰هـ).....	۷۰۰	محمد - خزّار (قرن سوم هجری).....	۶۸۹
محمد - زراری (۲۳۷ - ۳۰۰هـ).....	۷۰۰	محمد - خزّاز (زنده در قرن سوم هجری).....	۶۸۹
محمد - زرقان (م ۲۷۸هـ).....	۷۰۱	محمد - خزّاز (قرن سوم هجری).....	۶۸۹
محمد - زعفرانی (در عصر امام صادق علیه السلام).....	۷۰۱	محمد - خزاعی (حدود ۱۳۰ - ۱۹۶هـ).....	۶۹۰
محمد - زنبور (زنده در قرن دوم هجری).....	۷۰۱	محمد - خزاعی (م ۲۹۸هـ).....	۶۹۰
محمد - زهری (م ۲۴۹هـ).....	۷۰۱	محمد - خزاعی (۲۰۹ - ۲۵۳هـ).....	۶۹۰
محمد - زهری (۵۲ - ۱۲۴هـ).....	۷۰۲	محمد - خشنی (۲۱۸ - ۲۸۶هـ).....	۶۹۱
محمد - زیّات (در عصر امام رضا علیه السلام).....	۷۰۲	محمد - خطلی (زنده در قرن سوم هجری).....	۶۹۱
محمد - زیّات (در عصر امام صادق علیه السلام).....	۷۰۳	محمد - خطیب (زنده در ۲۰۴هـ).....	۶۹۲
محمد - زیّات (م ۲۶۲هـ).....	۷۰۳	محمد - خلقانی (در عصر امام صادق علیه السلام).....	۶۹۲
محمد - زیدی (در عصر امام صادق علیه السلام).....	۷۰۳	محمد - خوارزمی (حدود ۱۸۰ - پس از ۲۳۲هـ).....	۶۹۳
محمد - زینبی (در عصر امام هادی علیه السلام).....	۷۰۳	محمد - خوراء (قرن سوم هجری).....	۶۹۳
محمد - ساباطی (در عصر امام کاظم علیه السلام).....	۷۰۴	محمد - دمشقی (م ۲۷۰هـ).....	۶۹۳
محمد - سالمی (زنده در نیمه دوم قرن دوم هجری).....	۷۰۴	محمد - دمشقی (۱۵۰ - ۲۳۴هـ).....	۶۹۴
محمد - سجستانی (م ۲۵۵هـ).....	۷۰۴	محمد - دولابی (۱۵۱ - ۲۲۷هـ).....	۶۹۴
محمد - سندی (۱۴۸ - ۲۴۸هـ).....	۷۰۴	محمد - دیباج (م ۲۰۳هـ).....	۶۹۴
محمد - سکاگ (قرن سوم هجری).....	۷۰۵	محمد - دیلمی (در عصر امام جواد علیه السلام).....	۶۹۵
محمد - سکره (زنده در قرن سوم هجری).....	۷۰۵	محمد - دیمرتی (م اواخر قرن سوم هجری).....	۶۹۵
محمد - سمرقندی (م ۲۶۸هـ).....	۷۰۵	محمد - ذهلی (م ۱۶۱هـ).....	۶۹۵
محمد - سمري (۱۸۸ - ۲۷۷هـ).....	۷۰۶	محمد - ذهلی (۱۷۲ - ۲۵۸هـ).....	۶۹۵
محمد - سمین (م ۲۳۵هـ).....	۷۰۶	محمد - رازی (حدود ۲۰ - ۲۹۴هـ).....	۶۹۶
محمد - شافعی (۱۵۰ - ۲۰۴هـ).....	۷۰۶	محمد - رازی (م ۲۷۳هـ).....	۶۹۶
محمد - شیبانی (در عصر امام صادق علیه السلام).....	۷۰۸	محمد - رازی (م ۲۵۳هـ).....	۶۹۶
محمد - شیبانی (۱۳۲ - ۱۸۹هـ).....	۷۰۸	محمد - رازی (م ۲۳۹هـ).....	۶۹۷
محمد - شیرازی (م ۲۸۰ - ۲۹۰هـ).....	۷۰۹	محمد - رازی (م ۲۴۸هـ).....	۶۹۷
محمد - شیلمه (م ۲۸۰هـ).....	۷۰۹	محمد - رازی (۱۹۵ - ۲۷۷هـ).....	۶۹۷
محمد - صانع (م ۲۶۹هـ).....	۷۰۹	محمد - رنجی (در عصر امام هادی علیه السلام).....	۶۹۸
محمد - صابونی (در عصر امام هادی علیه السلام).....	۷۰۹	محمد - رعینی (م ۲۹۹هـ).....	۶۹۸
محمد - صعوداء (م حدود ۲۹۵هـ).....	۷۱۰	محمد - رفاعی (م ۲۴۸هـ).....	۶۹۸

محمد - صفار (م ۵۲۹۰ هـ).....	۷۱۰	محمد - علوی (در عصر امام رضا علیه السلام).....	۷۲۱
محمد - صنعانی (در عصر امام صادق علیه السلام).....	۷۱۱	محمد - علوی (م ۵۲۸۷ هـ).....	۷۲۱
محمد - صنعانی (م ۱۹۰ هـ).....	۷۱۱	محمد - عمانی (حدود ۱۰۰ - ۵۲۲۸ هـ).....	۷۲۲
محمد - صیرفی (در عصر امام رضا علیه السلام).....	۷۱۱	محمد - عقی (م حدود ۵۲۱۰ هـ).....	۷۲۲
محمد - صیرفی (در عصر امام رضا علیه السلام).....	۷۱۲	محمد - عنبری (در عصر امام رضا علیه السلام).....	۷۲۲
محمد - صیرفی (در عصر امام صادق علیه السلام).....	۷۱۲	محمد - عوفی (م ۵۲۷۶ هـ).....	۷۲۳
محمد - صیرفی (در عصر امام کاظم علیه السلام).....	۷۱۲	محمد - غاضری (زنده در قرن سوم هجری).....	۷۲۳
محمد - صیرفی (زنده در قرن دوم هجری).....	۷۱۲	محمد - غلابی (م ۵۲۹۸ هـ).....	۷۲۳
محمد - صیمری (در عصر امام هادی علیه السلام).....	۷۱۳	محمد - فاکهی (م حدود ۵۲۸۰ هـ).....	۷۲۳
محمد - صیمری (۲۱۲ - ۵۲۷۵ هـ).....	۷۱۳	محمد - فرجی (م ۵۲۷۱ هـ).....	۷۲۴
محمد - صینی (قرن سوم هجری).....	۷۱۴	محمد - فرغانی (زنده در ۵۲۴۷ هـ).....	۷۲۵
محمد - ضبی (م ۱۹۵ هـ).....	۷۱۴	محمد - فریابی (۱۲۰ - ۵۲۱۲ هـ).....	۷۲۵
محمد - طائی (در عصر امام کاظم علیه السلام).....	۷۱۴	محمد - فستقه (م ۵۲۹۰ هـ).....	۷۲۵
محمد - طبری (در عصر امام رضا علیه السلام).....	۷۱۴	محمد - ققعی (م حدود ۵۲۱۰ هـ).....	۷۲۶
محمد - طحان (م ۱۵۰ هـ).....	۷۱۵	محمد - قرشی (در عصر امام رضا علیه السلام).....	۷۲۶
محمد - طرسوسی (حدود ۱۸۰ - ۵۲۷۳ هـ).....	۷۱۵	محمد - قرشی (م ۱۷۰ هـ).....	۷۲۶
محمد - طرسوسی (قرن سوم هجری).....	۷۱۶	محمد - قرشی (۸۰ - ۱۵۹ هـ).....	۷۲۷
محمد - طلحی (قرن سوم هجری).....	۷۱۶	محمد - قرطبی (زنده در ۵۲۷۹ هـ).....	۷۲۷
محمد - طنپوری (م حدود ۵۲۹۰ هـ).....	۷۱۶	محمد - قرطبی (۱۹۹ - ۵۲۸۴ هـ).....	۷۲۷
محمد - طوسی (حدود ۱۸۰ - ۵۲۴۲ هـ).....	۷۱۶	محمد - قزاز (م ۵۲۷۱ هـ).....	۷۲۸
محمد - طیبالی (۱۶۲ - ۵۲۵۹ هـ).....	۷۱۷	محمد - قزوینی (۲۰۹ - ۵۲۷۳ هـ).....	۷۲۸
محمد - ظاهری (۲۵۵ - ۵۲۹۷ هـ).....	۷۱۷	محمد - قطرب (م ۵۲۰۶ هـ).....	۷۲۸
محمد - عبدی (در عصر امام صادق علیه السلام).....	۷۱۷	محمد - قُطعی (م ۵۲۵۳ هـ).....	۷۲۹
محمد - عبدی (م پیش از ۳۰۰ هـ).....	۷۱۸	محمد - قمی (در عصر امام رضا علیه السلام).....	۷۲۹
محمد - عبسی (حدود ۲۰۷ - ۵۲۹۷ هـ).....	۷۱۸	محمد - قمی (در عصر امام حسن عسکری علیه السلام).....	۷۲۹
محمد - عتاهیه (م ۵۲۴۴ هـ).....	۷۱۹	محمد - قمی (م حدود ۵۲۴۵ هـ).....	۷۳۰
محمد - عتبی (م ۵۲۵۵ هـ).....	۷۱۹	محمد - کاتب (زنده در اوایل قرن سوم هجری).....	۷۳۰
محمد - عتبی (م ۵۲۲۸ هـ).....	۷۱۹	محمد - کاتب (م قرن سوم هجری).....	۷۳۰
محمد - عدنی (م ۵۲۴۳ هـ).....	۷۲۰	محمد - کاتب (م ۵۲۸۷ هـ).....	۷۳۱
محمد - عطار (در عصر امام صادق علیه السلام).....	۷۲۰	محمد - کاتب (۲۰۰ - ۵۲۷۹ هـ).....	۷۳۱
محمد - عطار (زنده در قرن سوم هجری).....	۷۲۰	محمد - کاتب (۲۴۳ - ۵۲۹۶ هـ).....	۷۳۱
محمد - عطوی (م پس از ۵۲۴۰ هـ).....	۷۲۱	محمد - کاشانی (م ۵۲۸۰ هـ).....	۷۳۱

- ۷۴۲ محمد - مقدمی (حدود ۱۵۰ - ۱۲۳۴ هـ)
 ۷۴۳ محمد - منجم (م ۲۵۹ هـ)
 ۷۴۳ محمد - منقری (قرن سوم هجری)
 ۷۴۳ محمد - مهدی (۱۲۷ - ۱۱۶۹ هـ)
 ۷۴۴ محمد - مهلبی (زنده در اواخر قرن دوم هجری)
 ۷۴۴ محمد - میت (زنده در قرن دوم هجری)
 ۷۴۴ محمد - میثمی (در عصر امام رضا ع)
 ۷۴۵ محمد - نخعی (در عصر امام صادق ع)
 ۷۴۵ محمد - نخعی (در عصر امام صادق ع)
 ۷۴۵ محمد - نسائی (م ۲۹۷ هـ)
 ۷۴۵ محمد - نظامی (م ۲۵۲ هـ)
 ۷۴۶ محمد - نعبه (م پس از ۲۰۰ هـ)
 ۷۴۶ محمد - نعیمی (در عصر امام حسن عسکری ع)
 ۷۴۶ محمد - نملی (م حدود ۲۴۵ هـ)
 ۷۴۷ محمد - نوفلی (قرن سوم هجری)
 ۷۴۷ محمد - نهدی (در عصر امام رضا ع)
 ۷۴۷ محمد - نهدی (در عصر امام صادق ع)
 ۷۴۷ محمد - نهدی (م قرن سوم هجری)
 ۷۴۸ محمد - نوشلی (در عصر امام کاظم ع)
 ۷۴۸ محمد - نیشابوری (م ۲۹۵ هـ)
 ۷۴۸ محمد - وادعی (م ۲۹۶ هـ)
 ۷۴۸ محمد - واقدی (۱۲۰ - ۲۰۷ هـ)
 ۷۵۰ محمد - وراق (م قرن سوم هجری)
 ۷۵۰ محمد - وراق (م ۲۴۷ هـ)
 ۷۵۱ محمد - وقار (م ۲۶۹ هـ)
 ۷۵۱ محمد - هاشمی (زنده در قرن دوم هجری)
 ۷۵۱ محمد - هاشمی (زنده در قرن اول هجری)
 ۷۵۲ محمد - هاشمی (۱۹۱ - ۲۸۲ هـ)
 ۷۵۲ محمد - هاشمی (۱۲۲ - ۱۸۵ هـ)
 ۷۵۳ محمد - هلالی (در عصر امام صادق ع)
 ۷۵۳ محمد - همدانی (زنده در ۲۷۹ هـ)
 ۷۵۳ محمد - همدانی (م ۲۹۰ هـ)
 ۷۳۲ محمد - کرخی (زنده در نیمه نخست قرن سوم هجری)
 ۷۳۲ محمد - کرخی (م ۲۶۰ هـ)
 ۷۳۲ محمد - کلیبی (م ۱۴۶ هـ)
 ۷۳۳ محمد - کندلی (قرن سوم هجری)
 ۷۳۳ محمد - کوفی (در عصر امام کاظم ع)
 ۷۳۳ محمد - کوفی (در عصر امام جواد ع)
 ۷۳۴ محمد - کوفی (در عصر امام رضا ع)
 ۷۳۴ محمد - کوفی (در عصر امام حسن عسکری ع)
 ۷۳۴ محمد - کوفی (زنده در قرن دوم هجری)
 ۷۳۴ محمد - کوفی (قرن سوم هجری)
 ۷۳۵ محمد - کوفی (قرن سوم هجری)
 ۷۳۵ محمد - کوفی (م قرن سوم هجری)
 ۷۳۵ محمد - کوفی (م قرن سوم هجری)
 ۷۳۶ محمد - کوفی (م ۲۶۳ هـ)
 ۷۳۶ محمد - کوفی (م ۲۵۱ هـ)
 ۷۳۶ محمد - لاهقی (زنده در ۲۵۰ هـ)
 ۷۳۶ محمد - ماجیلویه (قرن سوم هجری)
 ۷۳۷ محمد - ماهانی (حدود ۲۱۰ - ۲۷۵ هـ)
 ۷۳۷ محمد - میرد (۲۱۰ - ۲۸۵ هـ)
 ۷۳۸ محمد - محاربی (م حدود ۳۰۰ هـ)
 ۷۳۸ محمد - مخزومی (۱۶۲ - ۲۴۲ هـ)
 ۷۳۹ محمد - مدنی (در عصر امام صادق ع)
 ۷۳۹ محمد - مدنی (م حدود ۲۰۰ هـ)
 ۷۳۹ محمد - مرادی (م حدود ۲۰۹ هـ)
 ۷۴۰ محمد - مروزی (م ۲۹۴ هـ)
 ۷۴۰ محمد - مروزی (م ۲۳۰ هـ)
 ۷۴۰ محمد - مسلمی (م ۲۶۶ هـ)
 ۷۴۱ محمد - مصری (م ۲۶۸ هـ)
 ۷۴۱ محمد - مصری (م ۲۷۵ هـ)
 ۷۴۲ محمد - مطین (۲۰۲ - ۲۹۸ هـ)
 ۷۴۲ محمد - معافری (م ۲۱۵ هـ)
 ۷۴۲ محمد - معینی (در عصر امام صادق ع)

۷۶۳..... منسج	۷۵۴..... محمد - یشکری (م حدود ۲۳۰هـ)
۷۶۳..... مشعل - اسدی (در عصر امام صادق علیه السلام)	۷۵۴..... محمد - یعقوبی (حدود ۱۹۰ - ۲۶۰هـ)
۷۶۴..... مصبح - عجللی (در عصر امام صادق علیه السلام)	۷۵۴..... محمد - یقطینی (در عصر امام حسن عسکری علیه السلام)
۷۶۴..... مصری - (قرن سوم هجری)	۷۵۴..... محمد - یوسفی (م ۲۳۸هـ)
۷۶۴..... مصعب - انصاری (زنده در قرن دوم هجری)	۷۵۵..... محمود - دمشقی (م ۲۵۹هـ)
۷۶۴..... مصعب - تیمی (در عصر امام صادق علیه السلام)	۷۵۵..... محمود - وراق (م ۲۲۱هـ)
۷۶۵..... مصعب - زبیری (۱۵۶ - ۲۳۶هـ)	۷۵۵..... محیی - راسبی (زنده در نیمه دوم قرن دوم هجری)
۷۶۵..... مطرف - عامری (م ۸۷هـ)	۷۵۵..... مزازم - مدائنی (در عصر امام رضا علیه السلام)
۷۶۵..... مطلب - ثقفی (پیش از ۱۰۰ - ۱۸۵هـ)	۷۵۶..... مردار
۷۶۶..... مطیع - کنانی (م ۱۶۹هـ)	۷۵۶..... مرزبان - اشعری (در عصر امام رضا علیه السلام)
۷۶۶..... معاذ - جوهری (در عصر امام صادق علیه السلام)	۷۵۶..... مروان - ابوشمعمق (م حدود ۱۸۰هـ)
۷۶۶..... معافی - موصلی (پس از ۱۲۰ - ۱۸۴هـ)	۷۵۶..... مروان - اصغر (م ۲۴۰هـ)
۷۶۷..... معاویه - آزدی (۱۲۸ - ۱۲۴هـ)	۷۵۷..... مزوان - دینوری (زنده در قرن دوم هجری)
۷۶۷..... معاویه - اشعری (۱۰۰ - ۱۷۰هـ)	۷۵۷..... مروان - کوفی (در عصر امام صادق علیه السلام)
۷۶۷..... معاویه - بجلی (در عصر امام کاظم علیه السلام)	۷۵۸..... مروان - یمامی (۱۰۵ - ۱۸۹هـ)
۷۶۷..... معاویه بن شریح (در عصر امام صادق علیه السلام)	۷۵۸..... مروق
۷۶۸..... معاویه بن عثمان (زنده در قرن دوم هجری)	۷۵۸..... مزاحم - عقیلی (م حدود ۱۲۰هـ)
۷۶۸..... معاویه - دهنی (م ۱۷۵هـ)	۷۵۸..... مزد - غطفانی (م حدود ۱۰هـ)
۷۶۸..... معاویه - کندی (در عصر امام رضا علیه السلام)	۷۵۹..... مساور - وراق (م حدود ۱۵۰هـ)
۷۶۸..... معاویه - کندی (زنده در ۱۸۰هـ)	۷۵۹..... مستهل - اسدی (م ۱۵۰هـ)
۷۶۹..... معاویه بن وهب (قرن سوم هجری)	۷۵۹..... مسدد - اسدی (حدود ۱۵۰ - ۲۲۸هـ)
۷۶۹..... معاویه - دهنی (در عصر امام هادی علیه السلام)	۷۶۰..... مسعده - بصری (در عصر امام صادق علیه السلام)
۷۶۹..... معتز - تیمی (۱۰۶ - ۱۸۷هـ)	۷۶۰..... مسعده بن خالد (زنده در قرن دوم هجری)
۷۷۰..... معذل - عبدی (م ۲۱۰هـ)	۷۶۰..... مسعده - ربیعی (در عصر امام صادق علیه السلام)
۷۷۰..... معلی - احوّل (در عصر امام صادق علیه السلام)	۷۶۰..... مسعده - ربیعی (در عصر امام صادق علیه السلام)
۷۷۰..... معلی - بصری (م حدود ۲۵۵هـ)	۷۶۰..... مسعده - عبدی (در عصر امام کاظم علیه السلام)
۷۷۱..... معلی - رازی (نیمه قرن دوم هجری - ۲۱۱هـ)	۷۶۱..... مسمر - هلالی (م ۱۵۲هـ)
۷۷۱..... معلی - کندی (در عصر امام صادق علیه السلام)	۷۶۱..... مسکین - کوفی (در عصر امام صادق علیه السلام)
۷۷۱..... معلی - کوفی (م پیش از ۱۳۴هـ)	۷۶۱..... مسلم - صریح الفوانی (۱۳۰ یا ۱۴۰ - ۲۰۸هـ)
۷۷۲..... معمر - آزدی (۹۵ - ۱۵۳هـ)	۷۶۲..... مسلم - کشیری (۲۰۴ - ۲۶۱هـ)
۷۷۲..... معمر - بغدادی (در عصر امام رضا علیه السلام)	۷۶۲..... مسلم - هذلی (م ۱۰۶هـ)
۷۷۳..... معمر - تیمی (۱۱۴ - ۲۱۰هـ)	۷۶۳..... مسمع - کردین (در عصر امام کاظم علیه السلام)

منصور - لیشی (در عصر امام صادق علیه السلام)	۷۸۴	معتر - سلمی (م ۲۱۵هـ)	۷۷۳
منصور - نمری (م حدود ۱۹۰هـ)	۷۸۴	معتر - عجللی (در عصر امام صادق علیه السلام)	۷۷۴
منقذ - هلالی (م حدود ۱۴۰هـ)	۷۸۵	معن بن خالد (در عصر امام رضا علیه السلام)	۷۷۴
منکه - هندی (در عصر هارون الرشید)	۷۸۵	معن - مزنی (م ۷۳هـ)	۷۷۴
موسی - ارمنی (در عصر امام رضا علیه السلام)	۷۸۵	معن (م قرن سوم هجری)	۷۷۵
موسی - اسدی (م ۱۴۱هـ)	۷۸۶	مغیره - تمیمی (زنده در قرن دوم هجری)	۷۷۵
موسی - اشعری (در عصر امام باقر علیه السلام)	۷۸۶	مغیره - ضبی (م ۱۳۳هـ)	۷۷۵
موسی - اصبهانی (م ۲۴۶هـ)	۷۸۶	مغیره - مهلبی (م ۲۷۸هـ)	۷۷۵
موسی بن حرید (زنده در قرن دوم هجری)	۷۸۶	مفضل - جعفی (در عصر امام کاظم علیه السلام)	۷۷۵
موسی - تبوذکی (حدود ۱۳۶ - ۲۲۳هـ)	۷۸۷	مفضل - حنفی (در عصر امام صادق علیه السلام)	۷۷۶
موسی - جوزجانی (قرن سوم هجری)	۷۸۷	مفضل - ضبی (م ۱۶۸هـ)	۷۷۶
موسی - حنات (در عصر امام کاظم علیه السلام)	۷۸۷	مفضل - غلابی (م ۲۴۵هـ)	۷۷۷
موسی - خوارزمی (م ۲۰۰هـ)	۷۸۸	مفضل - کوفی (م پس از ۲۷۰هـ)	۷۷۷
موسی - رازی (زنده در نیمه دوم قرن دوم هجری)	۷۸۸	مفضل - نخاس (زنده در قرن دوم هجری)	۷۷۷
موسی - زبیدی (م ۲۰۳هـ)	۷۸۸	مقاتل - بلخی (در عصر امام رضا علیه السلام)	۷۷۷
موسی - صیقل (زنده در قرن سوم هجری)	۷۸۹	مقاتل - بلخی (م ۱۵۰هـ)	۷۷۸
موسی - طائفی (در عصر امام صادق علیه السلام)	۷۸۹	مکحول - شامی (زنده در دهه دوم قرن دوم هجری)	۷۷۸
موسی - قمی (قرن سوم هجری)	۷۸۹	مموئه	۷۷۹
موسی - قمی (قرن سوم هجری)	۷۸۹	ممویه - اصفهانی (م ۲۳۰هـ)	۷۷۹
موسی - کسروی (م ۱۸۶هـ)	۷۹۰	منبه - تمیمی (م قرن سوم هجری)	۷۸۰
موسی - کوفی (در عصر امام صادق علیه السلام)	۷۹۰	منجوف - سدوسی (زنده در قرن اول هجری)	۷۸۰
موسی - کوفی (در عصر امام هادی علیه السلام)	۷۹۰	مُنَجَّل - اسدی (در عصر امام کاظم علیه السلام)	۷۸۰
موسی - کوفی (در عصر امام رضا علیه السلام)	۷۹۰	مندل - عنزی (۱۰۳ - ۱۶۸هـ)	۷۸۰
موسی - کوفی (قرن دوم هجری)	۷۹۰	مندر - عبیدی (در عصر امام صادق علیه السلام)	۷۸۱
موسی - مجلی (در عصر امام جواد علیه السلام)	۷۹۱	مندر - قابوسی (قرن سوم یا چهارم هجری)	۷۸۱
موسی - مدنی (زنده در قرن دوم هجری)	۷۹۱	منصور - بجلی (در عصر امام کاظم علیه السلام)	۷۸۱
موسی - مروزی (م پس از ۲۲۹هـ)	۷۹۱	منصور - بُزرج (در عصر امام کاظم علیه السلام)	۷۸۲
موسی - مکفوف (در عصر امام صادق علیه السلام)	۷۹۲	منصور - خزاعی (در عصر امام صادق علیه السلام)	۷۸۲
موسی - نمیری (در عصر امام صادق علیه السلام)	۷۹۲	منصور - رازی (در عصر امام هادی علیه السلام)	۷۸۲
موسی - نهدی (حدود ۱۳۰ - ۲۲۰هـ)	۷۹۲	منصور - سلمی (م ۲۲۵هـ)	۷۸۳
موسی - واسطی (در عصر امام کاظم علیه السلام)	۷۹۳	منصور - سیستانی (م ۲۹۰هـ)	۷۸۳
موسی - هذلی (در عصر امام صادق علیه السلام)	۷۹۳	منصور - طاهری (م ۲۵۸هـ)	۷۸۳

نضر - صیرفی (در عصر امام کاظم علیه السلام)	۸۰۳	مهران - سکونی (قرن دوم یا سوم هجری)	۷۹۳
نضر - مازنی (۱۲۲ - ۱۲۰۳ هـ)	۸۰۳	میاح - مدائنی (در عصر امام صادق علیه السلام)	۷۹۳
نطاحه	۸۰۳	میثم - تمار (م ۵۶۰ هـ)	۷۹۴
نظام	۸۰۳	میخائیل (م قرن سوم هجری)	۷۹۴
نعمان - انصاری (۲ - ۵۶۶ هـ)	۸۰۳	میسره - فارسی (زنده در دهه پایانی قرن دوم هجری)	۷۹۴
نعمان - تیمی (م ۱۸۳ هـ)	۸۰۴	میسا - منجم (م حدود ۲۲۰ هـ)	۷۹۴
نعمان - کوفی (۸۰ - ۱۵۰ هـ)	۸۰۴	میمون - اسدی (پیش از اسلام - ۵۷ هـ)	۷۹۵
نعیم - مروزی (م ۲۲۸ هـ)	۸۰۶	میمون بن میمون (قرن دوم، یا سوم و یا چهارم هجری)	۷۹۶
نمر - عکلی (م پیش از ۱۳ هـ)	۸۰۶	میمون - کاتب (زنده در ۲۹۴ هـ)	۷۹۶
نویخت - حکیم (زنده در ۱۴۵ هـ)	۸۰۷	میمون - کاتب (۲۰۱ - ۲۹۷ هـ)	۷۹۶
نوح - کوفی (در عصر امام صادق علیه السلام)	۸۰۷	مؤرج - سدوسی (پیش از ۱۵۰ - ۱۹۵ هـ)	۷۹۶
نهار - تیمی (م ۸۳ هـ)	۸۰۸	مؤمل - ربیعی (م ۲۵۴ هـ)	۷۹۷
نہشل - عدوی (م ۱۵۰ هـ)	۸۰۸	مؤمن الطاق	۷۹۷
وائله - لیثی (م ۸۵ هـ)	۸۰۸	نائحه العرب	۷۹۷
واصل - غزال (۸۰ - ۱۳۱ هـ)	۸۰۹	نابغه جعدی	۷۹۷
واقیدی	۸۰۹	ناجیه - صیداوی (در عصر امام صادق علیه السلام)	۷۹۷
والبه - اسدی (م حدود ۱۷۰ هـ)	۸۰۹	ناشیء الاکبر	۷۹۷
وثیمه - وشاء (م ۲۳۷ هـ)	۸۱۰	ناصر - کوفی (در عصر امام صادق علیه السلام)	۷۹۷
ورد - اسدی (م حدود ۱۴۰ هـ)	۸۱۰	نافع - حمیری (م ۲۱۱ هـ)	۷۹۸
وریه - غسانی (م ۲۶۱ هـ)	۸۱۱	نافع - لیثی (۷۰ و اندی - ۱۶۹ هـ)	۷۹۸
وکیع - رؤاسی (۱۲۹ - ۱۹۷ هـ)	۸۱۱	نجیح - سندی (حدود ۹۰ - ۱۷۰ هـ)	۷۹۸
ولید - اسدی (در عصر امام صادق علیه السلام)	۸۱۱	نشیط - عجلی (در عصر امام کاظم علیه السلام)	۷۹۹
ولید - اموی (۹۰ - ۱۲۶ هـ)	۸۱۲	نصر - جهضمی (م ۲۵۰ هـ)	۷۹۹
ولید - اموی (۱۱۹ - ۱۹۵ هـ)	۸۱۲	نصر - قابوسی (در عصر امام رضا علیه السلام)	۷۹۹
ولید - بختری (۲۰۵ - ۲۸۴ هـ)	۸۱۲	نصرک	۸۰۰
ولید - کرایسی (م ۲۱۴ هـ)	۸۱۳	نصر - کندی (۲۲۳ - ۲۹۳ هـ)	۸۰۰
ولید - کلی (م حدود ۱۵۵ هـ)	۸۱۳	نصر - کوفی (م ۲۱۲ هـ)	۸۰۰
ولید - وصافی (در عصر امام سجاد علیه السلام)	۸۱۳	نصر - لیثی (م ۹۰ هـ)	۸۰۰
وهب - اسدی (در عصر امام صادق علیه السلام)	۸۱۴	نصر - منقری (م ۲۱۲ هـ)	۸۰۱
وهب - بزاز (زنده در قرن سوم هجری)	۸۱۴	نصیب - اسود (م ۱۰۸ هـ)	۸۰۱
وهب - جمحی (حدود ۲۰ - پس از ۹۷ هـ)	۸۱۴	نصیب - اصغر (م پس از ۱۹۰ هـ)	۸۰۲
وهب - صنعانی (۳۴ - ۱۱۴ هـ)	۸۱۵	نصیر - رازی (م حدود ۲۴۰ هـ)	۸۰۲

- ۸۲۵..... هشام - قُوطی (م قرن سوم هجری).
- ۸۲۶..... هشام - کرینائی (م حدود ۲۴۰ هـ).
- ۸۲۶..... هشام - کلیبی (م ۲۰۴ هـ).
- ۸۲۷..... هشام - مشرقی (زنده در ۱۹۹ هـ).
- ۸۲۷..... هشیم - واسطی (۱۰۴ - ۱۸۳ هـ).
- ۸۲۸..... هلال الرأی.
- ۸۲۸..... هلال - بصری (م ۲۴۵ هـ).
- ۸۲۸..... هلال - حمصی (زنده در قرن دوم هجری).
- ۸۲۸..... همام - فرزدق (حدود ۲۰ - ۱۱۴ هـ).
- ۸۲۹..... همام - یمانی (۴۰ - ۱۳۱ هـ).
- ۸۲۹..... هَنَاد بن سری صغیر.
- ۸۲۹..... هَنَاد بن سری کبیر.
- ۸۲۹..... هَنَاد - کوفی (۱۵۲ - ۲۴۳ هـ).
- ۸۳۰..... هیشم - تمیمی (در عصر امام صادق علیه السلام).
- ۸۳۰..... هیشم - ثمالی (م قرن سوم هجری).
- ۸۳۱..... هیشم - جزری (در عصر امام صادق علیه السلام).
- ۸۳۱..... هیشم - دارمی (قرن دوم هجری).
- ۸۳۱..... هیشم - رمانی (در عصر امام رضا علیه السلام).
- ۸۳۱..... هیشم - طائی (۱۱۴ - ۲۰۷ هـ).
- ۸۳۲..... هیشم - عتکی (م ۱۵۶ هـ).
- ۸۳۲..... هیشم - کوفی (در عصر امام صادق علیه السلام).
- ۸۳۳..... هیشم - نمیری (م بین ۱۵۸ - ۱۶۹ هـ).
- ۸۳۳..... هیشم - نهدی (قرن سوم هجری).
- ۸۳۳..... یاسر - قمی (در عصر امام حسن عسکری علیه السلام).
- ۸۳۴..... یاسین - زیات (در عصر امام کاظم علیه السلام).
- ۸۳۴..... یحیی - ابن ابی بلاد (قرن سوم هجری).
- ۸۳۴..... یحیی - ابن ابی حفصه (م حدود ۹۰ هـ).
- ۸۳۴..... یحیی - ابن بطریق (م حدود ۲۰۰ هـ).
- ۸۳۵..... یحیی - ابیض (م ۲۶۳ هـ).
- ۸۳۵..... یحیی - ازرق (در عصر امام کاظم علیه السلام).
- ۸۳۵..... یحیی - اسدی (م ۱۵۰ هـ).
- ۸۳۶..... یحیی - اموی (۱۲۰ - ۱۹۴ هـ).
- ۸۱۵..... وهب - قرشی (م ۲۰۰ هـ).
- ۸۱۶..... وهیب - بصری (در عصر امام صادق علیه السلام).
- ۸۱۶..... وهیب - مسووف (در عصر امام کاظم علیه السلام).
- ۸۱۷..... وهیب - نخّاس (قرن دوم هجری).
- ۸۱۷..... هارون - انباری (در عصر امام حسن عسکری علیه السلام).
- ۸۱۷..... هارون - أراجنی (قرن سوم هجری).
- ۸۱۸..... هارون - بجلی (در عصر امام جواد علیه السلام).
- ۸۱۸..... هارون - بغدادی (قرن سوم هجری).
- ۸۱۸..... هارون - بغدادی (م حدود ۲۹۰ هـ).
- ۸۱۸..... هارون - تمیمی (م ۲۴۹ هـ).
- ۸۱۹..... هارون (در عصر امام صادق علیه السلام).
- ۸۱۹..... هارون - صیرفی (در عصر امام صادق علیه السلام).
- ۸۱۹..... هارون - طمری (م پس از ۲۷۰ هـ).
- ۸۱۹..... هارون - غنوی (در عصر امام صادق علیه السلام).
- ۸۲۰..... هارون - کوفی (در عصر امام صادق علیه السلام).
- ۸۲۰..... هارون - مجاشعی (در عصر امام رضا علیه السلام).
- ۸۲۰..... هارون - ندیم (۲۵۱ - ۲۸۸ هـ).
- ۸۲۰..... هارون - هجری (م حدود ۳۰۰ هـ).
- ۸۲۱..... هاشم - حنّاط (در عصر امام کاظم علیه السلام).
- ۸۲۱..... هاشم - مرقال (م ۳۷ هـ).
- ۸۲۱..... هاشم - مکاری (در عصر امام صادق علیه السلام).
- ۸۲۲..... هدبه - عذری (م حدود ۵۴ هـ).
- ۸۲۲..... هذیل - اشجعی (م حدود ۱۲۰ هـ).
- ۸۲۲..... هریر - کاتب (زنده در قرن دوم هجری).
- ۸۲۲..... هشام - تمیمی (در عصر امام صادق علیه السلام).
- ۸۲۳..... هشام - جوالیقی (در عصر امام کاظم علیه السلام).
- ۸۲۳..... هشام - رازی (م ۲۲۱ هـ).
- ۸۲۳..... هشام - سلمی (۱۵۳ - ۲۴۵ هـ).
- ۸۲۴..... هشام - سیرافی (م ۲۸۴ هـ).
- ۸۲۴..... هشام - شیبانی (م ۱۹۹ هـ).
- ۸۲۵..... هشام - ضریر (م ۲۰۹ هـ).
- ۸۲۵..... هشام - عباسی (در عصر امام رضا علیه السلام).

۸۴۶..... یحیی - قطان (در عصر امام صادق علیه السلام)	۸۳۶..... یحیی - یجلی (زنده در قرن دوم هجری)
۸۴۶..... یحیی - کرخی (در عصر امام صادق علیه السلام)	۸۳۶..... یحیی - برمکی (م نیمه اول قرن سوم هجری)
۸۴۶..... یحیی - کنانی (۲۱۳ - ۲۸۹ هـ)	۸۳۷..... یحیی - برمکی (۱۲۰ - ۱۹۰ هـ)
۸۴۷..... یحیی - کندی (زنده در ۲۶۷ هـ)	۸۳۷..... یحیی - بصری (۱۲۴ - ۲۰۰ هـ)
۸۴۷..... یحیی - کوفی (پس از ۱۳۰ - ۲۰۳ هـ)	۸۳۷..... یحیی - بغدادی (۱۵۸ - ۲۲۳ هـ)
۸۴۷..... یحیی - کوفی (قرن سوم هجری)	۸۳۸..... یحیی بن نجیم (زنده در قرن دوم هجری)
۸۴۸..... یحیی - لَحَام (در عصر امام صادق علیه السلام)	۸۳۸..... یحیی - بیکندی (م ۲۴۳ هـ)
۸۴۸..... یحیی - لیثی (زنده در قرن اول هجری)	۸۳۸..... یحیی - تمیمی (۱۵۹ - ۲۴۲ هـ)
۸۴۸..... یحیی - مخزومی (حدود ۱۵۵ - ۲۳۱ هـ)	۸۳۹..... یحیی - تنیسی (۱۴۴ - ۲۰۸ هـ)
۸۴۸..... یحیی - مخزومی (۱۵۴ - ۲۳۱ هـ)	۸۳۹..... یحیی - جحذری (م حدود ۲۴۰ هـ)
۸۴۹..... یحیی - مکی (۱۰۰ - ۲۲۰ هـ)	۸۳۹..... یحیی - حارثی (م حدود ۱۶۰ هـ)
۸۴۹..... یحیی - نحوی (حدود ۱۷ هـ)	۸۴۰..... یحیی - حضرمی (۱۰۳ - ۱۸۳ هـ)
۸۵۰..... یحیی - ندیم (۲۴۱ - ۳۰۰ هـ)	۸۴۰..... یحیی - حلاجی (م حدود ۳۰۰ هـ)
۸۵۰..... یحیی - نَسَابَه (۲۱۴ - ۲۷۷ هـ)	۸۴۰..... یحیی - حلبی (در عصر امام کاظم علیه السلام)
۸۵۰..... یحیی - وایشی (قرن سوم هجری)	۸۴۰..... یحیی - حمانی (۱۵۰ - ۲۲۸ هـ)
۸۵۱..... یحیی - هادی (۲۲۰ - ۲۹۸ هـ)	۸۴۱..... یحیی - حنفی (م قرن دوم یا سوم هجری)
۸۵۱..... یحیی - هروی (۲۱۵ - ۲۹۲ هـ)	۸۴۱..... یحیی - خولانی (م ۲۸۹ هـ)
۸۵۱..... یحیی - همدانی (۱۲۰ - ۱۸۳ هـ)	۸۴۱..... یحیی - خیاط (م حدود ۲۲۰ هـ)
۸۵۲..... یحیی - یزیدی (حدود ۱۲۸ - ۲۰۲ هـ)	۸۴۲..... یحیی - ذماری (م ۱۴۵ هـ)
۸۵۲..... یزیدگرد - کسروی (م حدود ۲۹۰ هـ)	۸۴۲..... یحیی - رازی (در عصر امام صادق علیه السلام)
۸۵۳..... یزید - اموی (۲۶۱ - ۶۶۲ هـ)	۸۴۲..... یحیی - رازی (م ۲۵۸ هـ)
۸۵۳..... یزید - ثقفی (قرن سوم هجری)	۸۴۳..... یحیی - رقی (در عصر امام صادق علیه السلام)
۸۵۳..... یزید - حارثی (در عصر امام کاظم علیه السلام)	۸۴۳..... یحیی - سریانی (م حدود ۲۵۰ هـ)
۸۵۴..... یزید - شعر (در عصر امام کاظم علیه السلام)	۸۴۳..... یحیی - علیمی (در عصر امام صادق علیه السلام)
۸۵۴..... یزید - قماط (در عصر امام صادق علیه السلام)	۸۴۳..... یحیی - غزال (۱۵۶ - ۲۵۰ هـ)
۸۵۵..... یزید - کلابی (م ۲۰۰ هـ)	۸۴۴..... یحیی - فارسی (م ۲۳۰ هـ)
۸۵۵..... یزید - مودّی (م ۱۲۶ هـ)	۸۴۴..... یحیی - فراء (در عصر امام صادق علیه السلام)
۸۵۵..... یزید - مهلبی (م ۲۵۹ هـ)	۸۴۴..... یحیی - فراء (۱۴۴ - ۲۰۷ هـ)
۸۵۵..... یزید - واسطی (۱۱۸ - ۲۰۶ هـ)	۸۴۵..... یحیی - قرطبی (م ۲۵۹ هـ)
۸۵۶..... یعقوب - احمر (در عصر امام کاظم علیه السلام)	۸۴۵..... یحیی - قرطبی (م ۲۹۳ هـ)
۸۵۶..... یعقوب - اسدی (در عصر امام کاظم علیه السلام)	۸۴۵..... یحیی - قزوینی (قرن سوم هجری)
۸۵۶..... یعقوب - انباری (م حدود ۲۷۹ هـ)	۸۴۵..... یحیی - قزوینی (م ۲۷۱ هـ)

۸۶۸.....	یوسف - بجلی (در عصر امام باقر علیه السلام)	۸۵۷.....	یعقوب - اهوازی (پس از ۱۸۰ - ۲۴۴ هـ)
۸۶۸.....	یوسف - بصری (۲۰۸ - ۲۹۷ هـ)	۸۵۸.....	یعقوب - بغدادی (م حدود ۱۹۰ هـ)
۸۶۹.....	یوسف - بویطی (م ۲۳۱ هـ)	۸۵۸.....	یعقوب - حضرمی (۱۱۷ - ۲۰۵ هـ)
۸۶۹.....	یوسف - جعفی (در عصر امام صادق علیه السلام)	۸۵۸.....	یعقوب - دورقی (۱۶۶ - ۲۵۲ هـ)
۸۶۹.....	یوسف - عجلی (م ۱۸۰ هـ)	۸۵۹.....	یعقوب - رازی (قرن سوم هجری)
۸۷۰.....	یوسف - قسّ (زنده پس از ۲۹۵ هـ)	۸۵۹.....	یعقوب - سدوسی (۱۸۲ - ۲۶۲ هـ)
۸۷۰.....	یوسف - قطان (حدود ۱۶۰ - ۲۵۳ هـ)	۸۵۹.....	یعقوب - سراج (در عصر امام صادق علیه السلام)
۸۷۰.....	یوسف - کوفی (در عصر امام صادق علیه السلام)	۸۵۹.....	یعقوب - سیرافی (زنده در قرن سوم هجری)
۸۷۰.....	یوسف - لقوه (حدود ۲۰۰ هـ)	۸۶۰.....	یعقوب - فسوی (حدود ۱۸۰ - ۲۷۷ هـ)
۸۷۱.....	یوسف - مقامی (م ۲۸۸ هـ)	۸۶۰.....	یعقوب - قاضی (۱۱۳ - ۱۸۲ هـ)
۸۷۱.....	یونس - آزدی (در عصر امام صادق علیه السلام)	۸۶۰.....	یعقوب - قرقاره (در عصر امام رضا علیه السلام)
۸۷۱.....	یونس - اسدی (حدود ۱۲۵ - ۲۰۸ هـ)	۸۶۱.....	یعقوب - قصرانی (زنده در ۲۰۰ هـ)
۸۷۲.....	یونس - بجلی (در عصر امام رضا علیه السلام)	۸۶۱.....	یعقوب - کندی (اواخر قرن دوم - حدود ۲۴۰ هـ)
۸۷۳.....	یونس - بجلی (در عصر امام صادق علیه السلام)	۸۶۴.....	یعقوب - مدنی (م حدود ۱۸۰ هـ)
۸۷۳.....	یونس - قطان (قرن سوم هجری)	۸۶۵.....	یعقوب - مصیصی (قرن سوم هجری)
۸۷۳.....	یونس - کاتب (م ۱۳۵ هـ)	۸۶۵.....	یعقوبی
۸۷۴.....	یونس - نحوی (۸۰ - ۱۸۲ هـ)	۸۶۵.....	یعلی - واسطی (قرن سوم هجری)
۸۷۵.....	کتاب نامه	۸۶۵.....	یعر - سعدی (م حدود ۱۴۵ هـ)
۸۹۹.....	فهرست مؤلفان بر حسب تفکیک سه قرن	۸۶۶.....	یمان - بندنیجی (۲۰۰ - ۲۸۴ هـ)
۸۹۹.....	قرن اول	۸۶۶.....	یمان - خارجی (قرن سوم هجری)
۹۰۱.....	قرن دوم	۸۶۶.....	یوحنا - ابن بختیشوع (م ۲۹۰ هـ)
۹۱۵.....	قرن سوم	۸۶۶.....	یوحنا - خوزی (حدود ۱۶۳ - ۲۴۳ هـ)
		۸۶۷.....	یوحنا - کاتب (زنده در قرن دوم هجری)
		۸۶۷.....	یوسف - ابن دایه (۱۸۰ - حدود ۲۶۵ هـ)

سخنی با خواننده

مسلمانان در قرون نخستین حیات اسلام با تلاش‌های طاقت‌فرسا، بردباری و مقاومت مداوم خود، کاروان تمدن و فرهنگ بشری را در حوزه‌های گوناگون پیش بردند. کوشش برای عمل به آموزه‌ها، تعالیم و سفارش‌های مکرر دینی، مسلمانان را به کسب دانش واداشت، به گونه‌ای که در این راستا، میراث علمی گذشته ملت‌های دیگر را به سرعت فراگرفته، با فرهنگ خود همگون کردند و در حوزه‌های گوناگون علمی و فنی، دستاوردهای شگرف و اعجاب‌آوری عرضه کردند.

پیوند انگیزه‌های دینی با علوم ملل پیشین و کوشش خستگی‌ناپذیر دانشمندان مسلمان، سبب رونق و شکوفایی علمی و فنی شد. نتیجه این کار، تولید اندیشه‌ها و افکار تازه، تولید علم و عالم و آثار علمی بسیار در حوزه‌های مختلف شد. این دستاوردها از چنان دقت و درایت و روش‌های جدید علمی برخوردار بود که ملل دیگر در تکاپوی دانش‌آموزی خود، ناگزیر به مراجعه و استفاده از آن‌ها شدند و تا قرن‌ها بعد این آثار و افکار را در محافل علمی خود تدریس می‌کردند.

یکی از این دستاوردهای تمدنی در حوزه‌های متعدد، کتاب‌ها و رساله‌هایی است که به همت دانشمندان مسلمان در علوم گوناگون تألیف و تولید شده و هر چند شمار زیادی از آنها در گذر زمان و بر اثر حوادث و سوانح از میان رفته، اما بسیاری از آنها به یادگار مانده است.

پژوهشکده تاریخ و سیره اهل بیت (علیهم‌السلام) به منظور معرفی چهره علمی این دانشمندان و آثارشان، بر آن شد تا در یک طرح علمی - پژوهشی سترگ و جامع، مختصری از زندگی‌نامه علمی آنان را فراهم آورده و درباره ایشان مطالبی عرضه دارد. این کار هر چند ظرفیت گشودن تمامی زوایای حیات آنان را ندارد، اما مدخلی برای آشنایی و ورود به این عرصه به شمار می‌آید. چون خواننده با داشتن این اطلاعات و مآخذ داده شده می‌تواند در صورت نیاز، به اطلاعات بیشتری دست یابد و نیازهای خود را برطرف سازد. هر چند درباره دسته‌ای از شخصیت‌ها، اطلاعی بیش از آنچه در این نوشتار آمده، در دست نیست.

شایسته است به بار نشستن این اثر بزرگ را که خود بخشی از طرح کلان در دست انجام است، به دست‌اندرکاران آن، به ویژه آنان که در مراحل مختلف پژوهشی و علمی، سختی‌های فراوانی را متحمل شده و بردباری به خرج دادند و از آنان در ابتدای کتاب یاد شده، تبریک گفته و توفیقات روزافزونشان را از خداوند بزرگ تمنا کنم. امید اینکه این پژوهشکده همچنان بتواند از توانایی علمی و قلم ارجمند آنان بهره‌مند شود.

در پایان بایسته است به صورت ویژه از جناب حجت الاسلام آقای قدرت الله رضائزاد که طراح اولیه و ناظر پروژه تا سال ۱۳۷۸ بودند و جناب آقای دکتر سید علیرضا واسعی که در اصلاح طرح و تعیین ساختار نهایی آن نقش داشتند و این جلد در دوران مدیریت ایشان پایان یافته است، و جناب حجت الاسلام آقای محمد غفوری که علاوه بر تدوین، غنی‌سازی و ارزیابی، از سال ۱۳۸۱ عهده‌دار امور اجرایی پروژه شدند و همچنین از مسئولان محترم پژوهشگاه که پشتوانه و محرک انجام بهینه اثر بوده‌اند و از جناب حجت الاسلام آقای علیرضا شالباف، مدیر محترم دفتر پژوهش، قدردانی و تشکر کنم و سلامتی و موفقیتشان را از دادار بزرگ طلب نمایم.

دکتر محمد الله اکبری

مدیر پژوهشکده تاریخ و سیره اهل بیت (علیهم‌السلام)

مقدمه

ن والقلم وما یسطرون

کتاب و نوشته که برآیند جوشش فکر و حاصل پویایی اندیشه است، مایه فخر و مباهات جوامع بشری و از شاخصه‌های مهم توسعه و غنای فرهنگی و نگاهبان علم و دین و فرهنگ بوده و البته به عنوان ابزاری قدرت‌مند برای انتقال صیغه و سابقه تمدنی اقوام و ملت‌ها به نسل‌های بعدی و ادوار پسینی، نقش آفریده‌اند.

مسلمانان که در حوزه علم و دانش، دستاوردهای عظیم و خیره‌کننده داشته و از گذشته‌ای درخشان در خلق آثار علمی برخوردار بوده‌اند و خدمات گران‌بهایی به بشریت ارزانی کرده و همه جهانیان را مجذوب و مدیون خود ساخته‌اند، بیش از هر ملتی قابل تحسین و تقدیرند. بی‌تردید، کوشاوردهای علمی مسلمانان بیش از هر چیز، در آموزه‌های اسلام ریشه دارد؛ آموزه‌هایی که هر یک به تنهایی می‌تواند مایه دگرگونی شگرف در جان آدمی و جوامع بشری گردد و آنان را از کاهلی به کوشایی و پویایی کشانده و خمودگی و راحتی را از ایشان بستاند، از آن جمله تعالیمی است که در باب دانش‌ورزی و علم‌اندوزی عرضه شده است.

اسلام از روز نخست با سفارش به خواندن و کسب دانش از گهواره تا گور، دعوت آغازید و در زمانی کوتاه، پیام دانش‌جویی‌اش، مرزهای زمان و مکان را در نوردید و تأکیدهای بی‌پای دیانت اسلامی در ترغیب به تعلیم و تعلم، آدمیان را برای به‌قید در آوردن علم به تکاپو واداشت^۱ تا آن‌جا که چیزی از پیدایی اسلام نگذشته بود که مسلمانان در عرصه‌های مختلف علمی، صاحب اندیشه و نظر و منشأ علوم گوناگون شدند و حتی علوم بیگانه را تحت سیطره خویش در آوردند.

شکل‌گیری دانش‌های اسلامی با کتابت وحی الهی آغاز شد و با ثبت احادیث و سیره نبوی رونق یافت و پس از اندک زمانی اولین مکتوبات در حوزه اسلام، بر پایه قرآن و حدیث پدید آمد و با گذشت زمان و ظهور دانشمندانی از صحابه و نسل‌های بعد از یک طرف و آشنایی مسلمانان با دیگر اقوام و ملل و راه یافتن نوشته‌های بیگانه به فرهنگ اسلامی از طرف دیگر، زمینه‌های شکل‌گیری شاخه‌های دیگری از علوم چون تفسیر، قرائت، تاریخ، فلسفه، کلام، طب، نجوم، ادبیات و... را فراهم کرد و در پی آن، نوشته‌هایی در آن حوزه‌ها پا به عرصه وجود نهاد.

گرچه منع نقل و تدوین حدیث در دوره برخی از خلیفگان نخستین، فضای فرهنگی جامعه اسلامی را برای مدتی تحت تأثیر قرار داد و مانعی اساسی برای گسترش دانش‌های دینی، خصوصاً حدیث بود، اما با گشایش‌ها و آزادی‌های ادوار بعدی، به ویژه سال‌های نخست قرن دوم هجری که با دوره حاکمیت عمر بن عبدالعزیز مصادف شد و نیز دگرگونی‌های روی داده پس از آنکه به فروپاشی امویان و روی کار آمدن عباسیان منجر گردید،

۱. رجوع شود به کتاب الکافی ۳۰/۱-۵۳ کتاب «فضل العلم»؛ تدوین السنة الشریفه (حسینی جلالی).

زمینه‌هایی پیش آمد تا مسلمانان بیش از پیش به دانش‌های اسلامی رو کنند؛ زمینه‌هایی چون ورود ایرانیان دانشمند به عرصه فعالیت‌های فرهنگی و اجتماعی و نیز روحیه دانش دوستی‌شان را در این میان نباید از نظر دور داشت.

در این عرصه، کوشش شیعیان درخور توجه بیشتر است. آنان که پس از رسول خدا ﷺ در محدودیت‌ها و حصارهای تنگ سیاسی قرار داشتند، در سایه فراغت که با تحول خلافت و جابه‌جایی دولت برای آنان پدید آمد و خصوصاً به برکت حضور و تلاش‌های دو امام بزرگوار شیعه، امام باقر و امام صادق (علیهما السلام) که به درستی از فرصت‌های پیش آمده بهره گرفتند، دامنه علم و معرفت را عمق و گسترش قابل توجهی بخشیدند. از این رو در قرن دوم، آثار علمی شیعیان و دانش‌آموختگان مکتب امامان (علیهم‌السلام) بر سایر گروه‌ها فزونی گرفت تا آنجا که می‌توان این امر را از ویژگی‌های سده دوم شمرد.

از پس نهضت ترجمه و ورود عقاید و اندیشه‌های دیگر ملل و ادیان به حوزه اسلامی، مسلمانان با شاخه‌های جدیدی از اندیشه‌ها و علوم آشنا شده و برای فهم و نیز توسعه آنها به تلاش بیشتری دست زدند، آن‌چنان که در قرن‌های سوم، چهارم و پنجم هجری، دستاوردهای آنان که در قالب تألیفات بروز می‌یافت، از گسترده‌گی خیره‌کننده‌ای برخوردار شد و شعاع دانش‌ورزی آنان سرزمین‌ها و اقوام دیگر را به ستایش واداشت. اگر مشکلات ناشی از سیاست حاکمان ناشایست سیاست پیشه نمی‌آمد و استیلای اقوام به دور از علم و فرهنگ بر دانش مسلمانان سایه نمی‌افکند و جامعه اسلامی درگیر رقابت‌های اقتدارگرایانه و دنیاطلبانه نمی‌شد و عالمان و اندیشه‌وران در حاشیه فعالیت‌ها جای نمی‌گرفتند، بی‌گمان دانش آنان را متفاوت با آنچه هست می‌یافتیم. افسوس که همین بضاعت حاصل نیز گاه با سخت‌گیری‌ها، درشتی‌ها و رقابت‌های فرقه‌ای، و گاه بر اثر گذشت روزگاران و بلاهای طبیعی، و بیش از همه، تاخت و تازهای اقوام بیگانه و دانش ستیز، به ورطه نابودی کشیده و به وادی غفلت سپرده شد و آنچه مانده است در مقایسه با آنچه پدید آمده بود، بسی ناچیز و کم‌رنگ است و هنگام جست‌وجو در پی آثار نوشتاری اسلامی، گاه تنها نامی از آنها در کتاب‌ها به ویژه در فهرست‌ها و منابع کتاب‌شناسی مشاهده می‌شود. دائرة المعارف مؤلفان اسلامی با توجه به این مسایل، طراحی و به اجرا در آمد.

اهداف و ضرورت‌ها

پژوهشکده تاریخ و سیره اهل بیت (علیهم‌السلام) با درک عظمت و اهمیت فعالیت‌های علمی در سرزمین‌های اسلامی و نیاز جامعه اسلامی به داشتن تصویری از دانشمندان و نویسندگان اسلامی که بی‌تردید، تاریخ و هویت علمی آنان به شمار می‌آید و هم‌اینکه وجهه دانش‌مداری اسلام را نمایان می‌سازد، بر آن شد تا به کشف و معرفی چهره‌های علمی نویسندگانی که در قلمرو اسلامی سر بر آورده‌اند، بپردازد. بی‌گمان در این میان، آثار و پدیده‌های آنان که خود میراث بزرگ تمدن اسلامی شمرده می‌شوند نیز تصویر خواهد شد. البته ضرورت فهرست‌نگاری و معرفی آثار مؤلفان و حفظ سرمایه‌های علمی مسلمانان، از دیرباز دغدغه برخی از دانشمندان بوده و در همین راستا مجموعه‌هایی پدید آمده که هر یک شیوه و معیار خاص خود را داشته و در این مقدمه به شماری از آنها اشاره شده است، اما آن مجموعه‌ها، با همه ارزش و اهمیتی که دارند و بی‌تردید مأخذ عمده مطالعات کنونی ما نیز تلقی می‌شوند، نه فراگیرند و نه زندگی‌نامه عمومی نویسندگان و پدیدآورندگان اثر را در اختیار پژوهنده قرار می‌دهند، به‌ویژه آنکه هیچ‌یک از آنها، حتی آثار متأخران که تا حدی جامع‌اند، به زبان فارسی و قابل بهره‌گیری برای پارسی‌دانان نیستند. بر این اساس، ضرورت انجام دادن چنین کاری در دستور قرار گرفت تا ضمن معرفی اجمالی مؤلف، اثر یا آثار او در یک جا فهرست شده و زمینه آشنایی پژوهش‌گران و خوانندگان با آنها و نیز منابع و مأخذی که به گونه‌ای به آنها پرداخته‌اند، فراهم شود.

گفتنی است که آثار و دائرة المعارف‌های پدید آمده در کشورهای عربی در ادوار اخیر، گذشته از پیگانگی زبان آنان برای ایرانیان، کاستی

دیگری نیز دارد که ضرورت انجام دادن این کار را با وجود آنها دو چندان می‌کند و آن کم‌توجهی به نویسندگان و نوشته‌های شیعی یا معرفی آنان با نگره‌های غیر شیعی است که به راستی با واقعیت‌های تاریخی نمی‌سازد. از این رو سامان دادن این کار، فراتر از آنچه تصور می‌شد ارزش و ضرورت یافته است.

مراحل و شیوه انجام پروژه

بایسته‌های ذکر شده، دغدغه‌ای گردید تا پروژه‌ای به صورت روشمند و علمی و البته با گزیده‌گویی در شناسایی نویسندگان اسلامی شکل بگیرد و در نتیجه، طرح مؤلفان اسلامی پایه‌ریزی شود. این کار به دلیل گستردگی زمانی، حجم زیاد مطالب و مراحل گوناگون عملیاتی، زمان نسبتاً طولانی را برای طراحی و انجام به خود اختصاص داد که البته این امر موجب جرعه‌های جدیدی در ذهن طراحان و مجریان آن شد و بالتبع شیوه‌ها و قالب‌های جدیدی را طلب کرد. به همین سبب این پروژه، شکل‌های متعدد و گونه‌های مختلفی را تجربه کرد که چه بسا خود موجب ایراداتی شده باشد. امید می‌رود که با نقد و نظر کارشناسان تیزبین و پژوهش‌گران نکته‌سنج، در ادامه کار و نیز در چاپ‌های بعدی، آن موارد اصلاح شود.

طرح اولیه این کار در نیمه دوم دهه هفتاد با پیشنهاد حجت‌الاسلام آقای قدرت‌الله رضائزاد در دستور کار قرار گرفت و پس از بررسی و تصویب آن، برای اجرا شدن به نامبرده و جمعی از پژوهشگران واگذار گردید. مراحل انجام دادن کار در نگاهی اجمالی به شرح ذیل می‌باشد:

۱- پس از تصویب و تعریف طرح و فراهم شدن مقدمات کار، نخست، منابع مربوط که می‌توانست در استخراج نویسندگان به کار آید، شناسایی و سپس برای مطالعه و فیش برداری در اختیار محققان قرار گرفت تا مدخل‌های پژوهشی را استخراج و جمع‌آوری کنند.

۲- چون پروژه در آغاز براساس معرفی مؤلفان اسلامی ده قرن اول هجری طراحی شده بود، تمامی منابع موجود و در دسترس مربوط به طرح دائرة المعارف، جست‌وجو و تا پایان قرن دهم (سال ۱۰۰۰ ق) به طور کامل فیش برداری شد و نویسندگان با تمام آثارشان بر مبنای سال وفات ترتیب یافتند.

۳- پس از آن، اسامی مؤلفان هر قرن به صورت جداگانه و به ترتیب حروف الفبا تنظیم و طبقه‌بندی شد.

۴- مرحله بعدی، شخصیت‌نگاری و معرفی نویسندگان بود که پس از بررسی شیوه‌های متعدد نگارشی و آدرس دهی، شیوه حاضر، تصویب و مقرر شد تا برای استفاده بهتر خوانندگان، هر مطلبی به منبع خیاص خود ارجاع شود و حتی الامکان منابع دست اول در اولویت قرار گیرند. به این منظور گاه برای یافتن منبع برخی از داده‌های مأخذ متأخر، رنج‌های بسیاری کشیده شد تا منابع اصلی آن ارائه شود و گاه با همه زحمات، نتیجه‌ای حاصل نمی‌شد و ناچار به اطلاعات بعدی بسنده می‌گردید.

۵- سپس هر مدخل در اختیار محقق قرار داده شد تا درباره آن، تحقیقی جامع نموده و شرح حال و آثار مؤلف را به صورت مقاله تدوین کند.

۶- برای جلوگیری از گوناگونی نگرش و نگارش، آیین نامه‌ای مدوّن شد که براساس آن، ابتدا اجمالی از زندگی سیاسی - اجتماعی و فرهنگی مؤلف و سپس به آثار او پرداخته شود. در معرفی افرادی که از زیست‌نامه مفصلی برخوردارند، اصرار بر آن بود تا حجم مطالب ارائه شده ذیل این نویسندگان به اختصار باشد. بدیهی است که آرایه مطالب، بیشتر در جهت شناسایی جایگاه علمی فرد مورد نظر بوده و از دیگر مطالبی که به این جنبه از شخصیت وی ارتباطی نداشت صرف نظر شده است. اما در باره کسانی که اطلاعات اندکی درباره آنان وجود داشت، از هر نکته‌ای که به روشن‌تر شدن زوایایی از زندگی آنان کمک می‌کرد، غفلت نشده است.

۷- برای پیش‌گیری از نواقص و اشکال‌های احتمالی و همچنین افزودن مطالب برجسته، مقالات نوشته شده، کنترل و غنی‌سازی شد تا هم

کاستی‌های پیش آمده جبران شود و هم اتقان سندی مطالب، مورد تأیید قرار گیرد. بدین طریق تمامی مطالب آمده دربارهٔ یک مؤلف، در حد امکان، مستند به منابع شده است.

۸- از آن‌رو که در پانویست زندگی‌نامه‌ها، تمامی مآخذ جای نمی‌گرفت، جهت غنای بیشتر مباحث و نیز اطلاع‌رسانی کامل‌تر، «دیگر منابع» در پایان مقالات، یادآوری شده و با آدرس دقیق آمده‌اند تا پژوهش‌گران در صورت نیاز بتوانند از منابع بیشتری بهره‌گیرند.

چند نکته

برای آشنایی بیشتر با زوایای دایرة المعارف، توجه به چند نکته ضروری است:

یکم: در مرحله فیش‌برداری، چند منبع، پایه تحقیق و پژوهش قرار گرفت که مراجعه به آنها اولویت داشت و به عنوان اولین منابع مرتبط با حوزه مورد نظر شناخته شده‌اند، هر چند کمبود و نقصان منابع اولیه و ضرورت تکمیل اطلاعات، ما را به مراجعه به فهرست نسخه‌های خطی و نوشته‌های متأخر واداشت. عمده‌ترین این مآخذ عبارت‌اند از:

الفهرست، اثر النذیم ابوالفرج محمد بن اسحاق بغدادی (م ۳۸۵ق)؛ رجال نجاشی، اثر ابوالعباس احمد بن علی کوفی (م ۴۵۰ق)؛ الفهرست، اثر شیخ طوسی محمد بن حسن (م ۴۶۰ق)؛ فهرست أسماء علماء الشیعه و مصنفیهم، اثر شیخ منتجب‌الدین علی بن عبیدالله بن بابویه رازی (م ۵۸۵ق)؛ معالم العلماء فی فهرست کتب الشیعه و أسماء المصنفین منهم، از محمد بن علی بن شهر آشوب (م ۵۸۸ق)؛ کشف الظنون عن أسامی الکتب و الفنون، از حاجی خلیفه مصطفی بن عبدالله (م ۱۰۶۷ق)؛ أسماء الکتب (المتمم لکشف الظنون)، اثر عبداللطیف بن محمد ریاضی زاده (م ۱۰۸۷ق)؛ ایضاح المکنون فی الذیل علی کشف الظنون، و هدیة العارفين (أسماء المؤلفین و آثار المصنفین)، تألیف اسماعیل پاشا بغدادی (م ۱۳۳۹ق)؛ معجم المطبوعات العربیة و المعربیة، اثر یوسف الیان سرکیس (م ۱۲۵۱ق)؛ الذریعة الی تصانیف الشیعه، از آقابزرگ تهرانی (۱۳۸۹ق)؛ فهرست نسخه‌های خطی فارسی، اثر علی تقی منزوی (معاصر)؛ معجم المؤلفین، المستدرک علی معجم المؤلفین، و معجم مصنفی الکتب العربیة، هر سه مورد از عمر رضا کحّاله (معاصر).

دوم: اگرچه ابوالفرج محمد بن اسحاق النذیم، به این‌ندیم شهرت دارد؛ اما با تحقیق و بررسی که صورت گرفت، لقب النذیم درست‌تر ارزیابی شد. از این‌رو در سرتاسر دایرة المعارف، از وی با عنوان النذیم یاد شده است.

سوم: مؤلفانی که اسامی آنان در کتاب‌های رجال نجاشی، فهرست طوسی، فهرست منتجب‌الدین و معالم العلماء این شهر آشوب آمده، به حکم استناد به همین کتاب‌ها که علی‌القاعده رجال شیعی را بررسی و معرفی کرده‌اند، شیعه تلقی شده‌اند مگر افرادی که در این منابع به شیعه نبودن آنان تصریح شده باشد.

چهارم: برای یک‌نواختی مدخل‌ها، اسامی نویسندگان براساس نام آنان آمده، هر چند ممکن است با کنیه یا لقبی شهرت یافته باشند. برای مثال، ابوذر با نام «جندب - غفاری» و زراره با عنوان «عبدربه - زراره» مدخل قرار گرفته و شهرت آنان به جای خود ارجاع شده است. گفتنی است که این نام‌ها براساس منابع و مآخذ استخراج شده و مدخل قرار گرفته‌اند.

پنجم: بسیاری از مدخل‌ها که شمارشان کم نیست و در برخی منابع کتاب‌شناسی عمده‌تأخر همچون کشف الظنون، ایضاح المکنون و معجم المؤلفین، شخصیتی مستقل تلقی شده‌اند، اما چون در روند تحقیق، روشن شد که صاحب این عناوین فرد واحدی است، آن مدخل‌ها در هم ادغام شدند.

ششم: شخصیت‌های معرفی شده بر پایه سال وفاتشان از هم تفکیک شده و براساس قرن‌ها تقسیم‌بندی و مرتب شده‌اند. البته مؤلفانی که بین دو

قرن مردد بودند در قرن پیش جای گرفته‌اند. برای مثال، جلد اول که نویسندگان سه قرن نخست را در خود جای داده، در صورتی که فردی بین قرن سوم و چهارم هجری مردد بوده، در همین جلد از آن یاد شده است.

هفتم: کسانی که برای آنان در منابع، چند سال ولادت یا وفات ذکر شده بود، هم در سیر متن و هم درون متن، قول قوی‌تر به عنوان تاریخ معتبر لحاظ شده یا به اعتبار قرائن و شواهد دیگر، قولی رجحان داده شده است. با همه اینها در برخی موارد، اگر چه در عنوان مقاله، یک تاریخ قید شده، اما در متن، ناچار اقوال متعدد به دنبال هم ذکر شده‌اند، بی آنکه یکی از آنها بر دیگری برتری داده شده باشد.

هشتم: افرادی که سال وفاتشان به دست نیامد، اما زمان حیات آنان به اعتبار اساتید، شاگردان، سال تألیف کتاب یا تصریح به زنده بودن آنان در زمانی خاص و یا هنگام رخداد واقعه‌ای مشخص است، در همان قرنی که می‌زیسته‌اند با قید «زنده در...» از آنان یاد شده است. همچنین افرادی که از اصحاب امامان علیهم‌السلام شمرده شده یا در دوره آن بزرگواران می‌زیسته‌اند، با عنوان «در عصر...» شناسایی شدند تا هم زمان تقریبی زیست آنان به دست آید و هم ظرف زمان زندگی آنان با نام ائمه علیهم‌السلام معرفی شود.

نهم: نویسندگانی که به دلیل ذکر نامشان در منابعی چون فهرست الندیم، فهرست طوسی و رجال نجاشی، روشن است که از شخصیت‌های سده‌های نخستین اسلامی هستند، اما سال وفات یا زمان دقیق زنده بودن آنان به دست نیامد، در بخشی با عنوان «مجاهیل» و در جلد‌های بعدی خواهد آمد. همچنین است آثار و کتاب‌هایی که پدید آورندگانشان معین و مشخص نیست؛ اینها نیز در بخشی جداگانه معرفی خواهد شد.

دهم: ذکر این نکته، ضروری است که مراد از مؤلف در این دائرة المعارف، تنها آنانی نیستند که با دست و قلم خویش اثری آفریده باشند، بلکه هر کسی که از او اثری، هر چند اندک و کم حجم، باقی مانده یا ظهور یافته باشد، مثل شعری که اشعار مکتوبی داشتند (چه خود نوشته و چه دیگران گردآوری کرده باشند) در این طرح گنجانده شده است. از این رو گاه افرادی که فقط چند برگ شعر از آنان ذکر شده، به عنوان مؤلف به شمار آمده و در این مجموعه جای گرفته‌اند.

یازدهم: در یادکرد از آثار شاعران، گاه به تبعیت از الندیم چنین آمده که او چند ورقه شعر داشته است. معیار سنجش الندیم در این آگاهی‌دهی، «ورقه سلیمانی» است که به تصریح خودش در صفحه ۱۸۱ الفهرست، هر ورق سلیمانی، حاوی بیست سطر بوده، اما شمارگان ورقه‌ها تقریبی است نه تحقیقی.

دوازدهم: چون غرض اصلی از این مجموعه، ارائه اطلاعاتی اجمالی از مؤلفان بوده، عملاً از سطح گردآوری مطالب حدّ اقلی پا فراتر ننهاد، و داوری‌های علمی در باره صحت و سقم داده‌ها را به فرصتی دیگر واگذار کرده است؛ چراکه پرداختن به این مقوله، خود کاری جداگانه و بس بزرگ است و چنین مجموعه‌هایی نمی‌توانند عهده‌دار آن شوند. با همه اینها، آنچه آمده خود به گونه‌ای گزینش فرض صحیح‌تر می‌تواند تلقی شود.

سیزدهم: چنان‌که اشاره شد، ساختار مقالات بر اساس آیین‌نامه تعریف شده، با جهت‌گیری شناسایی علمی و جایگاه نویسندگی افراد است، از این رو دیگر مطالب در حاشیه قرار گرفته‌اند. با همه اینها، ذیل هر مدخلی، ابتدا نسب‌نامه فرد، زمان و مکان ولادت و سپس دوران رشد و بالندگی و در پی آن، فعالیت‌های علمی وی قرار گرفته است و برای شناخت بهتر یک شخصیت، از اساتید و شاگردان و مروی عنه و راویان نیز تا جایی که میسر بوده سخن به میان آمده است، آن‌گاه درباره نقش سیاسی-اجتماعی و فرهنگی، اطلاعاتی عرضه و سپس به تألیفات او نظر شده و در پایان به سال درگذشت و گاه محل دفن وی پرداخته شده است. البته گاهی سیاق و روند مباحث یا تأکید بر عدم تکرار یک مأخذ در مقاله، موجب شده تا ساختار بحث، دگرگونی یافته و تنوع بیابد؛ بدین معنا که در مواردی، برای کاستن از تعداد آدرس‌ها، بر خلاف شیوه‌نامه، داده‌های یک منبع در یک جا و در کنار هم آمده است.

چهاردهم: منظور از قید «اسلامی» در پسوند مؤلفان، بدان سبب است که در این پروژه، دانشمندان غیر مسلمانی هم که در حوزه اسلامی و در

قلمرو مسلمانان زیسته و وجهه علمی یافته یا در تحولات جهان اسلام نقش آفریده‌اند، وجود دارند. از این رو شرح حال مترجمان، پزشکان، منجمان و... که در سده‌های نخستین، بیشتر آنان مسلمان نبوده‌اند، آورده شده است.

حق آن بود که برای غنای مجموعه، از سرآمدان دانشمندان اسلامی؛ یعنی اهل بیت پیامبر ﷺ و امامان شیعه علیهم السلام که خود سرمنشأ بسیاری از دانش‌ها و مدرّس بسیاری از دانش‌آموختگان بودند، سخنی به میان آید، اما از آنجا که نظر بر کوتاه‌گویی و اختصار بود، آوردن نام آنان در این میان، ستمی در حق آنان به شمار می‌آمد. از این رو، عدم ذکر نام آنان را بر ذکر ناقص، ترجیح داده و برای شناسایی آنان کوششی دیگر را انتظار می‌بریم. ضمن اینکه یادکرد آنان در این مجموعه و قرار دادن ایشان در ردیف دیگر مؤلفان، ستم مضاعفی بود که ارتکاب آن شایسته نبود.

آنچه در پیش رو قرار دارد، حاصل تنها بخشی از تلاش چندین ساله، درباره مؤلفان اسلامی است که تا پایان قرن سوم را پوشش می‌دهد. شناسایی نویسندگان سده‌های بعدی به یاری پروردگار، در زمانی نه چندان دور، در جلد‌های دیگر، در اختیار علاقه‌مندان قرار خواهد گرفت.

پژوهشکده تاریخ و سیره اهل بیت علیهم السلام